ព្រះរាជាណាចក្រកម្ពុជា
ជាតិ សាសនា ព្រះមហាក្សត្រ

Kingdom of Cambodia

Nation Religion King

Royaume du Cambodge

អង្គជំនុំជម្រះវិសាមញ្ញក្នុងតុលាការកម្ពុជា

Extraordinary Chambers in the Courts of Cambodia

Chambres Extraordinaires au sein des Tribunaux Cambodgiens

អង្គជំនុំជម្រះសាលាដំបូង

Trial Chamber

Chambre de Premiere instance

កំណត់ហេតុជាលាយលក្ខណ៍អក្សរ

នៃកិច្ចដំណើរការនីតិវិធីជំនុំជម្រះក្តី "ឌុច"

សាធារណៈ

សំណុំរឿងលេខ ០០១/១៨-០៧-២០០៧-អវតក/អជសដ

ថ្ងៃទី២៦ ខែឧសភា ឆ្នាំ២០០៩

សវនាការលើអង្គសេចក្តី (លើកទី២១)

ចៅក្រមសាលាដំបូង៖

លោក និល ណុន ជាប្រធាន

លោកស្រី ស៊ីលយ៉ា ខាតរ៉ាយថ៍

(Judge Silvia Carwright)

លោក យ៉ា សុខន

លោក ហ្សង់ម៉ាក ឡាវែន៍

(Judge Jean-Marc Lavegne)

លោក ធូ មណី

លោក យូរ ឧត្តរា

លោកស្រី ក្លូឌា ហ្វេនស៍

(Judge Claudia Fenz)

ក្រឡាបញ្ជីសាលាដំបូង៖

លោក ឌុច ផារី

លោក លឹម ស៊ុយហុង

លោក ម៉ាតូ គ្រីស្តារ *(Mr. Matteo Crippa)*

លោកស្រី សែ កុលវុឌ្ឍី

កញ្ញា ណាចាក់ វិចស៊ែល

(Ms. Natacha Wexels-Riser)

ការិយាល័យសហព្រះរាជអាជ្ញា៖

លោក សេង ប៊ុនឃាង

លោក អាឡិចសាន់ឌឺ ប៊េត

(Mr. Alexander Bates)

លោក ពេជ្រ សម្បត្តិ

លោក ស្ទូអាត ហ្វដ *(Mr. Sturart FORD)*

លោក ប៉ាក ច័ន្ទលីណូ (ក្រឡាបញ្ជី)

ជនជាប់ចោទ៖

លោក កាំង ហ្គេកអាវ

មេធាវីការពារជនជាប់ចោទ ៖

លោក ការ សាវុត្ថ

លោក ហ្វ្រង់ស្វ័រ រូ *(Mr. François ROUX)*

លោកស្រី ហេឡឺន អ៊ុយណាក់*(Ms. Heleyn UÑAC)*

មេធាវីតំណាងដើមបណ្តឹងរដ្ឋប្បវេណី៖

លោក ហុង គឹមសួន

លោក គង់ ពិសី

កញ្ញា ទី ស្រ៊ីនណា

លោក យុង ផានិត

កញ្ញា ម៉ុច សុវណ្ណារី

លោកស្រី ស៊ីលឃី ស្ទូតហ្ស៊ីនស្គី

(Ms. Silke Studzinsky)

លោកស្រី ម៉ាទីន ហ្សាកឃ្វីន (ហ្សាកកាំង)

(Mrs. Martine Jacquin)

លោកស្រីអេលីហ្សាប៉ែត រ៉ាបេសាន់ដ្រាតាណា

(Ms. Elizabeth RABESANDRATANA)

ផ្នែកគ្រប់គ្រងតុលាការ៖

លោក កូវ កែវរតនៈ

ឧបសម្ព័ន្ធ

សាក្សី

សាក្សី ជំនាញ៖ ណាយ៉ាន់ ចាន់ដា

សួរបន្តដោយ លោក អាឡិចសាន់ឌឺ ប៊ែត ផ្តើមពី ....ទំព័រ ១

សួរដោយ ចៅក្រម ហ្សង់ម៉ាក ឡាវែន៍ ផ្តើមពី ....ទំព័រ ៥

សួរដោយ លោក ហុង គឹមសួន ផ្តើមពី ....ទំព័រ ៧

សួរដោយ លោក អាឡាំង វ៉ែនណឺ ផ្តើមពី ....ទំព័រ ១៩

សួរដោយ លោក ការ សាវុត្ថ ផ្តើមពី...ទំព័រ ២០

សួរដោយ លោក ហ្វ្រង់ស្វ័រ រូ ផ្តើមពី...ទំព័រ ២៨

សាក្សីជំនាញ ៖ ក្រេក អេតឆេសាន់

សួរដោយ លោក អាឡិចសាន់ឌឺ ប៊ែត ផ្តើមពី ....ទំព័រ ៤១

បញ្ជីឈ្មោះ អ្នកនិយាយ៖

ភាសា ដែលប្រើប្រាស់ លើកលែងតែបានកំណត់ជាក់លាក់នៅក្នុងប្រតិចារឹក

អ្នកនិយាយ	**ភាសា**
លោក អាឡិចសាន់ឌឺ ប៊ែត	អង់គ្លេស
លោក ណាយ៉ាន់ ចាន់ដា, សាក្សី	អង់គ្លេស
លោក ក្រេក អេតធេសាន់	អង់គ្លេស
លោក ហុង គឹមសួន	ខ្មែរ
លោក ការ សាវុត្ថ	ខ្មែរ
លោក គង់ ពិសី	ខ្មែរ
ចៅក្រម ហ្សង់ម៉ាក ឡាវ៉ែន	បារាំង
លោកស្រី អេលីហ្សាប៉ែត រ៉ាបេសសាន់ដ្រាតាណា	បារាំង
លោក ហ្វ្រង់ស្វ័រ រូ	បារាំង
លោកស្រី សែ កុលវុឌ្ឍី	ខ្មែរ
ចៅក្រម ស៊ីលយ៉ា ខាតវ៉ាយថ៍	អង់គ្លេស
លោក អាឡាំង វ៉ែនណឺ	អង់គ្លេស
ជនជាប់ចោទ	ខ្មែរ
ចៅក្រម និល ណុន (ប្រធានអង្គជំនុំជម្រះ)	ខ្មែរ
លោកស្រី ស៊ីលឃីស្ទួត ហ្សីនស្គី	អង់គ្លេស
ទ្រី ស្រ៊ីនណា	ខ្មែរ

កិច្ចដំណើរការនីតិវិធី

[០៩:១៥:00]

ប្រធានអង្គជំនុំ៖

សូមអញ្ជើញអង្គុយចុះ ។

អង្គជំនុំជម្រះប្រកាសបន្តកិច្ចដំណើរនីតិវិធីសវនាការ ដើម្បីធ្វើការពិភាក្សាដេញដោលលើអ្នកជំនាញ ណាយ៉ាន់ ចាន់ដា ពាក់ព័ន្ធជាមួយនឹងអង្គហេតុជម្លោះប្រដាប់អាវុធ ។ ហើយមុននឹងចាប់ផ្តើមដំណើរ គឺក្រឡាបញ្ជីឡើងរាយការណ៍អំពីវត្តមាន និងអវត្តមានភាគី និងអ្នកត្រូវចូលរួមក្នុងដំណើរការនីតិវិធីនៅថ្ងៃនេះ ។

លោកស្រី សែ កុលវុឌ្ឍី៖

សូមគោរពលោកប្រធាន ភាគីដែលបានចូលរួមក្នុងដំណើរនីតិវិធីសវនាការក្នុងថ្ងៃនេះ មានវត្តមានគ្រប់ចំនួន ចំណែកឯអ្នកជំនាញក៏មានវត្តមានក្នុងបន្ទប់សវនាការផងដែរ ។

ប្រធានអង្គជំនុំ៖

កាលពីដំណើរការសវនាការពីម្សិលមិញ គឺបានដំណើរការប្រព្រឹត្តទៅរហូតដល់វេទិកានៃតំណាងសហព្រះរាជអាជ្ញា ឡើងធ្វើការសួរដេញដោលដល់អ្នកជំនាញ ។ ហើយតាមលទ្ធភាពនៃដំណើរម្សិលមិញគឺយើងបានធ្វើមួយចំនួនហើយ ហើយនៅមានសេសសល់នូវសំណួរមួយចំនួនទៀត ។

ដូច្នេះ អង្គជំនុំជម្រះសូមប្រគល់វេទិកានេះទៅឲ្យតំណាងសហព្រះរាជអាជ្ញា ដើម្បីបន្តសួរដេញដោលដល់អ្នកជំនាញរូបនេះជាបន្ត ។ សូមអញ្ជើញតំណាងសហព្រះរាជអាជ្ញា ។

សួរដោយលោក អាឡិចសាន់ឌឺ ប៊ែត៖

សូមអរគុណលោកប្រធាន ។ អារុណសួស្តីលោក ចាន់ដា!

ស៖ ប៉ុន្តែ ដំបូងខ្ញុំសូមរំឭកលោកជាមុនទៅលើបញ្ហានេះ ។ លោកបានលើកឡើងកាលពីម្សិលមិញ នៅពេលដែលលោកទៅខេត្តតាមព្រំដែននៅក្នុងខែមីនា ឆ្នាំ១៩៧៨ នៅវៀតណាម ។ លោកបានដឹងថានៅប្រាំខែដំបូងបន្ទាប់ពីខ្មែរក្រហមកាន់កាប់អំណាច បានន័យថាបន្ទាប់ពី១៧ ខែមេសា ឆ្នាំ១៩៧៥ មនុស្សជាង១៥0000នាក់ គឺបានរត់ទៅព្រំដែនវៀតណាមពីប្រទេសកម្ពុជា ។ ខ្ញុំសូមសួរលោក ថាតើលោកអាចរំឭកបានដែរឬទេ ថាតើលោកស្តាប់ឮព័ត៌មាននេះចេញពីណា? ហើយប្រភពនោះគឺចេញមកពីណា ទាក់ទងនឹងព័ត៌មានទាំងអស់នេះ?

[០៩:១៧:៤០]

ឆ៖ តាមអ្វីដែលខ្ញុំចាំនោះ គឺព័ត៌មានដែលទទួលបានពីអាជ្ញាធរនិងមន្ទីរការបរទេសពីហូជីមិញ។ គឺមន្ត្រីនោះគាត់ទទួលបន្ទុក គាត់ធ្វើការងារជាមួយអ្នកសារព័ត៌មាន ហើយគាត់ទៅជាមួយខ្ញុំ ទៅជំរំដែលខ្ញុំទៅបានទស្សនានៅក្នុងខែមីនា ឆ្នាំ១៩៧៨ ។

ស៖ តើលោកអាចរៀបរាប់ជំរំនោះក្នុងន័យទូទៅបានដែរឬទេ? អ្វីដែលលោកបានឃើញ ថាតើលោកមានធ្វើការសម្ភាសន៍ជាមួយនឹងមនុស្សនៅក្នុងជំរំនោះដែរឬទេ?

ឆ៖ ជំរំដែលខ្ញុំទៅទស្សនកិច្ចនោះ គឺមានទំហំខុសៗគ្នា ធំជាងជំរំដែលជាទីតាំងយោធា ហើយទីតាំងជំរំនោះគឺវាមានលក្ខណៈធំទូលំទូលាយ ហើយមនុស្សបានកសាងខ្ទមដោយប្រើឫស្សីផ្សេងៗ និងស្លឹក ។ ហើយវាហាក់ដូចជាបង្ហាញថា អ្នកជ្រកកោនមួយចំនួនទាំងក្មេង ទាំងបុរស ទាំងស្ត្រីនោះ គឺគាត់ធ្វើការថែទាំ ឬក៏គាត់រក្សាវិន័យ និងសណ្តាប់ធ្នាប់ផ្សេងៗនៅក្នុងជំរំទាំងអស់នោះ ។ ហើយខ្ញុំបានធ្វើការសម្ភាសន៍អ្នកដែលនៅជំរំនោះមួយចំនួនតូច អ្នកទាំងអស់នោះគឺនៅពេលដែលខ្ញុំសម្ភាសន៍នោះ គឺមិនមានមន្ត្រីគាត់វត្តមាននៅទីនោះទេ ។ ហើយប្រហែលជាគេនិយាយប្រាប់ការពិតទៅលើបញ្ហានេះដោយសារមិនមានវត្តមានរបស់មន្ត្រីផ្លូវការ ។ ហើយអ្នកទាំងអស់នោះគឺគាត់រស់នៅដោយមានការភ័យខ្លាច ការមកដល់របស់រថក្រោះរបស់វៀតណាម ហើយនិងខ្មែរក្រហមគឺអនុញ្ញាតឲ្យពួកគេចាកចេញពីប្រទេសកម្ពុជានៅភូមិភាគបូព៌ា ចូលមកប្រទេសវៀតណាម ។ ហើយពួកគេមានការរីករាយក្នុងគេចចេញពីប្រទេសដើមរបស់ពួកគេ ។ ហើយអ្នកទាំងអស់នោះគឺបង្ហាញសេចក្តីសង្ឃឹមថា ពួកគាត់នឹងត្រឡប់ទៅប្រទេសកម្ពុជាវិញ នៅពេលដែលមានការរំដោះពីខ្មែរក្រហម ។ ហើយបន្ទាប់មកគឺមានការរំដោះ ។ ពួកគេបានរំពឹងទៅលើបញ្ហាហ្នឹង ហើយនិយាយថា វៀតណាមគឺជាប្រទេសតែមួយដែលអាចធ្វើការផ្តួលរំលំរបបខ្មែរក្រហម ហើយអនុញ្ញាតឲ្យពួកគេត្រឡប់ទៅប្រទេសរបស់ពួកគេវិញ ។

ស៖ សូមលោកបញ្ជាក់ឲ្យបានច្បាស់ពីជាតិពន្ធនៃមនុស្សដែលរស់នៅក្នុងជំរំនោះ តើពួកគេជាមនុស្សដែលមានជាតិពន្ធតែមួយទេ? ឬក៏ជាមនុស្សដែលមានប្រភពមកពីជាតិពន្ធច្រើន?

ឆ៖ ខ្ញុំមិនប្រាកដមួយរយភាគទេចំពោះអ្នកដែលខ្ញុំបាននិយាយមួយចំនួននោះ។ ប៉ុន្តែ ភាគច្រើនគេមើលទៅដូចជាជនជាតិខ្មែរ ។ ហើយសម្ភាសន៍នោះគឺធ្វើឡើងតាមរយៈអ្នកបកប្រែខ្មែរ-អង់គ្លេស ។

ស៖ លោកបាននិយាយថាជំរំហ្នឹងមានទំហំផ្សេងៗគ្នា ហើយដូច្នេះប្រហែលជាពិបាកនៅពេលដែលយើងត្រឡប់និយាយអំពីចំណុចនោះ ។ តើពេលនុ៎ងគឺថាមានអ្នកភៀសខ្លួនចំនួនប៉ុន្មាន? ប្អូនដប់

នាក់ ឬក៏រាប់រយនាក់ ឬក៏ច្រើននាក់?

[០៩:២២:១១]

ឆ៖ បាទ, គឺមានរាប់ពាន់នាក់ ។

ស៖ អ៊ីចឹង ខ្ញុំចង់និយាយទៅចំណុចមួយ ដែលលោកបាននិយាយប្រាប់បញ្ជាក់ទៅលោកស្រីចៅក្រម ខាតរ៉ាយថ៌ កាលពីម្សិលមិញ ។ លោកបានពិភាក្សាអំពីគោលនយោបាយរបស់ខ្មែរក្រហមចំពោះអ្នកជាប់ទោស ឬក៏អ្នកដែលគេចាប់បាននៅក្នុងអំឡុងពេលជម្លោះប្រដាប់អាវុធនោះ ។ ខ្ញុំចង់ឲ្យលោកធ្វើការបញ្ជាក់បន្ថែមទៀតទៅលើចំណុចដែលលោកបាននិយាយថា ជាទូទៅ បើសិនជាការកត់សម្គាល់របស់ខ្ញុំត្រឹមត្រូវនោះ មានន័យថាគោលនយោបាយរបស់គេ គឺគេមិនទទួលយកនូវឈ្លើយសឹកទេ ។ តើលោកអាចពន្យល់ប្រាប់ទេ តើនរណាគេ ឬក៏អ្វីទៅជាប្រភពរបស់លោកក្នុងការបញ្ជាក់អំពីចំណុច ហើយតើខ្មែរក្រហមមានហេតុផលអ្វីក្នុងការមិនទទួលអ្នកទោសជាឈ្លើយសឹកសង្គ្រាមនោះ?

ឆ៖ ខ្ញុំមិនអាចបញ្ជាក់ច្បាស់លាស់ពីប្រភពទៅលើការអង្កេតរបស់ខ្ញុំនោះទេ ។ នេះគឺជាអ្វីដែលយើងបានយល់ដឹងបន្ទាប់ពីយើងបានពិនិត្យមើលឃើញផ្ទាល់អំពីការវាយប្រហាររបស់ខ្មែរក្រហម ហើយនិងព្រឹត្តិការណ៍ក្រោយពីការវាយប្រហារនោះមក ។ នៅពេលដែលខ្មែរក្រហមចាប់អ្នកទោសបាន ភាគច្រើនបំផុតនោះគេនឹងធ្វើការចាក់ផ្សាយតាមវិទ្យុនៅទីក្រុងភ្នំពេញ ។ ដោយគេធ្វើការបញ្ជាក់ថា ឥឡូវនេះនៅក្នុងដៃរបស់យើងគឺ មានអ្នកដែលយើងចាប់ ដែលជាអំពើឈ្លានពានរបស់ប្រទេសនោះ ។ ប៉ុន្តែរបាយការណ៍ប្រភេទនេះទៅតាមការចងចាំរបស់ខ្ញុំ គឺវាមានមិនច្រើនប៉ុន្មានទេ ។ ក៏ប៉ុន្តែ យើងបានដឹងថា មានការវាយប្រហារដ៏ច្រើនរបស់ខ្មែរក្រហមនៅតាមតំបន់ព្រំដែនជាមួយវៀតណាមនៅក្នុងអំឡុងពេលនោះ ។ អ៊ីចឹងដោយយើងពិនិត្យមើលថា មិនមានឃើញអ្នកទោសច្រើន ដែលត្រូវបានរាយការណ៍ ហើយចាក់ផ្សាយនោះ និងសំដៅទៅលើភាពឃោរឃៅជាទូទៅរបស់ពួកគេ ដែលយើងបានឃើញក្រោយពីការវាយប្រហារនោះ ។ នោះហើយគឺជាការធ្វើសេចក្តីសន្និដ្ឋានរបស់ខ្ញុំ ។

ស៖ លោកបាននិយាយអំពីការចាក់ផ្សាយតាមវិទ្យុ ហើយក្នុងការឆ្លើយតបទៅនឹងសំណួររបស់លោកស្រីចៅក្រមកាលពីម្សិលមិញ បើសិនជាការកត់សម្គាល់របស់ខ្ញុំមិនត្រឹមត្រូវទេ សូមប្រាប់ឲ្យខ្ញុំដឹងផង ។ ជាទូទៅ អ្នកទោសហ្នឹងគឺថាគេមិនចាប់យកមកទេ លើកលែងតែអ្នកនុំងមានអត្ថប្រយោជន៍សំខាន់ ។ តើលោកអាចបញ្ជាក់បានទេ តើអ្នកទោសប្រភេទណាទៅជាអ្នកទោសដែលមានអត្ថប្រយោជន៍នោះ?

[០៩:២៥:០៩]

ឆ៖ តាមការគិតរបស់ខ្ញុំ អ្នកដែលគេចាប់មកជាឈ្លើយសង្គ្រាមនោះ គឺពួកខ្មែរក្រហមគិតថា ពួកគេហ្នឹងឯងមានឋានៈនៅក្នុងជួរ ដែលមានព័ត៌មានច្រើនសម្រាប់ពួកគេ ។ ដែលមានន័យថាពួកគេជានាយទាហាន មិនមែនជាទាហានសាមញ្ញធម្មតានោះទេ ។ ហើយប្រសិនបើការចងចាំរបស់ខ្ញុំត្រឹមត្រូវនោះ នៅពេលដែលខ្ញុំបានអានប្រតិចារឹកនៃការចាក់ផ្សាយវិទ្យុនៅទីក្រុងភ្នំពេញ និយាយអំពីឈ្លើយសឹកសង្គ្រាមវៀតណាម គឺគេមានផ្តល់អំពីឋានៈរបស់ទាហាននោះ ។ ប៉ុន្តែ ខ្ញុំមិនដឹងថាតើឋានៈរបស់គេនោះត្រឹមត្រូវ ឬក៏អត់ទេ ខ្ញុំមិនអាចនិយាយបានទេ ។ ប៉ុន្តែ កម្រមានការបង្ហាញអំពីឈ្មោះអ្នកទោស ដែលជាទាហានធម្មតាណាស់ ។

ស៖ តើលោកមានបានធ្វើការកត់សម្គាល់អ្វីជាក់លាក់ទេ អំពីអត្ថន័យនៃការចាក់ផ្សាយអំពីការសារភាពរបស់ទាហានវៀតណាមដែលមានឋានៈនោះ? តើគេមានគោលបំណងអ្វីទៅ?

ឆ៖ ជាថ្មីម្តងទៀត ខ្ញុំសូមធ្វើការសារភាពថា ខ្ញុំមិនមានការចងចាំឲ្យបានជាក់លាក់អំពីចំណុចនោះទេពីព្រោះពេលវេលាកន្លងទៅរាប់សិបឆ្នាំមកហើយ ។ ការចងចាំរបស់ខ្ញុំគឺថា មិនមានតម្លៃអ្វីទេនោះគឺគ្រាន់តែបង្ហាញថានោះគឺជាបុគ្គលិកយោធារបស់វៀតណាម ហើយដែលថាវៀតណាមហ្នឹងឯងគឺថាមានបំណងឈ្លានពានកម្ពុជា ។ នេះគេធ្វើដើម្បីពង្រឹងគោលជំហររបស់ខ្លួន ដែលថាវៀតណាមមានបំណងចង់លេបយកទឹកដីរបស់ខ្មែរនោះ ប៉ុន្តែ មិនមានព័ត៌មានណាជាក់លាក់ដែលត្រូវបានផ្តល់ទៅឲ្យសាធារណជននោះទេ ។

ស៖ ប្រធានបទចុងក្រោយនៃសំណួររបស់ខ្ញុំ គឺនិយាយអំពីចំណុចដែលយើងបាននិយាយអំពីការវាយប្រហារគ្នាកាលពីម្សិលមិញនោះ ។ សំណួររបស់ខ្ញុំគឺថា បន្ទាប់ពីការវាយប្រហារលើកទីមួយរបស់វៀតណាមនិងកម្ពុជានោះ នៅលើកោះកាលពីឆ្នាំ៧៥ ហើយរហូតដល់ពេលមានការវាយប្រហារទ្រង់ទ្រាយធំរបស់វៀតណាមចូលមកទឹកដីកម្ពុជា នៅឆ្នាំ៧៨នោះ គឺនៅចុងឆ្នាំ៧៨នោះ តើមានព្រឹត្តិការណ៍អ្វីផ្សេងទៀតដែលយើងអាចចាត់ទុកថាជាការសន្និដ្ឋានអំពីដំណាក់កាល ឬក៏អំឡុងពេលសន្តិសុខរវាងសន្តិភាពរវាងវៀតណាម និងកម្ពុជាទេ?

ឆ៖ ខ្ញុំមិនមានការចងចាំអំពីកិច្ចព្រមព្រៀងសន្តិភាពអ្វីទេ លើកលែងតែការចាត់ចែងក្នុងមូលដ្ឋានមួយចំនួនតូចដែលខ្ញុំបានដឹងពីប្រភពរបស់វៀតណាម ដែលដូចជាមានការអៀនខ្មាសបន្តិចចំពោះកិច្ចព្រមព្រៀងរវាងមន្ត្រីថ្នាក់ខេត្តនៅខាងភាគីវៀតណាម និងជាមួយខ្មែរក្រហមក្នុងការយកទៅវិញ

មនុស្សដែលបានភៀសខ្លួនពីកម្ពុជាទៅវៀតណាមប៉ុន្មានខែ បន្ទាប់ពីខាងខ្មែរក្រហមមានជោគជ័យជម្នះនោះ ។ ហើយជាញឹកញាប់ណាស់ ជនអស់ទាំងនោះត្រូវបានបញ្ជូនទៅវិញ ដែលជាជនជាតិខ្មែរ ឬក៏ចាម ឬក៏អ្នកដែលមិនមែនជាជនវៀតណាម ។ ហើយពួកគេបញ្ជូនមនុស្សនោះត្រឡប់មកជាការផ្លាស់ប្តូរជាមួយនឹងសត្វពាហនៈ ឬក៏វត្ថុអ្វីផ្សេង ។ នៅអំឡុងពេលនៃការប្រគល់អ្នកដែលបានគេចខ្លួនពីកម្ពុជាមកឲ្យកម្ពុជាវិញ នោះគឺជាអ្វីដែលខ្ញុំចងចាំអំពីការរៀបចំតាមមូលដ្ឋានទាក់ទងទៅនឹងកិច្ចព្រមព្រៀងសន្តិភាព ហើយនឹងការប្រគល់អ្នកដែលបានភៀសខ្លួននោះឲ្យមកកម្ពុជាវិញ ។

ស៖ ក្រៅពីកិច្ចព្រមព្រៀងតាមមូលដ្ឋានបែបនេះ តើលោកអាចចងចាំអំពីគោលនយោបាយជាផ្លូវការអ្វីទេ? គឺកិច្ចព្រមព្រៀងជាផ្លូវការរវាងប្រទេសទាំងពីរនេះទាក់ទងនឹងការចរចាសន្តិភាពនោះ ។

[០៩:៣០:០០]

ឆ៖ មិនមានទេ ប៉ុន្តែគឺមានការព្យាយាមជាច្រើននិងទស្សនកិច្ចជាច្រើនរបស់ប្រទេសវៀតណាមមកភ្នំពេញនៅឆ្នាំ៧៥ ហើយក៏មានធ្វើដែរនៅឆ្នាំ៧៦ ។ ប៉ុន្តែការព្យាយាមអត់ទាំងនុ៎ងគឺមិនបណ្តាលឲ្យមានដំណោះស្រាយជាផ្លូវការសម្រាប់រយៈពេលខ្លីណាមួយនោះទេ ។ តាមការចងចាំរបស់ខ្ញុំ គឺថាមិនច្បាស់លាស់ទេត្រង់ចំណុចនេះ ។

លោក អាឡិចសាន់ឌឺ ប៊ែត៖

សូមអរគុណ លោក ចាន់ដា ។ លោកប្រធាន បន្ទាប់មកទៀតគឺថាសហព្រះរាជអាជ្ញានឹងសូមដាក់ជូនឯកសារមួយចំនួនទៅអង្គសវនាការ គឺថាដើម្បីធ្វើឲ្យមានការចំណេញពេលក្នុងការសាកសួរដល់សាក្សីម្នាក់នេះ ។ ប៉ុន្តែ នៅពេលបន្ទាប់មកទៀតនោះ គឺខាងសហព្រះរាជអាជ្ញានឹងចង់ធ្វើការដាក់ជូននូវឯកសារមួយចំនួនទាក់ទងទៅនឹងជម្លោះប្រដាប់អាវុធ ។ សូមអរគុណលោកប្រធាន ។

ប្រធានអង្គជំនុំ៖

អញ្ជើញលោក ហ្សង់ម៉ាក ។

សួរដោយចៅក្រម ហ្សង់ម៉ាក ឡាវែន៖

ស៖ ខ្ញុំចង់លើកនិយាយឡើងវិញពីចំណុចមួយ លោកបានបង្ហាញប្រាប់យើងឲ្យបានដឹងថា មានកិច្ចព្រមព្រៀងតាមមូលដ្ឋាន តាមតំបន់មួយចំនួន ហើយខ្ញុំមិនដឹងជាពាក្យជាផ្លូវការជាអីនោះទេ ប៉ុន្តែគឺថាកិច្ចព្រមព្រៀងនោះដើម្បីឲ្យមានការបញ្ជូនត្រឡប់មកវិញ នូវអ្នកដែលបានភៀសខ្លួនទៅជ្រកកោននៅប្រទេសវៀតណាម ។ ហើយឥឡូវនេះគឺយើងនិយាយអំពីជាតិពន្ធ ចាម តើនេះជាអ្វីដែលខ្ញុំយល់ដឹងត្រឹម

ត្រូវទេ? តើលោកអាចប្រាប់យើងបានទេ ថាលោកមានប្រភពច្បាស់លាស់ទេក្នុងការបង្ហាញអំពីសេចក្តីថ្លែងការណ៍មួយនេះ?

ឆ៖ លោកចៅក្រមជាទីគោរព ខ្ញុំមិនចាំព័ត៌មានពិស្តារនោះទេ ប៉ុន្តែខ្ញុំចាំថា ខ្ញុំបានលើកអំពីអង្គហេតុនេះ អំពីការបញ្ជូនឲ្យមកប្រទេសវិញដោយបង្ខំនូវជនជាតិខ្មែរពីប្រទេសវៀតណាមនៅក្នុងសៀវ-ភៅរបស់ខ្ញុំ ។ បើសិនជាលោកចៅក្រមអនុញ្ញាត ខ្ញុំនឹងអាចពិនិត្យមើលទៅលើឯកសារយោងដែលខ្ញុំបានប្រើក្នុងការសរសេរចំណុចនេះនៅក្នុងសៀវភៅរបស់ខ្ញុំ ។

[០៩:៣៤:៤០]

ចៅក្រម ហ្សង់ម៉ាក ឡាវែន៖

អ្វីដែលយើងអាចធ្វើបាននៅក្នុងអំឡុងពេលនៃសវនាការនេះ គឺលោកអាចនឹងផ្តល់លេខយោង ឬក៏ឯកសារយោងមកឲ្យយើងនៅពេលក្រោយ ពីព្រោះអីពេលវេលាគឺមានតម្លៃណាស់សម្រាប់យើងនៅពេលនេះ ។

ប្រធានអង្គជំនុំ៖

អញ្ជើញតំណាងសហព្រះរាជអាជ្ញា ។

លោក អាឡិចសាន់ឌឺ ប៊ើត៖

ខ្ញុំមិនដឹងថា អ្វីដែលខ្ញុំនឹងអាចលើកមកនេះអាចជួយដល់លោកចៅក្រមបានទេ ប៉ុន្តែឯកសារយោងនៅក្នុងសៀវភៅរបស់លោក ចាន់ដា នៅទំព័រ៨៥ ជាភាសាអង់គ្លេសនោះ ។ ហើយដែលមានលេខ ERN00192270 គឺប្រហែលជានៅពាក់កណ្តាលចុះក្រោមនៃទំព័រមានការលើកឡើងអំពីការធ្វើមាតុភូមិនិវត្តន៍របស់ប្រជាជនខ្មែរដែលបានភៀសខ្លួនទៅប្រទេសវៀតណាមក្នុងរយៈពេលប៉ុន្មានខែចុងក្រោយនោះ ហើយដែលមានកំណត់សម្គាល់ចុងទំព័រលេខ១៩ គឺនៅខាងក្រោយសៀវភៅជាភាសាអង់គ្លេសនៅទំព័រ៤២៣ ដែលមានលេខ ERN ជាភាសាអង់គ្លេស 00192608 ។

ខ្ញុំសូមទោសដែលខ្ញុំឡើងឈរម្តងទៀត ប៉ុន្តែ គឺមានឯកសារយោងបន្ថែមទៀតនៅក្នុងសៀវភៅដែលជាក់លាក់ទាក់ទងទៅនឹងការផ្លាស់ប្តូរសត្វពាហនៈ គឺមាននៅទំព័រ៨៥ ជាភាសាអង់គ្លេស ដែលមានលេខ ERN00192270 ។

ប្រធានអង្គជំនុំ៖

លោកសហព្រះរាជអាជ្ញាមានបំណងចង់លើកឡើងពីបញ្ហាអ្វី?

លោក អាឡិចសាន់ឌឺ ប៊ែត៖

ខ្ញុំសូមទោសលោកប្រធាន សូមទោសដែលខ្ញុំបានធ្វើការអង្កេតនេះ គឺអ្វីដែលខ្ញុំក្រោកឈរឡើង គឺទាក់ទងទៅនឹងអ្វីដែលលោកចៅក្រម ឡាវ៉ែន៍ បានលើកស្នើទៅខាងសាក្សីទាក់ទងទៅនឹងប្រភពនៃការផ្លាស់ប្តូរគ្នាក្នុងការធ្វើមាតុភូមិនិវត្តន៍កម្ពុជាមកវិញ ។ ហើយខ្ញុំបានចង្អុលបង្ហាញនូវទំព័រ៨៥ នៃភាសាអង់គ្លេស គឺមានលេខយោងចុងទំព័រលេខ១៩ និង២០ ។

[០៩:៣៩:៤៨]

ប្រធានអង្គជំនុំ៖

លោកចៅក្រម ឡាវ៉ែន៍ មានអ្វីចង់បន្ថែមទៀតទេ?

ជាកិច្ចបន្តនេះ អង្គជំនុំជម្រះសូមប្រគល់វេទិកានេះជូនទៅដល់មេធាវីតំណាងឲ្យដើមបណ្តឹងរដ្ឋប្បវេណីដើម្បីឡើងសំណួរពាក់ព័ន្ធជាមួយនឹងអ្នកជំនាញរូបនេះ ។ ហើយដោយសារកាលមុនយើងមានការផ្លាស់ប្តូរកម្មវិធី អ៊ីចឹងគឺសូមពីក្រុមបួនមុន ដើម្បីឲ្យមានស្មើភាពគ្នារវាងក្រុមទាំងបួន ។

សូមអញ្ជើញមេធាវី ហុង គឹមសួន ។

សួរដោយលោក ហុង គឹមសួន៖

ស៖ សូមអរគុណលោកប្រធាន ខ្ញុំបាទសូមគោរពលោកប្រធានក្រុម ប្រធានអង្គជំនុំជម្រះ លោកស្រី លោកចៅក្រម និងអង្គសវនាការជាទីគោរព ។ ខ្ញុំបាទមេធាវីដើមបណ្តឹងរដ្ឋប្បវេណីក្រុមទីដែលមានលោក ព្យែរ អូលីវីយេស័រ ជាសមាជិករបស់ខ្ញុំបាទដែលគាត់អវត្តមាន ។ ខ្ញុំបាទមានសំណួរខ្លះៗសួរទៅលោក ណាយ៉ាន់ ចាន់ដា ដូចតទៅនេះ ។ ហើយក៏សូមអនុញ្ញាតលោកប្រធានផងដែរ ដោយនេះទាក់ទិនដំបូងគេ គឺខ្ញុំបាទចង់សួរអំពីការចងក្រងជាឯកសាររបស់លោក ណាយ៉ាន់ ចាន់ដា ។ ខ្ញុំមើលជាភាសាខ្មែរសរសេរថា “សត្រូវបងប្អូនឯង” ខ្ញុំចង់បានជាការពន្យល់គាត់បន្តិចថា មានន័យយ៉ាងដំម៉េចទៅ សត្រូវហើយបងប្អូនឯង ។ ក្នុងនេះខ្ញុំបាទចង់ដឹងថា ដោយសារយើងកំពុងសវនាការផ្តោតអារម្មណ៍ទៅលើជម្លោះប្រដាប់អាវុធរវាងវៀតណាមនិងកម្ពុជា ហើយក៏វាទាក់ទងជាមួយនឹងរបបកម្ពុជាប្រជាធិបតេយ្យបានសម្លាប់ប្រជាជននៅក្នុងប្រទេសផងដែរ ។

អ៊ីចឹងសូមឲ្យលោកមានប្រសាសន៍បន្តិចទាក់ទងនឹងពាក្យថា“សត្រូវបងប្អូនឯង”,សូមអញ្ជើញ ។

ឆ៖ សូមអរគុណចំពោះសំណួរនេះ ខ្ញុំជ្រើសរើសយកចំណងជើងនេះ គឺដើម្បីកំណត់ថាកំណត់អំពីទំនាក់ទំនងរវាងបក្សកម្ពុជា និងបក្សវៀតណាម ។ ហើយក៏បង្ហាញអំពីទំនាក់ទំនងរវាងប្រទេសចិន

និងកម្ពុជាផងដែរ ។ ហើយទំនាក់ទំនងនេះមានលក្ខណៈជ្រាលជ្រៅណាស់នៅពេលមួយនោះ ហើយការឃោសនាបក្សនោះ គឺតែងនិយាយអំពីភាតរភាពរវាងគ្នានៅក្នុងបក្ស ។ ហើយទាំងវៀតណាម និងចិន គឺបានធ្វើការវាយលុកក្នុងសង្គ្រាមក្នុងឆ្នាំ១៩៧៩ ហើយវៀតណាមនិងខ្មែរធ្វើការវាយគ្នាទៅវិញទៅមក នៅតាមព្រំដែននៅក្នុងឆ្នាំ៧៨ និង៧៩ ។

[០៩:៤៣:២០]

កាលពីមុនក៏គេជាបងប្អូន ក្រោយមកជាសត្រូវ ។ ដូច្នេះហើយ គឺវាបង្ហាញអំពីទំនាក់ទំនងរវាងគ្នានឹងគ្នានេះ ។ ដូច្នេះទើបខ្ញុំជ្រើសរើសយកចំណងជើងនេះ ។

ស៖ សូមអរគុណ ។ សំណួរទីពីរ ក៏ទាក់ទងនឹងចំណងជើងនៃសៀវភៅរបស់លោកដែរ ។ បើតាមខ្ញុំបាទស្តាប់លោកមានប្រសាសន៍អម្បាញ់មិញ គឺចាត់ទុកការរួមសមភាពគ្នារវាងបក្សកុម្មុយនីស្តចិន បក្សកុម្មុយនីស្តវៀតណាម និងបក្សកុម្មុយនីស្តកម្ពុជា ទើបហៅថា “ជាបងប្អូន” ។ ក្នុងសៀវភៅរបស់លោកបានសរសេរជាច្រើន ខ្ញុំបាទមិនលើកឲ្យវែងឆ្ងាយទេ ទាក់ទងនឹងពាក្យថាជាបងប្អូននោះ ។ តែរឿងបង្កើតបក្សកុម្មុយនីស្ត ហើយរួមកម្លាំងគ្នាតែប៉ុណ្ណោះ ឬក៏ទាក់ទងនឹងប្រវត្តិសាស្ត្រ ជាតិសាសន៍ចិន ជាតិសាសន៍វៀតណាម ជាតិសាសន៍កម្ពុជា ហៅថា ដើមកំណើតជាបងប្អូនដែរឬក៏គ្រាន់តែជាសមមិត្តនឹងគ្នាក្នុងបក្សកុម្មុយនីស្តតែប៉ុណ្ណោះ?

[០៩:៤៤:៥៤]

ឆ៖ ខ្ញុំជ្រើសរើសចំណងជើងដាក់លាក់ដោយវាទាក់ទងទៅនឹងបក្សកុម្មុយនីស្តវៀតណាម ចិន និងវៀតណាម គឺខ្ញុំសំដៅលើប្រជាជាតិនៃប្រទេសនេះ បក្សទាំងអស់នេះ ។ អ៊ីចឹង គឺវាបង្ហាញអំពីទំនាក់ទំនងរវាងប្រទេសទាំងអស់នេះ ហើយភាគច្រើនពួកគេៗមានភាពជិតស្និតនិងមានសន្តិភាព ។ ប៉ុន្តែមានពេលមួយនោះ ដែលទំនាក់ទំនងនោះត្រូវបានបែកបាក់ ។ ប៉ុន្តែ នេះមិនមែនអ្វីខ្ញុំគិតនៅក្នុងចិត្តនៅពេលដែលខ្ញុំជ្រើសរើសដាក់ចំណងជើងថា “ជាសត្រូវបងប្អូនឯង” នោះទេ ។

ស៖ សំណួររបស់ខ្ញុំបន្តទៅទៀត ទាក់ទងជាមួយនឹងពេលវេលាកើតឡើងឲ្យមានជម្លោះ ឬមានសង្គ្រាមរវាងគ្នានិងគ្នា ជាពិសេសគឺរវាងបក្សកុម្មុយនីស្តវៀតណាម និងបក្សកុម្មុយនីស្តកម្ពុជាប្រជាធិបតេយ្យ បើក្នុងសៀវភៅរបស់លោកនៅក្នុងទំព័រទី៥ ជាភាសាខ្មែរ ហើយនៅក្នុងនេះមានលេខ ERN ដែរ 00191310 នៅក្នុងឯកសារ D91/1 ។ នៅក្នុងកថាខណ្ឌទី២ ទាក់ទងនឹងឯកសាររបស់លោកនេះ សរសេរអំពីសង្គ្រាមឥណ្ឌូចិនលើកទីពីរស្ទើតែមិនទាន់ចប់ស្រួលបួលផង ។ សង្គ្រាមទីបី ក៏ប្រុងនឹងកើត

មានក្នុងពេលឆាប់ៗតែម្តង គឺសង្គ្រាមរវាងបងប្អូននិងបងប្អូន រវាងសមមិត្តនិងសមមិត្ត ។ ក្នុងន័យនេះមានពីរ អម្បាញ់មិញ ខ្ញុំសួរលោកអំពីពាក្យថា បងប្អូន ចុះពាក្យសមមិត្តនិងសមមិត្ត តើសំដៅលើផ្ទៃក្នុងកម្ពុជាប្រជាធិបតេយ្យ ឬសមមិត្តរវាងបក្សកុម្មុយនីស្តកម្ពុជា និងបក្សកុម្មុយនីស្តវៀតណាម?

ឆ៖ ខ្ញុំប្រើពាក្យសមមិត្តនេះគឺដើម្បីកំណត់ថា ពួកគេជាជនកុម្មុយនីស្ត ។

ស៖ សូមអរគុណ ។ ទាក់ទងនឹងជម្លោះ ខ្ញុំឈានចូលមកដល់ ទាក់ទងនឹងបក្សកុម្មុយនីស្តវៀតណាមនិងកម្ពុជាដដែល ដែលនាំឲ្យមានការប៉ះទង្គិចគ្នាប្រដាប់អាវុធធ្ងន់ធ្ងរពីរលើកធំៗ ។ ក្នុងការស្រាវជ្រាវរបស់លោក ព្រោះលោកបានរស់នៅទីក្រុងព្រៃនគរ ឬទីក្រុងសៃហ្គន ដែលសព្វថ្ងៃហៅថាទីក្រុងហូជីមិញ មុនបក្សកុម្មុយនីស្តវៀតណាមវាយរំដោះយកវៀតណាមខាងត្បូងបាន ។ តើការស្រាវជ្រាវរបស់លោកនៅក្នុងឆ្នាំ១៩៧២និងឆ្នាំ១៩៧៣ ពីម្សិលមិញលោកបានលើកឡើងបន្តិច ខ្ញុំគ្រាន់តែលើកឡើងវិញបន្តិច ដើម្បីឲ្យភ្ជាប់គ្នាជាមួយនឹងសំណួរថ្ងៃនេះ ។ ជម្លោះរវាងកងទ័ពវៀតណាមដែលនៅក្នុងប្រទេសកម្ពុជា ហើយដែលម្សិលមិញលោកបានលើកអំពី ពេលនោះខាងសហរដ្ឋអាមេរិកមានទំនាក់ទំនងជាមួយនឹងវៀតណាម ឬបក្សកុម្មុយនីស្តវៀតណាម ដើម្បីចរចាជាមួយនឹងពួកខ្មែរក្រហមឲ្យមានសន្តិភាព ។ អ៊ីចឹង ពេលណាដែលខ្មែរក្រហមមិនយល់ព្រមជាមួយនឹងការចចារនោះ តើជម្លោះនៅក្នុងពេលដែលខ្មែរក្រហម ឬបក្សកុម្មុយនីស្តកម្ពុជាវាយដួលរបបលោក លន់ នល់ ហើយកើតសង្គ្រាម ឬកើតការប្រទូស្តរ៉ាយគ្នាជាមួយនឹងវៀតណាមហ្នឹង វាមានទំនាក់ទំនងតពីឆ្នាំ១៩៧២ ឬ១៩៧៣ ដែរឬទេ?

[០៩:៤៩:៥០]

ឆ៖ ជាការពិត ដូចដែលខ្ញុំបានលើកឡើងកាលពីម្សិលមិញរួចមកហើយ ដោយសារតែសង្គ្រាមឥណ្ឌូចិនលើកទី១ ដែលបក្សកុម្មុយនីស្តឥណ្ឌូចិនបែកបាក់ ហើយបង្កើតជាបក្សបី នៅពេលដែលសង្គ្រាមបានបញ្ចប់នៅក្នុងសន្និសីទហ្សឺណែវ ឆ្នាំ១៩៥៤ គឺយើងឃើញមានបក្សកុម្មុយនីស្តផ្សេងៗ ហើយគឺមានការលើកឡើងអំពីបញ្ហាផ្សេងៗនៅក្នុងសន្និសីទ ។ ហើយគឺយើងឃើញមានការលើកឡើងអំពីការវាយនឹងពួកចក្រពត្តិ ហើយរដ្ឋាភិបាលវៀតណាម ពួកអាណានិគម ហើយគឺឲ្យមានការចូលទៅហាណូយដើម្បីនៅទីនោះ កម្មាភិបាលពីរពាន់នាក់ឲ្យទៅហាណូយហើយនៅទីនោះ ។ ហើយជនកុម្មុយនីស្តមិនមែនទាំងអស់ទេគឺវាមានមួយចំនួន ហើយមានសង្គ្រាមដែលមានលើកឡើងនៅក្នុងឯកសារខ្មែរក្រហម។

នៅក្នុងឆ្នាំ១៩៧៣ គឺកិច្ចចរចាសន្តិភាពបានបញ្ចប់រវាងវៀតណាមនិងសហរដ្ឋអាមេរិក ។ នៅពេលនោះរដ្ឋាភិបាលសហរដ្ឋអាមេរិកបានដាក់សម្ពាធទៅវៀតណាម ដើម្បីឲ្យទៅទាក់ទងនិងនាំយកខ្មែរ

ក្រហមមកធ្វើការចរចា ។ ហើយខ្ញុំបានចាំនូវឯកសារមួយនៅក្នុងកំណត់ហេតុ *មេម៉រ* របស់ ឃីស៊ីងជឹ លោក ឃីស៊ីងជឹ បានសារភាពថា គាត់មិនបានធ្វើការគិតដល់ឯករាជ្យភាពរបស់វៀតណាមនិងកម្ពុជានោះទេ ។ ហើយវៀតណាមបានប្រាប់លោក ឃី ស៊ីងជឹ ថា គឺគេមិនអាចនាំយកខ្មែរក្រហមមកធ្វើការចរចានោះទេ ។

ដូច្នេះ ឃី ស៊ីងជឹ គឺមានការសង្ស័យទៅលើបញ្ហានេះ នៅពេលដែលគាត់សរសេរ *មេម៉រ* នៅពេលនោះ គឺគាត់បានយល់ថា ខ្មែរក្រហមមិនចង់ចូលរួមនៅក្នុងកិច្ចចរចាសន្តិភាពនោះទេ ។ ដែលថានៅពេលការចរចានោះ ដើម្បីឲ្យមានដំណោះស្រាយរវាងខ្មែរក្រហម និង លន់ នល់ ។ ដើម្បីឆ្លើយតបទៅនឹងសំណួររបស់លោក គឺថាវាមាន គឺវាមានកេរដំណែល និងផលចេញពីសង្គ្រាមនោះមែន ដែលមានបណ្តាលឲ្យមានជម្លោះនោះ ។

ស៖ សូមអរគុណ ។ អ៊ីចឹង តពីសំណួរហ្នឹងទៀត ខ្ញុំបាទសូមសួរលោកថា នៅពេលដែលខ្មែរក្រហមមិនព្រមជាមួយនឹងការសម្រុះសម្រួលរបស់សហរដ្ឋអាមេរិកជាមួយនឹងវៀតណាម ដែលចរចាជាមួយខ្មែរក្រហមហើយនោះ នៅក្នុងពេលនោះកងទ័ពបក្សកុម្មុយនីស្តវៀតណាម ដែលនៅក្នុងទឹកកម្ពុជាមានជម្លោះ ឬមានការបណ្តេញ មានន័យថា ខ្មែរក្រហមបានធ្វើសង្គ្រាមជាមួយនឹងទ័ពវៀតណាមនៅក្នុងឆ្នាំនោះបណ្តេញចេញពីប្រទេសកម្ពុជាដែរឬទេ?

[០៩:៥៣:៣៤]

ឆ៖ ខ្ញុំមិនដឹងទេ ហើយខ្ញុំមិនអាចប្រើពាក្យថា បណ្តេញចេញនោះទេ គឺខ្ញុំប្រើពាក្យថា "បង្ខំ"។ ខ្ញុំគិតថាវៀតណាម គឺមិនចង់នោះទេ ដោយសារតែពួកគេធ្វើការវ៉ៃទៅ លន់ នល់ នៅក្នុងឆ្នាំ១៩៧១ ។ ដូច្នេះគឺអាចមានការដកចេញដោយខ្លួនឯងចំពោះវៀតណាមនោះ ។

អ្នកដែលអាណិតអាសូរនិងស្មោះស្ម័គ្រទៅនឹងវៀតណាម គឺនៅក្នុងប្រទេសកម្ពុជា ហើយអ្នកទាំងអស់ដែលនៅប្រទេសកម្ពុជានោះត្រូវបានគេសម្លាប់ចោល ។ ហើយដូចដែលចៅក្រម ឡាវែន៍ បានសួរខ្ញុំកាលពីម្សិលមិញ អំពីភស្តុតាង អំពីការសម្លាប់ជនជាតិវៀតណាមក្នុងឆ្នាំ១៩៧២ និង៧៣ នោះគឺខ្ញុំរកឃើញឯកសារយោងមួយនៅក្នុងសៀវភៅរបស់លោក ដេវីដ ឆេនដ៍ល័រ ដែលនិយាយអំពីសំឡេងចេញពីស-២១ ។ ហើយប្រសិនបើអនុញ្ញាតលោកប្រធាន ខ្ញុំសូមអានកថាខណ្ឌ មួយកថាខណ្ឌពីសៀវភៅនោះ ដែលវាពាក់ព័ន្ធទៅនឹងសំណួរមួយនេះ ។

លោក ដេវីដ ឆេនដ៍ល័រ បានសរសេរថា ជនជាប់ចោទ បានបង្កើតសញ្ញាណរបស់គាត់នៅក្នុង

ការយល់អំពីខ្មែរក្បត់នៅក្នុងឆ្នាំ១៩៧២និង៧៣ ។ នៅពេលដែលប្រតិបត្តិការសម្លាប់ត្រូវបានបង្កើតឡើងដោយពួកខ្មែរក្រហម ដើម្បីធ្វើវិសុទ្ធកម្មក្រុមដែលហៅថា ខ្មែរហាណូយ ខ្មែរដែលមកពីភាគខាងត្បូងនៃប្រទេសកម្ពុជាឆ្នាំ១៩៧០ បន្ទាប់ពីការនិរទេសខ្លួនឯងទៅប្រទេសវៀតណាមខាងជើង អស់រយៈពេលជាច្រើនឆ្នាំក្នុងរូបភាពជួយបដិវត្តន៍ ។ សមាជិកក្រុមនេះ រាប់រយនាក់ត្រូវបានចាប់ខ្លួនជាសម្ងាត់ និងយកទៅសម្លាប់ចោលក្នុងឆ្នាំ១៩៧៣ បន្ទាប់ពីវៀតណាមដកទ័ពរបស់ខ្លួនទាំងស្រុងចេញពីកម្ពុជា សមាជិកនៅសេសសល់ពីរបីនាក់ បានសម្រេចជោគជ័យក្នុងការគេចខ្លួនទៅប្រទេសវៀតណាម បន្ទាប់ពីការជាប់ឃុំឃាំង ហើយសមាជិកដទៃទៀតត្រូវបានចាប់ខ្លួនបន្ទាប់ពីខែមេសា ឆ្នាំ១៩៧៥ ។ សមាជិកភាគច្រើននៃក្រុមនេះត្រូវបានចាប់ខ្លួននៅភូមិភាគពិសេស ។ ភាពដាច់ខាត និងភាពគ្មានមេត្តា នៃយុទ្ធនាការធ្វើវិសុទ្ធកម្មនេះ មានការទាក់ទងជាមួយនឹងរបៀបគ្រប់គ្រងរដ្ឋបាលរបស់ ឌុច ដែលតាមពិតយុទ្ធនាការនេះបង្ហាញអំពីដំណើរដូចគ្នានឹងព្រឹត្តបត្រប្រព្រឹត្តទៅនៅមន្ទីរស-២១ ។ នេះជាសៀវភៅ ជាការដកស្រង់នៅទំព័រ២១ និង២២ នៃអត្ថបទសៀវភៅចំណងជើងថា "សំឡេងចេញពីស-២១" ។

ស៖ សូមអរគុណ ។ បន្តទៅទៀត ខ្ញុំសួរលោកទាក់ទងពី ក្រោយពេលដែលមានជម្លោះ នៅក្នុងឆ្នាំ (សុំទោស) លោកបានបញ្ជាក់ហើយថា ជាការបង្ខំដោយខ្មែរក្រហមដេញកងទ័ពខាងវៀតណាមនៅក្នុងឆ្នាំ៧៣ហើយនោះ ។ ក្នុងអំឡុងនោះ ឬបើខ្ញុំមិនចាំច្បាស់ទេ ឬក៏មុនឆ្នាំ១៩៧០ ទៅទៀត ខ្ញុំមិនចាំទំព័រ ទាក់ទងជាមួយនឹងការព្រមព្រៀង ខ្ញុំមិនប្រាកដទេថាតើជាសន្ធិសញ្ញា ឬការព្រមព្រៀង ឬការសន្យាគ្នា ។ តើលោកបានដឹងទេថា រវាងសាធារណរដ្ឋវៀតណាម ខ្ញុំសំដៅទៅលើខាងវៀតណាមកុម្មុយនីស្ត ជាមួយនឹងខាងបក្សកុម្មុយនីស្តកម្ពុជា ឬជាមួយនឹងរណសិរ្សរួបរួមជាតិកម្ពុជា ដែលកាលនោះដឹកនាំដោយសម្តេច នរោត្តម សីហនុ ។ តើមានការចុះសន្ធិសញ្ញា ឬមានការព្រមព្រៀងគ្នា ឬមានសន្យាគ្នាជាផ្លូវការណាមួយ ទាក់ទងជាមួយការធ្វើសង្គ្រាមរំដោះយកប្រទេសពីរបបលោក លន់ នល់ផង ការធ្វើសង្គ្រាមរំដោះយកវៀតណាមខាងត្បូងផងនោះ មានទេការព្រមព្រៀង ឬសន្ធិសញ្ញាគ្នាដែលថា បើកម្ពុជាឈ្នះ ឬក៏វៀតណាមឈ្នះហើយនោះ នឹងមានការបែងចែកទឹកដី ឬក៏កម្រិតព្រំប្រទល់ដីគោក និងដីសមុទ្រ តើលោកមានបានដឹងចំណុចនេះដែរឬទេ?

[០៩:៥៨:៤៥]

ឆ៖ គឺខ្ញុំមិនបានដឹងអំពីសន្ធិសញ្ញាបែបនោះទេ ។ ហើយសន្ធិសញ្ញានោះ គឺវាត្រូវចុះហត្ថលេខារវាងរដ្ឋឯកភាពពីរគឺ ចលនារំដោះរបស់កម្ពុជា ហើយគឺវាមានការទំនាក់ទំនងគ្នាឆ្លើយឆ្លងគ្នារវាងភាគី

ទាំងពីរ ដែលសន្សារក្នុងការសហការ និងរំដោះប្រទេសរៀងៗខ្លួន ។ ខ្ញុំគឺមិនចាំអំពីៗបញ្ហាកោះ និងដែនដីផ្សេងៗ ដែលវាមានការលើកឡើងអំពីការដាក់ឧបសម្ព័ន្ធ និងគ្រប់គ្រងទៅលើកោះ ។ ខ្ញុំមិនបានឮអំពីបញ្ហានោះទេ ។

ស៖ សូមអរគុណ ។ បន្ទាប់ពីខ្មែរក្រហមវាយរបបលោក លន់ នល់ ឈ្នះនៅថ្ងៃ១៧ មេសា ១៩៧៥ បើប្រៀបធៀបទៅនឹងខាងវៀតណាមរំដោះទីក្រុងព្រៃនគរ ឬវៀតណាមខាងត្បូងនោះ នៅថ្ងៃទី ៣០ ខែមេសា ១៩៧៥ ។ នៅក្នុងឯកសាររបស់លោក បានសរសេរទាក់ទងនឹងការចូលកាន់កាប់កោះត្រល់ កោះក្រចកសេះ ហើយនៅក្នុងសៀវភៅរបស់លោកបាននិយាយអំពីការបណ្ដេញចេញជនជាតិវៀតណាមប្រហែលជាប្រាំរយនាក់ ក្នុងទំព័រទី១៣ នៃសៀវភៅរបស់លោកជាភាសាខ្មែរ ។ ហើយមានលេខ ERN00191318 និយាយពីកងទ័ព ខ្មែរក្រហមបានឡើងទៅកោះនៅថ្ងៃទី០៤ ខែឧសភា ឆ្នាំ ១៩៧៥ ។ អ៊ីចឹងនៅក្នុងន័យនេះ ដែលខ្ញុំបាទសួរសំណួរមុនសំណួរនេះ ថាតើលោកបានដឹង ឬបានសម្គាល់ទាក់ទងនឹងការព្រមព្រាងទទួលស្គាល់កោះត្រល់ ឬក៏វៀតណាមហៅថា “កោះហ្វូកុក” នោះទាក់ទងនឹងកិច្ចព្រមព្រៀងនោះដែរឬទេ?

ឆ៖ ខ្ញុំមិនបានដឹងអំពីការព្រមព្រៀងគ្នាអ្វីនោះទេ ប៉ុន្តែ អ្វីដែលខ្ញុំចងចាំនោះគឺថា កាលពីខែមិថុនាឆ្នាំ៧៥ មានដំណើរទស្សនកិច្ចមួយរបស់លេខាបក្សកុម្មុយនីស្ដវៀតណាម លោក ឡេ យន់ ហើយនៅក្នុងអំឡុងពេលធ្វើទស្សនកិច្ចហ្នឹង គឺមានការប្រកាសថាវៀតណាមនឹងប្រគល់កោះពូលូវ៉ៃ មកឲ្យប្រទេសកម្ពុជាវិញ ដែលមកគេបានត្រួតត្រាពីមុនមកនោះ នៅក្នុងអំពើធ្វើការវាយប្រហារបកតបវិញ ។ ហើយក្រៅពីនោះ គឺថាខ្ញុំមិនដឹង ឬក៏យល់ដឹងអំពីសេចក្ដីថ្លែងការណ៍ណាមួយទេទាក់ទងទៅនឹងកោះត្រល់ ឬក៏កោះក្រចកសេះ នោះ ។

ស៖ សូមអរគុណ ។ ក្នុងនេះដែរ បានសរសេរសៀវភៅរបស់លោកដដែល ទាក់ទងជាមួយនឹងបានពីរអាទិត្យ ឬពីរសប្ដាហ៍ កងទ័ពវៀតណាមបានវាយព្រមានមកលើកងទ័ពកម្ពុជាប្រជាធិបតេយ្យវិញនិងចាប់បានឈ្លើយសឹកទាហានខ្មែរក្រហម ។ តើលោកបានជម្រាបទេថា ក្នុងពេលដែលវៀតណាមវាយយកកោះនោះមកវិញ ហើយចាប់បានឈ្លើយសឹកទាហានខ្មែរក្រហម មានការប្រគល់ ឬការប្ដូរផ្លាស់ឈ្លើយសឹកទៅវិញទៅមកដែរឬទេ?

ឆ៖ ទេ, ខ្ញុំមិនជឿថា មានការផ្លាស់ប្ដូរ ឬក៏ប្ដូរអ្នកទោសបែបហ្នឹងទេ ហើយខ្ញុំនឹងមានការភ្ញាក់ផ្អើលណាស់ ប្រសិនបើមានការផ្លាស់ប្ដូរបែបនេះ ។

សៈ សូមអរគុណ ។ សំណួរខ្ញុំនេះ ទាក់ទងជាមួយនឹងសំណួររបស់លោកព្រះរាជអាជ្ញាអម្បាញ់មិញដែរ ប៉ុន្តែ គ្រាន់តែចង់ដឹងឡើងវិញថា ខ្ញុំមិនបានចាំពេលវេលា ព្រោះខ្ញុំអានទៅមុខទៅ ភ្លេចខាងក្រោយបន្តិច ទាក់ទងនឹងវៀតណាមបានស្នើសុំក្នុងពេលម្តងនោះ តើលោកចាំបានទេថា ប្តូរប្រជាពលរដ្ឋខ្មែរដែលភៀសខ្លួនទៅ រួមនិងសមមិត្តដែលគេចខ្លួន សមមិត្តខាងយោធា ឬក៏ខាងកងទ័ពខ្មែរក្រហមប្តូរជាមួយនឹងសត្វគោ ។ តើពេលនោះ ខាងកម្ពុជាប្រជាធិបតេយ្យ ឬខាងខ្មែរក្រហមបដិសេធតើក្រោយពេលនោះមានការប្តូរ ឬការបញ្ជូនជនភៀសខ្មែរ មកតាមភូមិភាគបូព៌ាចូលមកកាន់កម្ពុជាប្រជាធិបតេយ្យវិញដែរឬទេ?

[១០:០៤:២៥]

ឆៈ ព័ត៌មានដែលខ្ញុំទទួលបាន គឺទទួលបាននៅឆ្នាំ៨១ ពីមន្ត្រីរដ្ឋាភិបាលនៅខេត្តស្វាយរៀង គាត់បានប្រាប់ថា ខ្ញុំនៅដើមឆ្នាំ៧៧ រដ្ឋអំណាចថ្នាក់ខេត្តវៀតណាមបានអនុញ្ញាតឲ្យកម្ពុជាធ្វើការជ្រើសរើសអ្នកទោសភៀសខ្លួនចំនួន៤៩នាក់ ពីជំរំមួយនៅក្នុងទឹកដីវៀតណាម ពីជំរំម៉ុកហ្វា ដើម្បីធ្វើការផ្លាស់ប្តូរសត្វពាហនៈ គឺមនុស្សមួយនាក់ ដូរជាមួយនឹងសត្វគោមួយក្បាល ។

សៈ សូមអរគុណ ។ ពីម្សិលមិញ ខ្ញុំបានស្តាប់លោកមានប្រសាសន៍ទាក់ទងជាមួយនឹងជម្លោះប្រដាប់អាវុធនេះ ថាកងទ័ពខ្មែរក្រហមបានវាយចូលទៅដល់ភូមិស្រុកមួយនៃខេត្តជាប់ព្រំប្រទល់កម្ពុជាប្រជាធិបតេយ្យនៃវៀតណាម ប្រហែលជាខេត្តតៃនិញ ។ ហើយកងទ័ពរបស់កម្ពុជាប្រជាធិបតេយ្យបានសម្លាប់ប្រជាពលរដ្ឋវៀតណាម ។ ក្នុងនេះបានថែងអំពីការលុកលុយរបស់ទាហានខ្មែរក្រហមចូលទៅទឹកដីវៀតណាម នេះការបញ្ជាក់ម្សិលមិញ ។ តើធ្វើសង្គ្រាម ឬការវាយលុកទ្រង់ទ្រាយធំរបស់ខ្មែរក្រហមចូលទៅទឹកដីវៀតណាម មុនពេលវៀតណាមធ្វើសង្គ្រាម ឬក៏វាយលុកទ្រង់ទ្រាយធំចូលមកក្នុងទឹកដីកម្ពុជាប្រជាធិបតេយ្យមុន?

ឆៈ គំនិតផ្តួចផ្តើមនៅក្នុងការវាយប្រហារតាមភូមិនៅតាមព្រំដែន គឺចាប់ផ្តើមឡើងដោយខ្មែរក្រហម ហើយដូចដែលខ្ញុំបានបង្ហាញអ៊ីចឹង គឺនៅថ្ងៃទី៣០ ខែមេសា ឆ្នាំ៧៧ មានការវាយប្រហារទ្រង់ទ្រាយធំមួយ ហើយនៅខែកញ្ញា ថ្ងៃទី២៤ ក៏មានការវាយប្រហារទ្រង់ទ្រាយធំមួយទៀតដែរ ។ ការវាយប្រហារទ្រង់ទ្រាយធំរបស់វៀតណាមបានធ្វើឡើង បន្ទាប់ពីមានការវាយប្រហាររបស់ខ្មែរក្រហម។

សៈ សូមអរគុណ ។ ពីម្សិលមិញ ទាក់ទងជាមួយនឹងការវាយប្រហារទ្រង់ទ្រាយធំនេះ ហើយត្រូវបានកងទ័ពវៀតណាមដកទៅវិញ ដោយក្នុងឯកសាររបស់លោកមានសរសេរអំពី សុន សេន, កែ

ពក, តាម៉ុក បានលើកទ័ព ឬក៏ដឹកនាំទ័ពទៅកាន់ព្រំប្រទល់កម្ពុជាប្រជាធិបតេយ្យភាគខាងកើតជាប់នឹងព្រំប្រទល់ប្រទេសវៀតណាម ហើយដែលក្នុងឯកសារលោកបានសរសេរអំពីខ្មែរក្រហមអបអរសាទរថាជាជ័យជម្នះ គួរតែកត់ត្រាជា "អក្សរមាស" នៅក្នុងសៀវភៅ ។ ប៉ុន្តែក្នុងនេះ ខ្ញុំមើលទៅគ្រាន់តែឃើញថា ជាមធ្យោបាយរបស់វៀតណាមមិនចង់ឲ្យមានសង្គ្រាម និងជាមធ្យោបាយដកថយទៅវិញដើម្បីឲ្យខ្មែរក្រហមដេញចូលទៅក្នុងប្រទេសរបស់វៀតណាម និងសង្គ្រប់ទាហានខ្មែរក្រហមវិញ ។

សំណួរខ្ញុំចង់សួរថា ការបង្កឲ្យមានភាពទំនាស់គ្នានេះ ទ្រង់ទ្រាយតូចតាចៗនេះ បើខ្ញុំសួរមិញទាក់ទងពីឆ្នាំ១៩៧២-៧៣ ។ អ៊ីចឹង មុននឹងកកើតជាសង្គ្រាម ឬជាការលុកលុយ ឬជម្លោះប្រដាប់អាវុធទ្រង់ទ្រាយធំនោះ វាកកើតពីឆ្នាំដែលរំដោះប្រទេស មានន័យថាខ្មែរក្រហមរំដោះប្រទេសកម្ពុជា ឬវៀតណាមខាងជើង រំដោះវៀតណាមខាងត្បូងបាន គេហៅថាជម្លោះតូចតាចៗនោះ ។ តើវាទាក់ទងគ្នាដោយសារតែពីជម្លោះតូចតាចនោះ ហើយឈានទៅរកជម្លោះនៃព្រំប្រទល់ទឹកដីទាំងពីរ ឬក៏ដោយសារតែជម្លោះបក្សកុម្មុយនីស្តនិងបក្សកុម្មុយនីស្តមិនស្របគ្នា?

[១០:០៩:០៩]

ឆ៖ ខ្ញុំចង់ធ្វើការបញ្ជាក់នូវចំណុចមួយ នៅពេលដែលមានការប្រហារជីវិតអ្នកដែលគាំទ្រវៀតណាមនៅក្នុងបក្សកុម្មុយនីស្តកម្ពុជាក្នុងអំឡុងឆ្នាំ៧២នោះ គឺមានសម្ព័ន្ធយុទ្ធសាស្ត្ររវាងបក្សកុម្មុយនីស្តកម្ពុជានិងវៀតណាមនៅក្នុងឆ្នាំ៧៤ ។ នៅពេលដែលមានការបញ្ជាក់យ៉ាងច្បាស់ថា សហរដ្ឋអាមេរិកនឹងធ្វើការដកថយ ហើយខ្មែរក្រហមនឹងអាចឡើងកាន់អំណាចនៅក្នុងប្រទេសកម្ពុជា នៅពេលនុ៎ងគឺវៀតណាមមានឆន្ទៈនឹងជួយខ្មែរក្រហម ។ ហើយនៅថ្ងៃទី១៧ មេសា ឆ្នាំ៧៥ ជោគជ័យជម្នះរបស់ខ្មែរក្រហមនោះ គឺអាចធ្វើឡើងបានដោយសារមានជំនួយដ៏ទ្រង់ទ្រាយធំរបស់វៀតណាមទាំងអាវុធ ទាំងការបណ្តុះបណ្តាល កាលពីអំឡុងឆ្នាំ៧៤ ឯណោះ ។ នោះគឺជាពេលវេលាដែរ ប្រទេសចិនមិនអាចផ្តល់ជំនួយ ហើយដោយសារតែពួកគេគ្មានមធ្យោបាយផ្ទាល់ខ្លួន ហើយការផ្គត់ផ្គង់របស់ខ្លួនត្រូវធ្វើឡើងតាមរយៈវៀតណាម តាមរយៈព្រំដែនវៀតណាម និងចិននោះ ។

ដូច្នេះ ជាលទ្ធផលបក្សកុម្មុយនីស្តវៀតណាម បានផ្តល់ជំនួយដ៏ច្រើនដល់ខ្មែរក្រហមសម្រាប់ជោគជ័យចុងក្រោយរបស់ខ្លួននៅក្នុងឆ្នាំ៧៥ ។ នោះគឺជាការបង្ហាញឲ្យឃើញនូវទំនាស់នៅក្នុងទំនាក់ទំនងរវាងភាគីទាំងពីរនេះ ។ តាមការគិតរបស់ខ្ញុំ គឺថាវៀតណាមមានសេចក្តីសង្ឃឹមថា នៅពេលដែលគេផ្តល់ជំនួយដល់ខ្មែរក្រហម គឺថាពួកគេនឹងអាចឈ្នះទឹកចិត្តទៅលើពួកគេ ដើម្បីឲ្យពួកគេធ្វើការគិត

ស្របនឹងគំនិតរបស់ខ្លួន ។ ប៉ុន្តែ ការគិតបែបនោះ គឺជាការគិតខុសទៅវិញទេ ពីព្រោះនៅពេលដែលខ្មែរក្រហមបានមានជ័យជម្នះភ្លាម ពួកគេបានធ្វើការប្រកាសថាពួកគេទទួលបានជ័យជម្នះដោយខ្លួនឯងដោយមិនមានជំនួយពីប្រទេសណាមួយនោះទេ ។ នេះគឺជាសេចក្ដីថ្លែងការណ៍ដែលពួកគេធ្វើការចាក់ផ្សាយតាមវិទ្យុនៅទីក្រុងភ្នំពេញ ។ ហើយបង្ហាញថា នេះគឺជាជោគជ័យរបស់ខ្មែរតែមួយគត់ ដោយមិនមានជំនួយពីប្រទេសណាទាំងអស់ ។

ដូច្នេះ ពេលនុ៎ង គឺវៀតណាមយល់ថាពួកគេនឹងមិនបានទទួលជោគជ័យអ្វី និងមិនបានទទួលលទ្ធផលអ្វីទេពីខ្មែរក្រហមនោះ ។

[១០:១១:៥៦]

ស៖ សូមអរគុណ ។ អម្បាញ់មិញខ្ញុំបាទបានសួរលោកទាក់ទងជាមួយនឹងជម្លោះរវាងខ្មែរក្រហមពីឆ្នាំ៧២ ឬ ៧៣ ជាមួយនឹងវៀតណាមរហូតបង្ខំវៀតណាមចេញ ។ តើហេតុផលអ្វីដែលវៀតណាមត្រូវជួយគាំទ្រដល់ពួកខ្មែរក្រហមនៅក្នុងឆ្នាំ៧៤ ទៀត? លោកយោងកន្លែងនេះ មានអ្វីខ្លះជាបញ្ជាក់បាន?

ឆ៖ ដូចដែលខ្ញុំបានអង្គុលបង្ហាញអ៊ីចឹង គឺថាវៀតណាមមានការចាប់អារម្មណ៍មួយ ដែលជាការចាប់អារម្មណ៍ខុស ថាពួកគេនឹងមានមិត្តភក្តិច្រើននៅក្នុងជួរបក្សកុម្មុយនីស្តកម្ពុជា ហើយពួកគេមានសេចក្ដីសង្ឃឹមថា ក្នុងការជួរដល់ខ្មែរក្រហមដោយផ្ដល់ជំនួយសំខាន់ៗនោះ ពួកគេនឹងអាចបញ្ចេញអំពីសេចក្ដីថ្លែងអំណរគុណរបស់ខ្លួន នឹងក្លាយទៅជាមិត្តភក្តិ មិត្តភាព បង្ហាញមិត្តភាពរបស់ខ្លួន នៅក្នុងជួរបក្ស ។ ខ្ញុំបានអាននូវឯកសារថ្មីៗនេះ ដោយបញ្ញវន្តរបស់ រុស្ស៊ី ម្នាក់ និយាយអំពីទំនាក់ទំនងរវាងកម្ពុជាវៀតណាម អាស្រ័យទៅលើកាលនុប្បវត្តិរបស់រុស្ស៊ី ដែលគេមានហើយទើបតែបញ្ចេញជាសាធារណៈ នៅពេលថ្មីៗនេះ ។ បញ្ញាជនរូបនេះ បាននិយាយថា នួន ជា គឺជាមនុស្សដែលបានការចាត់តាំងពី ប៉ុល ពត ឲ្យបញ្ជូនទៅសុំជំនួយពីវៀតណាម និងគឺជាមនុស្សដែលទាក់ទងជាមួយនឹងវៀតណាមនៅក្នុងជួរបក្ស ។ ហើយ នួន ជា ដែលត្រូវបានបញ្ជូនឲ្យទៅសុំជំនួយពីវៀតណាម មុនពេលការផ្ដួលរំលំភ្នំពេញនៅឆ្នាំ៧៥ នោះ ។ ហើយក្រោយគេ គឺបានធ្វើដូច្នេះតទៅទៀត ។ វៀតណាមគិតថា បានគិតរហូតដល់ក្នុងឆ្នាំ៧៨ ថា នួន ជា គឺជាមនុស្សដែលជាមិត្តភក្តិរបស់វៀតណាម ។

ស៖ សូមអរគុណ ។ ខ្ញុំសូមសួរលោកបន្តទៅទៀត ទាក់ទងជាមួយនឹងការចរចារ ឬក៏ការព្រមព្រៀងគ្នាអម្បាញ់មិញ ខ្ញុំបាទសួរលោកទាក់ទងជាមួយនឹងជម្លោះទៅតាមបណ្ដោយព្រំដែន ។ ហើយ

រហូតដល់ឈានដល់មានការវាយ ឬក៏លើកទ័ពឆ្លងកាត់ព្រំដែនចូលទៅប្រទេសវៀតណាម ដោយខ្មែរក្រហម ហើយមានការវាយប្រហារពីសំណាក់វៀតណាមមកកម្ពុជាប្រជាធិបតេយ្យវិញផងដែរ ។

នៅក្នុងឯកសាររបស់លោកនិយាយអំពីវៀតណាម ដែលវាយទ្រង់ទ្រាយធំលើកទីមួយនេះ ចូលមកកម្ពុជាប្រជាធិបតេយ្យក្នុងគោលបំណងពីរ ។ ទីមួយ គឺចង់បង្ហាញឲ្យខាងខ្មែរក្រហមស្គាល់ថា វៀតណាមមិនទន់ខ្សោយនេះមានន័យថា អ៊ីចឹងមិនអន់ មិនអត់ធ្មត់បាននោះទេ ។ ទីពីរ គឺចង់រុញច្រានឲ្យខាងទ័ពខ្មែរក្រហមហ្នឹងចេញតែពីទឹកដីរបស់ខ្លួនតែប៉ុណ្ណោះ ។ ប៉ុន្តែ នៅក្នុងនេះបាននិយាយថា ខាងកងទ័ពវៀតណាមបានលើកទ័ពវាយដេញខ្មែរក្រហមរហូតមកដល់ខេត្តកំពង់ចាមដោយគ្មានការទប់ទល់អ្វីបន្តិចសោះផងក្នុងឆ្នាំ១៩៧៧ ។

[១០:១៥:៣០]

អ៊ីចឹងនៅក្នុងនេះ ខ្ញុំបាទចង់សួរលោកថា តើលោកមានបានកត់សម្គាល់ ឬបានទទួលជាព័ត៌មានថានាំឲ្យខ្មែរក្រហមឈឺចាប់ ឬមានកំហឹងខ្លាំងនោះ? តើកងទ័ពវៀតណាមពេលនោះ ដែលទ្រង់ទ្រាយធំវៃពេលនោះ មានការដុតបំផ្លាញ ឬកម្ទេចភូមិករ ឬសម្លាប់ប្រជាពលរដ្ឋ ឬដែលខ្មែរក្រហមហៅថា “ឆក់ប្លន់ទ្រព្យសម្បត្តិនោះ” ដែរឬទេ?

ឆ៖ ខ្ញុំគិតថា ខ្ញុំមិនមានការចងចាំឲ្យបានច្បាស់លាស់ទេ អំពីព្រឹត្តិការណ៍នេះ ។ ក៏ប៉ុន្តែ ខ្ញុំយល់ថា ការវាយប្រហារនោះ គឺគ្រាន់តែជាការបង្ហាញអំពីអំណាច និងកម្លាំងរបស់ខ្លួនក្នុងការបញ្ជូនរថក្រោះមក ហើយនិងធ្វើការវាយលុកបានច្រើនកន្លែងនោះ ។ ខ្ញុំមិនមានចំណេះដឹងពិតប្រាកដអំពីចំណុចនោះទេ នេះគ្រាន់តែជាការកត់សម្គាល់ទូទៅរបស់ខ្ញុំ ។ គឺជាការ គ្រាន់ជាការបង្ហាញនូវអំណាចនៅសាច់ដុំរបស់វៀតណាមតែប៉ុណ្ណោះ ។

ស៖ សូមអរគុណ ។ សំណួររបស់ខ្ញុំសួរបន្តទៅទៀត ទាក់ទងជាមួយនឹង ក្រោយពេលដែលវៀតណាមប្រគល់កោះពូលូវ៉ៃមកឲ្យខ្មែរក្រហម ឬក៏កម្ពុជាប្រជាធិបតេយ្យវិញ ហើយសង្គ្រាមចេះតែមានបន្តទៅទៀត នេះខ្ញុំសួររៀងមកក្រោយបន្តិច ព្រោះនៅក្នុងការប្រគល់កោះពូលូវ៉ៃមកវិញនោះ គឺខាងឯកសារលោកនិយាយអំពី នួន ជា បានអបអរសាទរជាមួយនឹងការប្រគល់កោះនោះមកវិញ ។

ប៉ុន្តែ ទាក់ទងជាមួយនឹង នៅតែមានសង្គ្រាមនេះដដែល ដែលនាំឲ្យមានការច្បាំងគ្នារហូតដល់សង្គ្រាម ឬក៏ការវាយជាទ្រង់ទ្រាយធំរបស់វៀតណាមលើកទីពីរចូលមកទឹកដីកម្ពុជា តម្រង់មកទីក្រុងភ្នំពេញនឹងឈានទៅដល់ការបណ្ដេញរបបខ្មែរក្រហមឲ្យចេញអំពីអំណាចទៅទៀតនោះ ។

តើនៅក្នុងការស្រាវជ្រាវ ឬការសំអាងរបស់លោកនៅពេលនេះ វានៅតែទាក់ទងជាមួយនឹងការដណ្តើមជម្លោះ (*សុំទោស*) ជម្លោះព្រំប្រទល់ដីគោកនិងសមុទ្រ ។ មានន័យថា ជម្លោះទឹកដីដដែល ឬមួយជាការព្រមានរបស់វៀតណាមមកលើពួកកម្ពុជាប្រជាធិបតេយ្យ ។

[១០:១៨:១៤]

ឆ៖ ខ្ញុំជឿថា នៅចុងឆ្នាំ៧៧ វៀតណាមបានសន្និដ្ឋានថា គឺនេះមិនមែនជាសំណួរនៃការយល់ច្រឡំទេ ក្នុងការដោះស្រាយទៅលើជម្លោះព្រំដែនទាំងផ្លូវគោក ឬក៏ផ្លូវទឹកនោះ ។ ប៉ុន្តែ នេះគឺជាចំណុចជាមូលដ្ឋានដែលថា និយាយអំពីគោលនយោបាយរបស់ខ្មែរក្រហមចំពោះប្រទេសវៀតណាម ដែលនេះគឺជាបញ្ហាដែលត្រូវតែដោះស្រាយដោយធ្វើការផ្លាស់ប្តូរគោលនយោបាយនៅទីក្រុងភ្នំពេញ ។ ហើយប្រសិនបើជាមិនអាចធ្វើបានដូច្នេះទេ ឬគឺត្រូវមានការផ្លាស់ប្តូរថ្នាក់ដឹកនាំនៅទីក្រុងភ្នំពេញ ។ បើសិនជាមានការផ្លាស់ប្តូរផ្ទៃក្នុងនៅក្នុងបក្សដែលបក្សកុម្មុយនីស្តវៀតណាមចូលចិត្ត ដោយមិនចាំបាច់ឲ្យមានការធ្វើការផ្សព្វផ្សាយជាសាធារណៈនោះ ប៉ុន្តែ ចំណុចនេះមិនអាចធ្វើទៅបានទេ ។ ដូច្នេះហើយ វៀតណាមត្រូវតែធ្វើការផ្លាស់ប្តូររបបគ្រប់គ្រងរដ្ឋាភិបាលនៅទីក្រុងភ្នំពេញ ដើម្បីរក្សាបានស្ថិរភាពនៅក្នុងប្រទេសរបស់ខ្លួន ។ នោះគឺមិនត្រឹមតែជាបញ្ហាទាក់ទងទៅនឹងជម្លោះព្រំដែននោះទេ ប៉ុន្តែ ទាក់ទងទៅនឹងបញ្ហានយោបាយផងដែរ ។

[១០:១៩:៣៩]

ស៖ សូមអរគុណ ។ ខ្ញុំសួរលោកបន្តិចទៅទៀត ទាក់ទងតែពីរឬក៏បីសំណួរទេ ។ នៅក្នុងជម្លោះប្រដាប់អាវុធ នេះខ្ញុំនិយាយពីចន្លោះឆ្នាំ១៩៧៥មកទល់ឆ្នាំ១៩៧៩ ។ មានន័យថា នៅក្នុងអំឡុងរបបកម្ពុជាប្រជាធិបតេយ្យ តើជម្លោះប្រដាប់អាវុធរវាងកម្ពុជាប្រជាធិបតេយ្យជាមួយនិងវៀតណាមហើយតើមានជម្លោះរវាងកម្ពុជាប្រជាធិបតេយ្យជាមួយនិងប្រទេសថៃដែរឬទេ? តើលោកបានដឹង ឬក៏បានសិក្សាលើចំណុចនេះដែរឬទេ?

ឆ៖ ដូចដែលខ្ញុំលើកឡើងកាលពីម្សិលមិញ គឺមានការប៉ះទង្គិចរវាងកងទ័ពរបស់ប្រទេសថៃនិងកងទ័ពរបស់ខ្មែរក្រហម ប៉ុន្តែការប៉ះទង្គិចនោះ គឺទាក់ទងទៅនឹងបញ្ហាបោះបង្គោលព្រំដែន ដែលវាទាក់ទងទៅនឹងទីតាំងនៃបង្គោលព្រំដែន ដែលបោះដោយបារាំងនៅដើមសតវត្សរ៍ ហើយវាមាននៅទីកន្លែងផ្សេងៗ ។ ហើយទីកន្លែងដែលមិនបានបោះត្រឹមត្រូវ ឬក៏មានលក្ខណៈស្រពេចស្រពិលគឺមានការប៉ះទង្គិចកើតឡើង ប៉ុន្តែមិនមានលក្ខណៈទ្រង់ទ្រាយធំទេ តាមន័យនយោបាយ ។ ដោយសារតែវាជាបញ្ហា

ជម្លោះលើទឹកដីតែប៉ុណ្ណោះ មិនមែនជាបញ្ហាជម្លោះលើផ្នែកនយោបាយនោះទេ ។

[១០:២១:៣០]

ស៖ សូមអរគុណ ។ នេះជាសំណួរភ្ជាប់បន្តិចទេ តើនៅក្នុងនោះមិនមាន ក្នុងឯកសារលោកមិនមាននិយាយទេ ប៉ុន្តែវាទាក់ទងតែជម្លោះតែប៉ុណ្ណោះ ហើយដែលខ្ញុំបានមើលឃើញឯកសារផ្សេងគ្រាន់តែសួរសូមអញ្ជាតលោកប្រធានសួរបន្តិចថា លោកមានបានកត់ត្រាបានទេថា ការទាស់គ្នាជាមួយកម្ពុជាប្រជាធិបតេយ្យនិងវៀតណាមមានបញ្ជូនជនភៀសខ្លួនខ្មែរ ដោយសារថៃ រដ្ឋាភិបាលថៃមានទំនាស់ឬក៏ខឹង ឬក៏មានចុះសន្ធិសញ្ញាក៏ខ្ញុំមិនច្បាស់ដែរ ។ កន្លែងនេះថា ដោយសារនៅចុងឆ្នាំ១៩៧៥ មានបញ្ជូនប្រជាជនខ្មែរចំនួនម្ភៃប្រាំមួយនាក់មកតាមស្រុកអារញ្ញប៉ាថេត ទាក់ទងគ្នានៅប៉ោយប៉ែតចូលមកកម្ពុជាប្រជាធិបតេយ្យវិញ ។ អ៊ីចឹងជាការសម្របសម្រួលគ្នារវាងកម្ពុជាប្រជាធិបតេយ្យនិងថៃ បានបញ្ជូនជនភៀសខ្លួនមកវិញ ។ ជនភៀសខ្លួនទាំងនោះរស់នៅភូមិបាត់ត្រង់ ភូមិថ្មី ឃុំសំរោង ស្រុកសិរីសោភ័ណខេត្តបាត់ដំបង កាលនោះ ។ អ៊ីចឹងវាទាក់ទងនឹងការព្រមព្រៀងគ្នាដែរឬទេ? នេះគ្រាន់តែជាចម្ងល់មួយតូចដែលខ្ញុំចង់សួរភ្ជាប់តែប៉ុណ្ណោះ ។

ឆ៖ គឺខ្ញុំអត់ដឹងអំពីកិច្ចព្រមព្រៀងបែបនោះទេ ។ ដូចដែលខ្ញុំលើកឡើងហើយ វាយូរហើយដូច្នេះហើយខ្ញុំអត់ចាំទេ ។

ស៖ សូមអរគុណ ។ ជាចុងក្រោយ ខ្ញុំគ្រាន់តែសួរសំណួរជាបញ្ជាក់មកវិញថាប្រវត្តិសាស្ត្រកម្ពុជានិងវៀតណាម នៅក្នុងសៀវភៅរបស់លោក ក៏ដូចលោកមានប្រសាសន៍ពីថ្ងៃម្សិលមិញមកថាបញ្ជាក់អំពីការលើកឡើង កន្លែងនេះខ្ញុំមិនច្បាស់ទេ ។ ចង់សុំលោកបញ្ជាក់ឡើងវិញបន្តិចថា លោកបានមានប្រសាសន៍ចំណុចមួយដែលខ្ញុំបានកត់ត្រាទុកថា "មិនត្រឹមតែបក្សកុម្មុយនីស្តវៀតណាមទេ គឺជនជាតិវៀតណាម មានប្រវត្តិឈ្លានពានលេបទឹកដី" តើនេះជាចំណុចដែលលោកដកស្រង់សម្តីកម្ពុជាប្រជាធិបតេយ្យហៅថា ខ្មែរក្រហម ឬក៏ជារឿងប្រវត្តិសាស្ត្រដែលឈានទៅរកជម្លោះរវាងវៀតណាមនិងកម្ពុជា?

ឆ៖ នៅក្នុងសៀវភៅខ្មៅ ខ្មែរក្រហមបានអះអាងដូច្នោះថា "សារជាតិរបស់វៀតណាម គឺពាក្យដែលបានប្រើប្រាស់ បានន័យថា គ្រប់វៀតណាមទាំងអស់ តាំងពីសម័យចក្រពត្តិ ឬក៏សម័យហូជីមិញក៏ដោយ គឺជនជាតិវៀតណាមគឺមានគំនិតក្នុងការពង្រីកទឹកដី និងឈ្លានពានទឹកដីកម្ពុជា" នេះគឺជាសេចក្តីសន្និដ្ឋានរបស់ខ្មែរក្រហម ។ ហើយវៀតណាម និងប្រជាជនវៀតណាមនោះ គឺជាអ្នកដែល

មានលក្ខណៈសារជាតិពង្វាតទឹកដី ។

[១០:២៤:៥០]

លោក ហុង គីមសួន៖

ស៖ សូមអរគុណលោក ណាយ៉ាន់ ចាន់ដា ហើយខ្ញុំបាទសូមអរគុណលោកប្រធាននឹងបន្តទៅខាងសហមេធាវីដើមបណ្ដឹងបន្តទៅទៀត ។ សូមអរគុណ ។

ប្រធានអង្គជំនុំ៖

សូមអញ្ជើញមេធាវីតំណាងឲ្យដើមបណ្ដឹងរដ្ឋប្បវេណីក្រុមបី។ បើមានសំណួរអីចង់សួរដល់អ្នកជំនាញរូបនេះ សូមអញ្ជើញ ។ មេធាវីតំណាងឲ្យដើមបណ្ដឹងរដ្ឋប្បវេណីក្រុមបីបាទ បើមានសំណួរអីចង់សួរដល់អ្នកជំនាញរូបនេះសូមអញ្ជើញ មេធាវីឲ្យតំណាងឲ្យដើមបណ្ដឹងរដ្ឋប្បវេណីក្រុម ។

លោកស្រី វ៉ាបេសាន់ជ្រាតាណា៖

លោកប្រធាន ក្រុមបីគឺអត់មានសំណួរទេ ចង់សួរទៅកាន់សាក្សីជំនាញនោះទេ ។

ប្រធានអង្គជំនុំ៖

ជាបន្ត សូមអញ្ជើញមេធាវីអ្នកតំណាងឲ្យដើមបណ្ដឹងរដ្ឋប្បវេណីក្រុមពីរ ។ ប្រសិនបើមានសំណួរត្រូវសួរដល់អ្នកជំនាញ ណាយ៉ាន់ ចាន់ដា នេះ សូមអញ្ជើញ ។

[១០:២៥:៥៨]

លោក គង់ ពិសី៖

សូមអរគុណលោកប្រធាន ។ ខ្ញុំបាទក្នុងតំណាងឲ្យមេធាវីក្រុមពីរ គឺថាអត់មានសំណួរអីទេ ឃើញថាការសួរនេះគ្រប់គ្រាន់អស់ហើយ ។ សូមអរគុណ ។

ប្រធានអង្គជំនុំ៖

ជាបន្តសូមអញ្ជើញមេធាវីតំណាងឲ្យដើមបណ្ដឹងរដ្ឋប្បវេណីក្រុមមួយ តើមានសំណួរអ្វីចង់សួរដល់អ្នកជំនាញរូបនេះទេ? បើមានសូមអញ្ជើញ ។

សួរដោយលោក អាឡាំង វ៉ែនណឺ៖

ស៖ សូមអរគុណលោកប្រធាន ។ អរុណសួស្ដីលោក ចាន់ដា ឈ្មោះរបស់ខ្ញុំគឺ អាឡាំង វ៉ែនណឺ ខ្ញុំជាសហមេធាវីដើមបណ្ដឹងរដ្ឋប្បវេណីក្រុមមួយ ហើយខ្ញុំតំណាងដើមរដ្ឋប្បវេណីជាមួយនិងសហសេវិករបស់ខ្ញុំ ទ្រី ស្រ៊ីនណា ។ ខ្ញុំមានដូចដែលខ្ញុំបានលើកឡើងម្សិលមិញ គឺខ្ញុំមានមួយសំណួរ ។ លោក

បាននិយាយម្សិលមិញថា ប្រតិបត្តិការកងទ័ពរបស់សហរដ្ឋអាមេរិក គឺមានកើតឡើងពីរដង ។ ដូច្នេះ តើឲ្យលោកបញ្ជាក់ថា ការទម្លាក់គ្រាប់បែករបស់សហរដ្ឋអាមេរិកគឺបានបញ្ចប់នៅក្នុងខែសីហា ឆ្នាំ ១៩៧៣ តើត្រឹមត្រូវដែរឬទេ?

លោក ណាយ៉ាន់ ចាន់ដា៖

ឆ៖ នេះគឺជាអ្វីដែលខ្ញុំចងចាំ ។ ប៉ុន្តែ បន្ទាប់គឺមានការទម្លាក់គ្រាប់បែកក្នុងឆ្នាំ៧៥ នៅពេល ដែល ម៉ាកវ៉េ មានការគេចខ្លួន ម៉ាកវ៉េ មានការចាប់ខ្លួន (*សូមកែតម្រូវ*) ។

ស៖ អ៊ីចឹងបានន័យថា វាមិនបានបញ្ចប់ក្នុងខែសីហា ឆ្នាំ១៩៧៣ នោះទេ ។ គឺខ្ញុំសូមអរគុណ គឺខ្ញុំអស់សំណួរហើយ គឺសូមកែតម្រូវគឺនាវា ម៉ៃយ៉ាហ្គេ បានត្រូវបានរឹបអូសនឹងចាប់យក ។

[១០:២៧:៥០]

ប្រធានអង្គជំនុំ៖

ជាបន្ទាប់ទៅនេះ សូមប្រគល់វេទិកាទៅមេធាវីការពារក្តី ដើម្បីមានសំណួរពាក់ព័ន្ធទៅនឹងអ្នក ជំនាញ ណាយ៉ាន់ ចាន់ដា នេះ ។ ប្រសិនបើមានសូមអញ្ជើញលោកមេធាវី ។

សួរដោយលោក ការ សាវុត្ថ៖

ស៖ សូមអរគុណលោកប្រធាន ។ ខ្ញុំមិនមានសំណួរច្រើនទេ ដោយសារថា រឿងជម្លោះប្រដាប់ អាវុធរវាងរដ្ឋាភិបាលកម្ពុជាប្រជាធិបតេយ្យជាមួយនឹងសាធារណរដ្ឋសង្គមនិយមវៀតណាម វាជារឿង កំពូលរវាងរដ្ឋនិងរដ្ឋ ។ វាមិនមែនជារឿងរបស់ស-២១ទេ ហើយយើងខ្ញុំគ្រាន់តែសុំឲ្យលោកខាងជំនាញ បញ្ជាក់បន្តិចទេ តែមួយម៉ាត់ទេ បញ្ជាក់ថា តើវៀតណាមគេដឹងទេនៅពេលដែលគេបញ្ជូនដូរមនុស្សនេះ? ឧបមាថា នៅបូព៌ា នៅខាងស្វាយរៀង លោកបញ្ជាក់អំមិញហើយថា ដូរគោ ។ មនុស្សម្នាក់ដូរគោ មួយក្បាល នៅខាងព្រៃវែងដូចជាស្រុកព្រះស្តេច មនុស្សម្នាក់គេដូរអំបិលមួយតៅ ។ វៀតណាមគេយក អំបិលមួយតៅទៅ គេឲ្យមនុស្សម្នាក់ឡប់មកខាងកម្ពុជាប្រជាធិបតេយ្យវិញ ។ អ៊ីចឹងគេដូរម្តងម្ភៃនាក់ សាមសិបនាក់ តើវៀតណាមគេដឹង លោកបញ្ជាក់ សូមបញ្ជាក់ត្រង់ហ្នឹង? តើវៀណាមគេដឹងថា ការ ដែលគេដូរមនុស្សយកមកនេះ? អាមនុស្សគេយកមកហ្នឹងគេយកមកសម្លាប់ចោលវៀតណាមគេដឹងទេ សូមលោកបញ្ជាក់ត្រង់ហ្នឹង?

សូមអរគុណ ។

[១០:២៩:៤៣]

លោក ណាយ៉ាន់ ចាន់ដា៖

ឆ៖ គឺខ្ញុំអត់ដឹងអំពីរឿងរ៉ាវដែលទាក់ទងអំបិលមួយតៅនោះទេ ប៉ុន្តែ វាច្បាស់ហើយវាបង្ហាញច្បាស់លាស់ហើយថា វៀតណាមគឺធ្វើមាតុភូមិនិវត្តន៍ ហើយដោយបានដឹងទាំងស្រុកទៅលើបញ្ហានោះ។ អ៊ីចឹង គឺដឹងទៅលើអ្នកដែលរង់ចាំធ្វើមាតុភូមិនិវត្តន៍ អ៊ីចឹងបានវៀតណាមធ្វើការមាតុភូមិនិវត្តន៍ ហើយនេះ គឺជាអ្វីដែលខ្ញុំបានដឹង ហើយខ្ញុំបានដឹងអំពីការផ្លាស់ប្ដូរពីមន្ត្រី ការដោះដូរនោះពីមន្ត្រីមួយរូបនៅក្នុងឆ្នាំ១៩៨១ ។

ស៖ សូមអនុញ្ញាត សូមលោកបញ្ជាក់ ព្រោះសំណួររបស់ខ្ញុំ ខ្ញុំសួរថាតើវៀតណាម ឲ្យលោកបញ្ជាក់ថាតើវៀតណាមគេដឹងទេ កាលដែលដូរមនុស្សយកមកន៎ែ? លោកគេងណោះ គេបានគោទៅ គេវ៉ៃស៊ីទៅ បានអំបិលទៅ គេយកទៅស្លស៊ីទៅ ប៉ុន្តែឯន៎ែ បានមនុស្សយកមក គេយកមកវ៉ៃចោល ។

តើវៀតណាមគេដឹងទេ? ដែលដូរយកមនុស្សយកមកឲ្យគេវ៉ៃចោលន៎ែ តើវៀតណាមគេដឹងទេ? ខ្ញុំចង់ដឹងតែប៉ុណ្ណឹងទេ ។ សូមអរគុណ ។

ឆ៖ ដូចដែលខ្ញុំបានរៀបរាប់ហើយ គឺខ្ញុំអត់ដឹងផ្ទាល់ទាក់ទងទៅនឹងការដោះដូរនេះទេ គឺខ្ញុំទទួលព័ត៌មានពីមន្ត្រីកម្ពុជា ហើយខ្ញុំអត់ដឹងថា តើវៀតណាមទៅលើបញ្ហានោះ ហើយមានអ្វីកើតឡើងចំពោះអ្នកដែលត្រូវបានដោះដូរ ហើយបញ្ជូនមកវិញ គឺខ្ញុំអត់បានដឹងទេ ។

ប្រធានអង្គជំនុំ៖

សូមអញ្ជើញលោកមេធាវី ហ្វ្រង់ស្វ័រ រូ ។

លោក ហ្វ្រង់ស្វ័រ រូ៖

អរគុណលោកប្រធាន។ អរុណសួស្ដីលោក ចាន់ដា! សូមថ្លែងអំណរគុណចំពោះការផ្ដល់សក្ខីកម្មរបស់លោក ។ លោកប្រធាននៅក្នុងពេលនេះ គឺខ្ញុំចង់ឲ្យជនជាប់ចោទ ធ្វើការផ្ដល់យោបល់មួយចំនួន មុនពេលដែលខ្ញុំតាំងសំណួរទៅកាន់អ្នកជំនាញ ។ ដូច្នេះ ខ្ញុំធ្វើការប្រតិកម្មនូវអ្វីដែលបានលើកឡើងដោយអ្នកជំនាញ ។

ប្រធានអង្គជំនុំ៖

អង្គជំនុំជម្រះអនុញ្ញាត ។

លោក ហ្វ្រង់ស្វ័រ រូ៖

គឺខ្ញុំសូមឲ្យជនជាប់ចោទ ធ្វើការឡើងផ្ដល់ប្រតិកម្មចំពោះយោបល់របស់អ្នកជំនាញ ។

ប្រធានអង្គជំនុំ៖

អញ្ជើញលោក កាំង ហ្កេកអ៊ាវ ។

[១០:៣៣:០៣]

ជនជាប់ចោទ៖

សូមគោរព អរគុណលោកប្រធាន ដែលបានអនុញ្ញាតឲ្យខ្ញុំមានមតិចាប់អារម្មណ៍អំពីស្នាដៃរបស់លោក ជំនាញរូបនេះ គឺលោក ណាយ៉ាន់ ចាន់ដា ។ តាមការសង្កេតរបស់ខ្ញុំ លក្ខណៈល្អទីមួយ ស្នាដៃរបស់លោក ណាយ៉ាន់ ចាន់ដា គឺជាស្នាដៃមួយដែលមានលក្ខណៈសម្បូរបែប ។ ពោរពេញទៅដោយព្រឹត្តិការណ៍ ដែលអ្នកជំនាញ ណាយ៉ាន់ ចាន់ដា លោកបានឮ ។ លោកបានឃើញ លោកបានអានលោកបានដឹង ។ សរុបមកវិញ គឺលក្ខណៈទីមួយ ដែលសម្បូរបែបហ្នឹង គឺសម្បូរទៅដោយព្រឹត្តិការណ៍ប្រវត្តិសាស្ត្រដែលលោកយកមកចងក្រង ។

លក្ខណៈទីពីរនៃស្នាដៃរបស់លោកៗបានបង្ហាញនូវគោលគំនិតដ៏ធំបំផុតមួយ ។ គោលគំនិតដ៏ធំបំផុតនេះ តាមខ្ញុំចាំ បើសិនជាខ្ញុំមិនច្រឡំទេ គឺជាគោលគំនិតដែលលោកជំនាញ លោកបានឮពីមាត់របស់ ផាំ វ៉ាន់ដុង ។ សូមបញ្ជាក់ថា ផាំ វ៉ាន់ដុង គាត់ជានាយករដ្ឋមន្ត្រីនៃសាធារណរដ្ឋសង្គមនិយមវៀតណាម ។ តាមការសង្ខេបរបស់លោកជំនាញម្សិលមិញ លោកថា គោលគំនិតដែល ផាំ វ៉ាន់ដុង និយាយមានបី៖

គោលគំនិតទីមួយ គឺថាជំហានដំបូង បក្សកុម្មុយនីស្តវៀតណាមគឺ ឡេ យន់ គេចង់អប់រំ ប៉ុល ពត ឲ្យងាកទៅតាមគេ ។ បើសិនជាគេធ្វើមិនបានទេ គេឲ្យខ្មែរជាសមាជិកបក្សកុម្មុយនីស្តកម្ពុជានេះ ទម្លាក់ ប៉ុល ពត ។ ទីបី បើសិនជាមិនកើតតទៅទៀត គេនឹងវ៉ៃពីក្រៅ ។ នេះជាគោលគំនិតដែលលោកជំនាញលោកមានប្រសាសន៍ម្សិលមិញ បើតាមខ្ញុំស្ដាប់បាន ហើយបើខ្ញុំមិនច្រឡំទេ ។ គោលគំនិតនេះ បើតាមខ្ញុំយល់ នេះចូលក្នុងកថាខណ្ឌទី៣ ដែលខ្ញុំសូមវិភាគព័ត៌មាននេះហើយ ។ វាជាកិច្ចអនុវត្តនៃទ្រឹស្ដី ហូជីមិញអំពីសហគមន៍ឥណ្ឌូចិន ។ ហូជីមិញ គាត់លោកលើកទ្រឹស្ដីថា បុព្វហេតុតែមួយគឺតស៊ូវ៉ៃបារាំងដូច្នេះត្រូវតែមានបក្សតែមួយដឹកនាំ គឺបក្សកុម្មុយនីស្តឥណ្ឌូចិន ។ បក្សតែមួយ កងទ័ពតែមួយ រដ្ឋា-ភិបាលតែមួយ ប្រទេសតែមួយ គឺសហព័ន្ធឥណ្ឌូចិន ។ នេះហើយ គឺជាទ្រឹស្ដី ហូជីមិញ ដែលយើងខ្ញុំបានជម្រាបអង្គសវនាការម្សិលមិញ ។ ជាប្រភពនៃទំនាស់ស្លាប់រស់ រ៉ាំរ៉ៃរវាង ឡេ យន់ និងប៉ុល ពត ។ សូមបញ្ជាក់ថា ឡេ យន់ គឺជាអគ្គលេខាធិការបក្សពលករវៀតណាម ដល់ក្រោយមកគេប្រែឈ្មោះថា

បក្សកុម្មុយនីស្តវៀតណាម ។

លោក ហ្វ្រង់ស្វ័រ រូ៖

លោកប្រធាន គឺវាមានបញ្ហាទាក់ទងទៅនឹងបកប្រែ គឺខ្ញុំសូមឲ្យអានឈ្មោះរបស់អគ្គលេខាធិការបក្សពលករវៀតណាម និយាយឡើងវិញឲ្យបានច្បាស់លាស់ ។ ដូច្នេះគឺសូមឲ្យលោក ឌុច ធ្វើការប្រកបគឺឈ្មោះអគ្គលេខាធិការនៃបក្សពលករវៀតណាម ។

ដូច្នេះ យើងនិយាយអំពី ឡឺឌុយយុង គឺមិនមែន ឡេ យន់ គឺឡឺឌុយយុង ។

ជនជាប់ចោទ៖

ដូច្នេះ សូមអរគុណ ដែលខំបញ្ជាក់នេះ ដើម្បីកុំឲ្យច្រឡំពាក្យខ្មែរមួយម៉ាត់ ដែលប្រើសម្រាប់មើលងាយជនជាតិវៀតណាមថា "យួន"នោះ ។ គឺយើងខ្ញុំអត់មានមើលងាយជនជាតិវៀតណាមទេ ។ ខ្ញុំនិយាយអំពី-- ខ្ញុំសូមបន្តទៅទៀត ទំនាស់រវាង ឡេ យន់ ហើយនឹងប៉ុល ពត ជាទំនាស់ស្លាប់រស់ជាទំនាស់រ៉ាំរ៉ៃ គឺមានន័យថាយូរអង្វែងៗ ។ តាំងពីឆ្នាំ១៩៥៤ ឡេ យន់ ក៏នៅតែតាំងខ្លួនគាត់ថាជាបីតាឥណ្ឌូចិនដដែលនុ៎ង មានហ្សឺណែវ ក៏ដោយ ។

នេះហើយដែលខ្ញុំបានជម្រាបអង្គសវនាការម្សិលមិញ ថាទំនាស់រវាង ឡេ យន់ និង ប៉ុល ពត ម្នាក់ៗរករឿងកាច់គ្នាទៅវិញទៅមកជាប់ជានិច្ច។ ហើយលោកជំនាញក៏លើកបញ្ហាមួយច្រើនដែរ ហើយលោកជំនាញគាត់នៅបញ្ជាក់ថា រឿងទាំងអស់នេះទោះបីជាការកាប់ចាក់គ្នាខាងអាវុធក៏ដោយ ក៏ស្ថិតនៅក្នុងក្របខ័ណ្ឌម្នាក់ៗញ៉ាំងឲ្យ-- ឡេ យន់ ញ៉ាំងឲ្យ ប៉ុល ពត គោរពតាមខ្លួន ។

[១០:៤៣:២៣]

សូមអរគុណហើយ កាលដែលខ្ញុំបានឮទស្សនៈបី(ខ)របស់ ផាំ វ៉ាន់ដុង អំពីស្ដីលោកជំនាញដែលមកពីប្រភពខាង ផាំ វ៉ាន់ដុង ។ ដូច្នេះ ទំនាស់ទាំងអស់នេះ រហូតដល់ទំនាស់ប្រដាប់អាវុធជាចំហប្រកាសជាផ្លូវការលើសកលលោកនៅថ្ងៃទី៣១ ធ្នូ ១៩៧៨ ក៏ដោយ ។ ៣១ ធ្នូ ១៩៧៨ គេប្រកាសច្បាំងគ្នាជាចំហហើយ ។ ខ្ញុំសូមបញ្ជាក់ថា ប៉ុល ពត ហើយនិង ឡេ យន់ គេទាស់គ្នាជាបុគ្គលគេពីរនាក់ ។ ម្នាក់ៗមានបក្សរៀងខ្លួន មានកងទ័ពរៀងខ្លួន ដូច្នេះវាអន្តរាយ វាហួរឈាមមនុស្សរាស្ត្រតូចតាច ។

តុលាការជាទីគោរព! ខ្ញុំនិយាយនេះមិនមែនអះអាងថា ប៉ុល ពត អ្នកស្នេហាជាតិដ៏មហាអស្ចារ្យទេ ។ ប៉ុល ពត ជាឧក្រិដ្ឋកៗ បិតាឧក្រិដ្ឋកធំបំផុតរបស់កម្ពុជាហើយ ។ មាគ៌ាដែលគាត់ចេញ នៅក្នុងទង់បដិវត្តន៍ឆ្នាំ១៩៧៣ ដែលគាត់ចែងថា មាគ៌ាវណ្ណៈណា កម្មាភិបាលវណ្ណៈនោះ ។ មានន័យថា បក្ស

កុម្មុយនីស្តកម្ពុជាជាបក្សវណ្ណៈអធន ។ អ្នកឯងជាសមាជិកបក្សកុម្មុយនីស្តកម្ពុជាត្រូវតែកសាងខ្លួន ទៅតាមវណ្ណៈអធន ។ បើអ្នកឯងមិនកសាងខ្លួនទេ អ្នកឯងត្រូវជ្រុះចេញពីបក្ស ឬក៏អ្នកឯងត្រូវកម្ទេច ។

ខ្ញុំក៏បានបញ្ជាក់ជូនលោកចៅក្រមស៊ើបអង្កេតហើយកាលពីថ្ងៃទី២១ តុលា ២០០៨ នៅក្នុងឯកសារលេខ D90/II/1 ត្រង់ទំព័រ ERN00023079 នៅក្នុងឯកសារនេះខ្ញុំបានបញ្ជាក់ជូនតុលាការថា ទោះបីមានរូបភាពដែល ប៉ុល ពត ចង់បន្តិខ្លួនយ៉ាងណាក៏ដោយ 90/II/1 ។ សូមបញ្ជាក់ថា ក្នុងឯកសារនេះខ្ញុំបញ្ជាក់ថា ខ្ញុំអត់ទទួលស្គាល់ ប៉ុល ពត ថាអ្នកស្នេហាជាតិ ហើយអត់មានបាតដៃប្រលាក់ឈាមទេ ។ ប៉ុល ពត ប្រើពាក្យថា ចង់ឈ្នះយួនត្រូវបក្សស្អាត កងទ័ពស្អាត ប្រជាជនស្អាត ។

ដូច្នេះ ខ្ញុំនៅតែរក្សាគោលគំនិតទីមួយថា វាមានទំនាស់រវាងមាគ៌ាសហព័ន្ធឥណ្ឌូចិន ហើយនិង ប៉ុល ពត ។ ស្ថិតក្នុងទំនាស់ នេះ ប៉ុល ពត ជាឃាតក ។ ក្នុងនេះខ្មែរជាងមួយលាននាក់ស្លាប់ដោយសារស្នាដៃ ប៉ុល ពត ។ ក្នុងនេះស-២១ បាតដៃខ្ញុំប្រលាក់ឈាមមនុស្ស ១២,៣៨០ នាក់យ៉ាងតិច ។ ខ្ញុំអត់រត់គេចពីស្មារតីទទួលខុសត្រូវទេ ។ ខ្ញុំគ្រាន់តែនិយាយឲ្យឃើញថា ទំនាស់រវាង ប៉ុល ពត ហើយនិង ឡេយន់ វាក៏រ៉ៃ។ ឈាមខ្មែរ ឈាមវៀតណាម ហូរដោយសារអាពីរនាក់ហ្នឹងវាទាស់គ្នា ។

សុំចុងបញ្ចប់នេះ សូមនិយាយពីការចាប់ អារម្មណ៍របស់ខ្ញុំបន្តិចចំពោះពាក្យដែលលោកជំនាញដែលលោកសរសេរចំណងជើងសៀវភៅលោកថា “បងប្អូនឯងទាស់គ្នា” បើលោកនិយាយអំពីកូរ៉េ ខ្ញុំគាំទ្រ ។ គេមានប្រវត្តិសាស្ត្ររួមគ្នា គេមានផែនដីទឹកដីរួមគ្នា គេមានភាសារួមគ្នា ឯចំណែកយើងខ្ញុំហើយនិងវៀតណាម មិនដែលមានទឹកដីរួមគ្នាទេ សូមបញ្ជាក់ ។ ខ្ញុំបន់ឲ្យកូរ៉េ ហើយនិងចិនជួបផុតសំណាងល្អដូចអាល្លឺម៉ង់អ៊ីចឹង គេជាបងប្អូននឹងគ្នា ។

ខ្ញុំចុងបញ្ចប់នេះសូមគោរពដល់កិច្ចការជាស្នាដៃរបស់លោកជំនាញដោយស្មោះ ដែលលោកបានយកប្រសាសន៍របស់លោក ផាំ វ៉ាន់ដុង មកសរសេរចុះក្នុងសៀវភៅនេះ ។ បើសិនជាយើង បើសិនជាខ្ញុំនិយាយភាសាតាម ប៉ុល ពត មិនមានតម្លៃទេ ដល់លោកជំនាញលោកយកប្រសាសន៍ ផាំ វ៉ាន់ដុង មកនិយាយមានតម្លៃណាស់ ។ សូមអរគុណដែលបានលោកជំនាញ លោកស្តាប់ពាក្យខ្ញុំ ហើយសូមអធ្យាស្រ័យ បើកាលណាខ្ញុំមានយោបល់ហើយ វាខុសឆ្គងត្រង់ចំណុចណាសូមលោកជំនាញលោកមេត្តាអធ្យាស្រ័យ ។ សូមអរគុណលោកប្រធាន ខ្ញុំសូមបញ្ចប់ត្រឹមនេះដោយគោរព។

ប្រធានអង្គជំនុំ៖

ឥឡូវដល់ម៉ោងត្រូវសម្រាកផង ហើយ ឌីវីឌី សម្រាប់ថតសំឡេងក៏អស់ដែរ ។ អ៊ីចឹង អង្គជំនុំ

ជម្រះប្រកាសសម្រាកម្ភៃនាទី រហូតដល់ម៉ោងដប់មួយនិងដប់នាទី អញ្ជើញចូលមកវិញដើម្បីបន្តដំណើរការសវនាការបន្តទៀត ។ ហើយមន្ត្រីតុលាការសម្របសម្រួលដល់អ្នកជំនាញដើម្បីបានកន្លែង ទទួលកន្លែងសម្រាកសមរម្យក្នុងអំឡុងពេលសម្រាកនេះ ។

[សវនាការសម្រាកពីម៉ោង ១១:៥៥នាទី ដល់ម៉ោង ១១:១៨នាទី]

ប្រធានអង្គជំនុំ៖

សូមអញ្ជើញអង្គុយចុះ ។ អង្គជំនុំជម្រះប្រកាសបន្តកិច្ចដំណើរការនីតិវិធីសវនាការ ។ សូមអញ្ជើញនាងមេធាវី ។

កញ្ញា ទី ស្រ៊ីនណា៖

សូមគោរពលោកប្រធាន! មុននឹងចាប់ផ្តើមហ្នឹង នាងខ្ញុំសូមការអនុញ្ញាតពីលោកប្រធាន ដើម្បីសាកសួរទៅ ជាការសុំបំភ្លឺទៅលើចំណុចមួយដែលពាក់ព័ន្ធជាមួយនឹងការបំភ្លឺរបស់ជនជាប់ចោទ គាត់លើកឡើងមុនពេលបញ្ចប់ មុនពេលយើងឈប់សម្រាកអម្បាញ់មិញហ្នឹង ។ តើនាងខ្ញុំសុំការអនុញ្ញាតពីលោកប្រធាន តើខ្ញុំអាចសូមឲ្យខាងជនជាប់ចោទជួយបំភ្លឺទៅលើចំណុចមួយបានដែរឬទេ? លោកប្រធាន ។ ដើម្បីជៀសវាងកុំឲ្យមានការពេលដែលនីតិវិធីបន្តទៅទៀតទៅ បើសិនជាខ្ញុំលើកឡើងទៅខ្ញុំសួរបកចុះបកឡើងនាំឲ្យនីតិវិធីលើកក្រោយមានការសួរច្របល់បកចុះបកឡើង អ៊ីចឹងនាំឲ្យមានការប៉ះពាល់ដល់នីតិវិធីយើងលើកក្រោយទៀត លោកប្រធាន ។

ប្រធានអង្គជំនុំ៖

អញ្ជើញអង្គជម្រះអនុញ្ញាត ។

សួរដោយកញ្ញា ទី ស្រ៊ីនណា៖

ស៖ សូមអរគុណលោកប្រធាន ។ មុននឹងមានការឈប់សម្រាកហ្នឹង ខ្ញុំបានឮលោក ឌុច គាត់បានលើកឡើងទាក់ទងទៅនឹងចំណុចមួយ ដែលពាក់ព័ន្ធទៅនឹងបញ្ហាទំនាស់រវាង ទំនាស់បុគ្គលរវាងលោក ប៉ុល ពត ជាមួយនិង ឡេ យន់ ។ ពេលហ្នឹង លោកបានលើកឡើងទាក់ទងទៅនឹងចំណុចហ្នឹង តើខ្ញុំគ្រាន់តែចង់ដឹងថា តើមុននឹងឈានទៅដល់មានការទំនាស់គ្នារវាងបុគ្គលរហូតឈានទៅដល់ថ្នាក់ទំនាស់ចេញជារូបរាងតាមផ្លូវ--

អូខេ ។ មុននឹងឈានទៅដល់ទំនាស់ដែលចេញលក្ខណៈជាផ្លូវការ ដោយមានការប្រយុទ្ធគ្នាជាលក្ខណៈផ្លូវទ័ពនោះ ខ្ញុំគ្រាន់តែចង់ដឹងថា តើលោក ប៉ុល ពត និង ឡេយន់ ក៏ដូចជាបក្សកុម្មុយនីស្តរបស់វៀតណាម និងលោក ប៉ុល ពត ហ្នឹង តែខ្ញុំចង់ដឹងអំពីទំនាក់ទំនងរវាងពួកគាត់ទាំងពីរ តើយ៉ាងម៉េចដែរ? តើលោកអាចសុំបំភ្លឺទៅលើបញ្ហាទំនាក់ទំនងហ្នឹងបន្តិច មុននឹងឈានទៅដល់មានការជម្លោះជាបុគ្គលក៏ដូចជាជម្លោះផ្លូវការ ។ សូមអរគុណ ។

[១១:២១:១៨]

ជនជាប់ចោទ៖

ឆ៖ សូមគោរពលោកប្រធានជាទីគោរព ។ បញ្ហានេះវាជាបញ្ហាប្រវត្តិសាស្ត្រវែងឆ្ងាយ នៅឆ្នាំ១៩៣០ ហូជីមិញ គាត់កសាងបក្សកុម្មុយនីស្តឥណ្ឌូចិន នៅស្រុកបារាំងនោះ ហើយគាត់មករៀបចំមូលដ្ឋានបង្អែកនៅគ័ងតុង ។ ឆ្នាំ១៩៤៥ គាត់កសាងសាធារណរដ្ឋសង្គមនិយមវៀតណាម ឆ្នាំនុំងហើយដែលគាត់បញ្ជូនកម្មាភិបាលវៀតណាមម្នាក់ ឈ្មោះ ង្វៀង ខាន់សឺន មកកសាងកម្លាំងបដិវត្តន៍ខ្មែរនៅកម្ពុជា ។ ខ្ញុំអធិប្បាយនេះ ទៅតាមឯកសារមួយដែលរៀបរៀងដោយអ្នកនិពន្ធបារាំងម្នាក់មានចំណងជើងថា *"ឌីកូលូញ៉ាលីសស្យ៉ុស អូកុយនីស្ត"* ដែលគណៈបក្សសាធារណរដ្ឋរបស់ តានល់ គាត់ទុកជាឯកសារស្នូលនៃគណៈបក្សគាត់ ។ នេះខ្ញុំយកឯកសារនុំង ។ ហើយដល់ឯកសារដែលបក្សកុម្មុយនីស្តកម្ពុជាគេបង្រៀន ដូចខ្ញុំបានជម្រាបមិញហើយ បុព្វហេតុតែមួយគឺតស៊ូវាយបារាំង ។ ដូច្នេះ ត្រូវមានបក្សតែមួយដឹកនាំ ត្រូវមានកងទ័ពតែមួយ មានប្រទេសតែមួយ គឺសហព័ន្ធឥណ្ឌូចិន ។ នេះជាប្រវត្តិសាស្ត្រវាហូរហែមក ។

ដល់ពេលឆ្នាំ១៩៥៣ ប៉ុល ពត គាត់មកចូលនៅក្នុងបក្សនេះជាមួយនឹងគេនឹងឯង ។ ដល់ឆ្នាំ១៩៥៦ ក្រោយបោះឆ្នោត ប៉ុល ពត គាត់ចាប់ផ្តើមកសាងកម្លាំងមួយដែលមានលក្ខណៈឯករាជ្យមិនស្ថិតនៅក្រោមឆ័ត្ររបស់សហព័ន្ធឥណ្ឌូចិន ដែល ហូជីមិញ គាត់រៀបឡើងទេ ។ លោក ណាយ៉ាន់ ចាន់ដាក៏លោកមានប្រសាសន៍បញ្ហាហ្នឹងដែរ ។ ប៉ុល ពត កសាងកម្លាំងហូរហែមក ឆ្នាំ១៩៥៦ គាត់កសាងកម្លាំងមួយរបស់គាត់សម្រាប់ត្រៀមទៅធ្វើសង្គ្រាមប្រដាប់អាវុធ គេហៅថា កងការពារសម្ងាត់ ។ ឆ្នាំ១៩៥៨ គាត់ចាប់ផ្តើមរៀបចំកសាងកងឈ្លបជាសម្ងាត់ហើយ ។ ឆ្នាំ១៩៦៨ ថ្ងៃ១៨ មករា មិនមែន១៧ទេ ប្រវត្តិសាស្ត្រមែនទែន គឺថ្ងៃ១៨ មករា ។ កងឈ្លបរបស់ ប៉ុល ពត ដឹកនាំៗដោយបង ញឹម ទៅវាយប៉ុស្តិ៍បាយដំរ៉ាម យកបានកាំភ្លើងជីវពលជាងដប់ដើមរត់ឡើងភ្នំវាយចាប ។

ដូច្នេះ ប៉ុល ពត ក៏ឧទ្ទេសនាមការកកើតកងទ័ពរបស់ខ្លួននៅថ្ងៃហ្នឹង គឺ១៨ ដល់ លន់ នល់ គាត់ធ្វើរដ្ឋប្រហារនៅថ្ងៃ១៨ មីនា ប៉ុល ពត ក៏កែប្រែឈ្មោះមកដាក់ថ្ងៃ១៧ ឲ្យវាស្របគ្នា១៧ មេសា ទៅ ។

ដូច្នេះ នៅពេលដែល ប៉ុល ពត គាត់កាន់កាប់ជាលេខាបន្តពីខ្មោចតា ទូ ។ តាទូ ត្រូវគេចាប់ជាសម្ងាត់ ពួកលន់នល់ គាត់ចាប់ តាទូ ជាសម្ងាត់នៅថ្ងៃ២០ កក្កដា ១៩៦២ ដល់ខែកុម្ភៈ ១៩៦៣ ខ្ញុំភ្លេចថ្ងៃទៅហើយ មានសន្និបាទមួយតូចរបស់បក្សកុម្មុយនីស្តកម្ពុជា ។ ប៉ុន្តែ កាលហ្នឹងមិនទាន់ឈ្មោះបក្សកុម្មុយនីស្តកម្ពុជាទេ នៅជាបក្សពលករកម្ពុជាចាត់តាំង ប៉ុល ពត ជាលេខាជំនួស តាទូ ។ ឯចំណែក ពូ នួន នៅតែជាអនុលេខាដដែល ។ ពេលហ្នឹងហើយដែលមាគ៌ាវាចាប់ផ្តើមដើរទៅតាមទិសមួយដែលមិនស្របជាមួយនឹងទិសរបស់ ហូជីមិញ គឺទិសសហព័ន្ធឥណ្ឌូចិន ។ បក្សតែមួយ កងទ័ពតែមួយ រដ្ឋា-ភិបាលតែមួយ ប្រទេសតែមួយ គឺសហព័ន្ធឥណ្ឌូចិន គឺមិនស្របគ្នាទេ ខុសគ្នា ។

[១១:២៨:០៦]

ឆ្នាំ១៩៦០ ចាប់ផ្តើមបក្សកុម្មុយនីស្តកម្ពុជាកកើត ។ លោកជំនាញលោកមានប្រសាសន៍ថា ប្រជុំគ្នាម្ភៃនាក់ ខ្ញុំជម្រាបដោយស្មោះត្រង់ទៅម្ភៃនាក់ហ្នឹង ប្រហែលជាពាក្យដែល ប៉ុល ពត និយាយលម្អទេ តាមខ្ញុំលួចឲ្យគេសួរ ជូ ជេត ហៅស៊ី នៅពេលដែល ជូ ជេត ហៅស៊ី គាត់ទៅជាប់នៅស-២១ មិនដល់ម្ភៃនាក់ទេ ។ ចំនួនម្ភៃនាក់ហ្នឹង ប្រហែលជានិយាយលម្អទេ ។ នៅក្នុងពេលកកើតបក្សដំបូងនោះ វាមានឯកសារពីរជាគ្រឹះ ។ ឯកសារទីមួយ គេហៅថា "មាគ៌ានយោបាយជាយុទ្ធសាស្ត្រនៃការតស៊ូបដិវត្តន៍នៅកម្ពុជា និងយុទ្ធវិធីប្រមូលកម្លាំងរណៈសិរ្សធំទូលាយ ដើម្បីវាយឈ្នះខ្មាំងក្នុងរយៈកាលបដិវត្តន៍ប្រជាជាតិប្រជាធិបតេយ្យ" នេះឯកសារទីមួយ ។ ឯកសារទីពីរ គឺលក្ខន្តិកៈបក្សពលករកម្ពុជា ។ លក្ខន្តិកៈដំបូង គឺអនុម័តនៅថ្ងៃនុំងឯង ហើយជ្រើសរើសមជ្ឈិមបក្សនៅពេលនុំង ។ នេះខ្ញុំងាកនិយាយទៅខាងដើម ។ ដូច្នេះបក្សកុម្មុយនីស្តកម្ពុជាដែលចាប់ផ្តើមបដិសន្ធិឡើងនោះ ឈ្មោះថា "បក្សពលករកម្ពុជា" វាចាប់កំណើតបែបនេះ ហើយវាមានមាគ៌ាវាមួយដែលមិនដូចគ្នានឹងមាគ៌ាបក្សកុម្មុយនីស្តឥណ្ឌូចិនរបស់ហូជីមិញ ហើយជាស្រេច ។

ដូច្នេះ ទំនាស់មនោគមវិជ្ជា វាជ្រាលជ្រៅ ។ សូមបញ្ជាក់ថា នៅពេលនេះនៅលើសាកលលោក ម៉ៅ សេទុង គាត់បដិសេធនៃ *(ស្តាប់មិនបាន)* ។ នៅចិនបដិសេធបក្សកុម្មុយនីស្តសូវៀត ដែលចង់គ្រប់គ្រងគាត់មិនឲ្យគាត់មានស្វ័យភាព មិនឲ្យគាត់មានឯករាជ្យ ហើយជាពិសេសអ្នកតស៊ូទាំងអស់សុទ្ធតែទទួលស្គាល់នូវពាក្យស្លោកកុម្មុយនីស្តមួយដែលគេថា "វណ្ណៈអធនសាកលលោករួមសាមគ្គីគ្នាឡើង គ្មាន

បក្សណាធំ គ្មានបក្សណាតូច” នេះអន្តរជាតិនិយមវណ្ណៈអធន ។ ចិនប្រឆាំងសូវៀត ដូច្នេះ ប៉ុល ពត ក៏គាត់ប្រឆាំងទៅនឹង ឡេយន់ ដែរ ។ ឆ្នាំ១៩៦៩ ហូជីមិញ គាត់ស្លាប់បាត់ទៅហើយ ឡេយន់ គេបន្ត ។ នេះហើយ ដែលពេល ឡេយន់ គេបន្តនេះទ្រឹស្តីដែលលោកជំនាញលោកមានប្រសាសន៍មិញថា ចេញពីមាត់របស់នេះ ផាំ វ៉ាន់ដុង ។

ដូច្នេះ យើងមើលលើផ្លូវនយោបាយវាហាក់ដូចជាស្រាលទេ ក៏ប៉ុន្តែ យើងមើលទំនាស់បក្សពីរមាគ៌ាពីរខុសគ្នា ។ មួយចង់ក្រសោបខ្មែរ លាវ វៀតណាម ឡាវ វៀតណាមឲ្យទៅជាប្រជាជនតែមួយ ឯចំណែកមួយទៀតចង់នៅស្មើភាពរៀងខ្លួន ។ ជ្រាលជ្រៅណាស់ ទំនាស់នេះជ្រាលជ្រៅណាស់ បុគ្គលពីរនាក់នេះទំនាស់គ្នាមែន ទ្រឹស្តីតែវាជាទំនាស់ជ្រាលជ្រៅ ទំនាស់ស្លាប់រស់ ហ្នឹងហើយដែលខ្ញុំជម្រាបជូនអង្គប្រជុំថាជាទំនាស់ស្លាប់រស់ ។ បើមាគ៌ាមួយវាស្ថិតថេរ មាគ៌ាមួយទៀតគឺត្រូវស្លាប់ បើមាគ៌ាឯករាជ្យម្ចាស់ការវាមានអត្ថិភាពនៅកម្ពុជា មាគ៌ាសហព័ន្ធឥណ្ឌូចិនវាស្លាប់នៅកម្ពុជា ហ្នឹងដែលខ្ញុំនិយាយថា ទំនាស់ស្លាប់រស់ ។

[១១:២៨:២១]

ដូច្នេះ សូមបញ្ជាក់លោកប៉ុណ្ណឹង ។ ទំនាស់វារូបភាពទំនាស់បុគ្គលមែន តែជាទំនាស់មាគ៌ាពីរមិនដូចគ្នា ។ បុគ្គលមួយមានបក្ស បុគ្គលមួយទៀតក៏មានបក្ស បុគ្គលមួយមានកងទ័ព បុគ្គលមួយទៀតក៏មានកងទ័ព នេះទំនាស់ហ្នឹង ។ ដូច្នេះ អាក្រោយ១៩៧៥ ដែលបក្សទាំងពីរមានប្រទេសកាន់កាប់ មានរដ្ឋអំណាចកាន់កាប់ កងទ័ពនៅក្នុងដៃវាទាំងសងខាងវាបុកគ្នា ។ ដូច្នេះ អាណាបង្ករឿងយ៉ាងម៉េចៗ ស្ថិតនៅក្នុងក្របខ័ណ្ឌហ្នឹង ក្របខ័ណ្ឌទំនាស់មាគ៌ាហ្នឹង ។ ដូច្នេះ ខ្ញុំសូមបញ្ជាក់ជូនប៉ុណ្ណេះ ។ សូមចប់ ។

កញ្ញា ទី ស្រីនណា៖

សូមអរគុណចំពោះការឆ្លើយបំភ្លឺរបស់លោក ។

ប្រធានអង្គជំនុំ៖

កិច្ចបន្តនេះ សូមប្រគល់វេទិកានេះទៅលោក ហ្វ្រង់ស្វ័រ រូ ដែលជាមេធាវីការពារក្តី ។ សូមអញ្ជើញលោកមេធាវី ។

សួរដោយលោក ហ្វ្រង់ស្វ័រ រូ៖

សូមអរគុណលោកប្រធាន ។ សូមអរគុណលោក ចាន់ដា ដែលលោកអនុញ្ញាតឲ្យខ្ញុំសួរសំណួរមួយចំនួន ឬក៏អនុញ្ញាតឲ្យខ្ញុំស្តាប់នូវសេចក្តីសង្កេតនិងសក្ខីកម្មរបស់លោកបន្ទាប់ពីនេះទៅ ។ ខ្ញុំជឿថា

មេធាវីការពារក្តីត្រូវតែពន្យល់ជូនលោក គឺហើយនិងអ្វីដែលលោកនឹងពន្យល់ជូនយើងខ្ញុំនៅក្នុងពេលនេះ ហើយការិយាល័យរបស់សហព្រះរាជអាជ្ញា គឺបានព្យាយាមបង្ហាញ និងធ្វើការសុំសេចក្តីសម្រេចពីអង្គសវនាការ ។

ហើយខ្ញុំនឹងសូមអានកថាខណ្ឌ១៦ នៃសេចក្តីសន្និដ្ឋានស្ថាពររបស់សហព្រះរាជអាជ្ញា ។ លោកចាន់ដា ខ្ញុំសូមធ្វើការពន្យល់ថា ដីកាសន្និដ្ឋានស្ថាពររបស់សហព្រះរាជអាជ្ញា គឺជាឯកសារដែលសហព្រះរាជអាជ្ញាបានបង្កើតនៅពេលបញ្ចប់ដំណាក់កាលស៊ើបអង្កេត ដែលធ្វើឡើងដោយសហចៅក្រមស៊ើបអង្កេត ។ ដូច្នេះ ដីកានេះគឺជាសេចក្តីបញ្ចប់ដែលធ្វើឡើងក្រោយពីការស៊ើបអង្កេត នៅក្នុងដីកានេះកថាខណ្ឌ២១៦ គឺបង្ហាញដូចខាងក្រោម៖

ភស្តុតាងដែលមាននៅក្នុងសំណុំរឿង ដែលបានលើកឡើងនៅក្នុងដីកាស្ថាពរនេះ គឺស្តីអំពីឯកសារផ្សេងៗដែលថា ឯកសារនេះបានបង្ហាញជម្លោះប្រដាប់អាវុធអន្តរជាតិកើតឡើងក្នុងអំឡុងពេលកងកម្លាំងវៀតណាម និងកម្ពុជាប្រជាធិបតេយ្យចាប់ពីខែមេសា ឆ្នាំ១៩៧៥ នឹងបន្តរហូតដល់ថ្ងៃ៦ មករា ឆ្នាំ១៩៧៩ ។ ដូច្នេះ ខ្ញុំលើកឡើងដូច្នេះ ដើម្បីឲ្យលោកយល់ឲ្យបានច្បាស់ទៅលើបញ្ហានេះ ។

សំណួររបស់ខ្ញុំដែលមិនត្រឹមតែសំណួរបញ្ហានយោបាយទេ តែវាជាសំណួរផ្លូវច្បាប់ផង ហើយវាអាចមានផលលំបាក និងលទ្ធផលទៅបញ្ហានេះ ។ នៅពេលដែលជម្លោះប្រដាប់អាវុធកើតឡើងចាប់ពីខែមេសា ឆ្នាំ១៩៧៥ គឺវាមានន័យថា អ្នកទោសវៀតណាមទាំងអស់ដែលត្រូវបានបញ្ជូនទៅស-២១ ចាប់ពីថ្ងៃមក គឺជាអ្នករងគ្រោះនៃឧក្រិដ្ឋកម្មសង្គ្រាម ។ ដូច្នេះ នេះជាអ្វីដែលវាពាក់ព័ន្ធទៅនឹងសំណួររបស់ខ្ញុំ ។ ដោយសារតែ ឌុច គឺគាត់មិនចាប់អារម្មណ៍ទៅលើជម្លោះប្រដាប់អាវុធនោះទេ។ ហើយ ឌុច បានលើកឡើងហើយថា នៅក្នុងខែធ្នូ ឆ្នាំ១៩៧៧ គឺមានជម្លោះជាចំហរវាងកម្ពុជានិងវៀតណាម ។

ដូច្នេះហើយ គឺខ្ញុំសូមលើកឡើងថា ក្នុងអំឡុងឆ្នាំ១៩៧៨ អ្នកទោសវៀតណាម គឺជាជនរងគ្រោះនៃឧក្រិដ្ឋកម្មសង្គ្រាម ហើយក្រោមការទទួលខុសត្រូវជាមេធាវីរបស់ខ្ញុំ គឺខ្ញុំទទួលយកអង្គហេតុនេះ ។ តើលោកថា ការជម្លោះប្រដាប់អាវុធ គឺមិនពាក់ព័ន្ធទៅនឹងលទ្ធភាពរបស់ ឌុច ទេ ឬក៏យ៉ាងម៉េច? ហើយខ្ញុំសូមទាញចំណាប់អារម្មណ៍អង្គសវនាការអំពីការទទួលខុសត្រូវដែលសហព្រះរាជអាជ្ញាចង់ឲ្យប្រព័ន្ធតុលាការយុត្តិធម៌ធ្វើការពិចារណា ។ ហើយមកដល់ពេលនេះ គឺយើងបានឮជាដរាបអំពីជម្លោះប្រដាប់អាវុធអន្តរជាតិចាប់ផ្តើមនៅថ្ងៃទី៣១ ខែធ្នូ ឆ្នាំ១៩៧៧ ក្រោយពីការផ្តាច់ទំនាក់ទំនងការទូត ហើយសហព្រះរាជអាជ្ញា គឺសូមឲ្យអង្គសវនាការធ្វើការចេញសេចក្តីសម្រេចទៅលើកាលបរិច្ឆេទនោះ ។

ដូច្នេះ គឺខ្ញុំសូមអភ័យទោសចំពោះការពន្យល់ដ៏វែងដូច្នេះ ។ ដូច្នេះ ខ្ញុំលើកឡើងនៅទីនេះថា សហព្រះរាជអាជ្ញា គឺព្យាយាមអញ្ជើញលោក ហើយចង់ជួបលោកដើម្បីឱ្យលោកបញ្ជាក់ទៅលើចំណុចអង្គហេតុសាមញ្ញមួយនេះតែប៉ុណ្ណោះ គឺជម្លោះប្រដាប់អាវុធអន្តរជាតិដែលកើតឡើងរវាងកម្ពុជានិងវៀតណាមចាប់ពីខែមេសា ឆ្នាំ១៩៧៥ រហូតដល់ថ្ងៃ៦ មករា ឆ្នាំ១៩៧៩ ។ ហើយខ្ញុំសង្កេតថា លោកមិនបានបញ្ជាក់ទៅលើអង្គហេតុដូច្នេះនេះទេ ។ ហើយសង្កេតថា លោកបានលើកឡើងផ្ទុយទៅលើចំណុចនេះ ។ ហើយខ្ញុំបានធ្វើការកត់ត្រាពីអ្វីដែលលោកបានលើកឡើង គឺលោកបានលើកឡើងថា មានការវាយរប៉េះរប៉ោះមួយចំនួន ហើយមានការប៉ះទង្គិចរវាងកងទ័ពទាំងសងខាង ។ ហើយព្រឹកមិញលោកនិយាយថា នៅចុងឆ្នាំ១៩៧៩ លោកយល់ឃើញថា វៀតណាម គឺបានបញ្ចប់ ប៉ុន្តែ វាមិនមែនការចេញពីការស្វែងយល់រវាងគ្នានិងគ្នានោះទេ ។

កាលពីម្សិលមិញលោកបាននិយាយថា មកដល់ឆ្នាំ១៩៧៧ រដ្ឋាភិបាលវៀតណាមបានព្យាយាមក្នុងការរារាំងជម្លោះប្រដាប់អាវុធពីការកើតឡើងនេះ ។ តើដូច្នេះដែរឬទេ លោក ណាយ៉ាន់ ចាន់ដា?

[0៩:00:00]

ឆ៖ គឺត្រឹមត្រូវ ។ វៀតណាមសង្ឃឹមទុកថា ជម្លោះនោះនឹងអាចដោះស្រាយបានតាមរយៈការចរចាតាមការទូត ឬក៏ការផ្លាស់ប្តូររវាងការយល់ឃោគគ្នានៅក្នុងបក្សកុម្មុយនីស្តទាំងពីរ នេះគឺជាការយល់របស់ខ្ញុំថា ហេតុអ្វីបានជាមានការប៉ុនប៉ងក្នុងការលាក់បាំងបញ្ហាសង្គ្រាមនេះ ។ ហើយនេះគឺជាការចង្អុលបង្ហាញរបស់អ្នកសារព័ត៌មានអន្តរជាតិទាក់ទងទៅនឹងការយល់ឃើញទៅលើជម្លោះនេះ ។ ហើយដែលថា វាជាជាងការធ្វើឱ្យជម្លោះនេះបើកជាចំហ ហើយខ្ញុំមិនដឹងថា តើយើងកំណត់និយមន័យសង្គ្រាមនោះយ៉ាងម៉េចទេ? ហើយសង្គ្រាមត្រូវតែប្រកាសឡើងជាសាធារណៈ ឬក៏យ៉ាងម៉េច? ហើយថា តើសង្គ្រាមអាចកើតឡើងដែរឬទេ បើសិនជាមិនប្រកាស? ប្រសិនបើសង្គ្រាមធ្វើឡើងដោយមិនចាំបាច់ប្រកាសនោះគឺថា សង្គ្រាមនេះវាកើតរវាងកម្ពុជានិងវៀតណាម គឺកើតក្នុងឆ្នាំ១៩៧៥ ។ ហើយប្រសិនបើមានការត្រូវតែធ្វើការប្រកាសអំពីសង្គ្រាម ខ្ញុំគិតថា សង្គ្រាមវាត្រូវកើតឡើងពីថ្ងៃទី៣១ ខែធ្នូ ឆ្នាំ១៩៧៧ ។

លោក ហ្វ្រង់ស្វ័រ រ៉ូ៖

លោក ចាន់ដា សូមអរគុណដែលលោកបានធ្វើការផ្តល់ជូននូវចម្លើយផ្សេងៗ ដើម្បីយើងស្វែងរកយុត្តិធម៌ ។ ខ្ញុំអត់មានសំណួរបន្ថែមទៀតទេ សូមអរគុណ ។

ប្រធានអង្គជំនុំ៖

អស់លោក លោកស្រីចៅក្រម តើមានសំណួរអ្វីត្រូវសួរដល់អ្នកជំនាញ ណាយ៉ាន់ ចាន់ដា តទៅទៀតទេ?

ដោយដំណើរការនីតិវិធីនៃដំណើរការសួរដេញដោលលើអ្នកជំនាញ ណាយ៉ាន់ ចាន់ដា ពាក់ព័ន្ធជាមួយនឹងអង្គហេតុជម្លោះប្រដាប់អាវុធ ឃើញថា បានដល់ទីបញ្ចប់ហើយ ហើយអង្គជម្រះសូមថ្លែងអំណរគុណដល់លោក ណាយ៉ាន់ ចាន់ដា ដែលបានលះបង់ពេលវេលាដ៏មានតម្លៃ ឆ្លៀតឱកាសមកផ្តល់សក្ខីកម្មជូនដល់អង្គជំនុំជម្រះនៃអ.វ.ត.កនេះ ។ អង្គជម្រះសូមជម្រាបទៅភាគីផងដែរថា ដោយសារគម្រោងផែនការនៃដំណើរការសវនាការរបស់យើងបានកំណត់ថា ប៉ាន់ស្មានទៅថា អាចធ្វើសវនាការលើអ្នកជំនាញ ណាយ៉ាន់ ចាន់ដា រហូតដល់ពីរថ្ងៃ ប៉ុន្តែឥឡូវនេះយើងធ្វើត្រឹមតែមួយថ្ងៃកន្លះប៉ុណ្ណោះ ។ អ៊ីចឹងសូមជម្រាបដល់ភាគីថា នៅរសៀលនេះ យើងនឹងធ្វើសវនាការបន្តលើការស្តាប់សក្ខីកម្មរបស់អ្នកជំនាញ ក្រេក អេតឆេសាន់ ជាបន្តទៀត ។ អ៊ីចឹងសូមភាគីទាំងអស់ជ្រាប ហើយអង្គជម្រះដោយសូមប្រកាស ដោយសារដល់ពេលអាហារថ្ងៃត្រង់ហើយ គឺសូមប្រកាសសម្រាកសម្រាប់ធ្វើសវនាការថ្ងៃនេះត្រឹមនេះ ហើយលើកទៅបន្តនៅរសៀលវេលាម៉ោងមួយកន្លះ ។

អនុរក្សមន្ទីរឃុំឃាំងនាំជនជាប់ចោទទៅកាន់បន្ទប់រង់ចាំ ហើយឲ្យនាំគាត់មកកាន់សាលសវនាការវិញឲ្យបានមុនម៉ោងមួយនិងសាមសិបនាទី ។ ហើយភាគីផ្សេងទៀតដូច្នោះដែរ ហើយដោយឡែកក្រឡាបញ្ជីសូមធ្វើការទាក់ទងជាមួយនឹងបណ្ឌិត ក្រេក អេតឆេសាន់ ដើម្បីអញ្ជើញគាត់មកធ្វើសក្ខីកម្មនៅរសៀលនេះឲ្យបានមុនម៉ោងមួយកន្លះ ។ ហើយមន្ត្រីតុលាការក៏សូមសម្របសម្រួលដល់អ្នកជំនាញ ណាយ៉ាន់ ចាន់ដា ដើម្បីឲ្យគាត់មានលទ្ធភាពបានវិលត្រឡប់ទៅរកកន្លែងស្នាក់នៅរបស់គាត់វិញ ។

[សវនាការសម្រាកពីម៉ោង ១១:៤១នាទី ដល់ម៉ោង ១៣:៣២នាទី]

ប្រធានអង្គជំនុំ៖

សូមអញ្ជើញអង្គុយចុះ ។

អង្គជំនុំជម្រះប្រកាសបន្តដំណើរការសវនាការដេញដោលលើអង្គហេតុអនុវត្តគោលនយោបាយបក្សកុម្មុយនីស្តកម្ពុជានៅមន្ទីរស-២១ តទៅទៀត ដោយសួរដេញដោលលើអ្នកជំនាញ ក្រេក អេត

ឆេសាន់ ដែលយើងបានធ្វើដំណើរការសួរដេញដោលសប្តាហ៍កន្លងមក ប៉ុន្តែមិនទាន់ចប់ ។ មន្ត្រីតុលាការ សូមអញ្ជើញបណ្ឌិត ក្រេក អេតឆេសាន់ ចូលមកកាន់សាលសវនាការ ។

លោកបណ្ឌិត ក្រេក អេតឆេសាន់ ថ្ងៃនេះអង្គជំនុំជម្រះអញ្ជើញលោកមកដើម្បីផ្តល់សក្ខីកម្មក្នុងនាមជាអ្នកជំនាញជាបន្ត ដោយកាលកិច្ចពិភាក្សាដេញដោលកាលពីសប្តាហ៍មុន យើងធ្វើមិនទាន់ ដោយមានកាលៈទេសៈពិសេសនៃការដំណើរការសវនាការលើអ្នកជំនាញមួយរូបទៀត ណាយ៉ាន់ ចាន់ដា ដែលគាត់មានភារៈមមាញឹក ដែលមានឱកាសត្រឹមតែពីម្សិលមិញនិងថ្ងៃនេះ ឥឡូវយើងបានធ្វើចប់ហើយ។

អ៊ីចឹងគឺ ជាកិច្ចបន្តនេះ គឺសូមប្រគល់វេទិកានេះជូនទៅតំណាងសហព្រះរាជអាជ្ញាដើម្បីធ្វើការសួរដេញដោលលើអ្នកជំនាញរូបនេះជាបន្ត ។ សូមអញ្ជើញតំណាងសហព្រះរាជអាជ្ញា ។

លោក អាឡិចសាន់ឌឺ ប៊ែត៖

សូមអរគុណលោកប្រធាន ។ ខ្ញុំនៅសំណួរប្រហែលជាមួយ ឬក៏ពីរទៀតតែប៉ុណ្ណោះ ។ សូមសួស្តីលោក ក្រេក អេតឆេសាន់ អ៊ីចឹងយើងអាចតនូវអ្វីដែលយើងបានទុកចោលកាលពីអាទិត្យមុន ។ ខ្ញុំនឹងលើកឡើងដេញដោលជាមួយនឹងលោកនៅក្នុងឯកសារលេខ៧៥ នៅក្នុងឧបសម្ព័ន្ធរបស់លោក គឺទាក់ទងទៅនឹងកិច្ចប្រជុំ *កាមរ៉ាត តាល់* នៅកងពល១៧០ ចុះខែកញ្ញា ឆ្នាំ១៩៧៦ ដែលមានលេខ ERN002233 00002235 ជាភាសាខ្មែរ និង00182791 រហូតដល់ 92 ជាភាសាអង់គ្លេស និង 001407 រហូតដល់ 000014-22440709 លោកបានឆ្លើយតបទៅនឹងខ្សែទំនាក់ទំនងនៅក្នុងរចនាសម្ព័ន្ធកម្ពុជាប្រជាធិបតេយ្យ ហើយនេះគឺជាការបង្ហាញនៅក្នុងឯកសារហ្នឹង ។

ហើយខ្ញុំចង់ធ្វើការបន្តដេញដោលទៅលើឯកសារនេះទាក់ទងទៅនឹងគោលនយោបាយរបស់បក្សកុម្មុយនីស្តកម្ពុជា ហើយជាពិសេសនោះគឺគោលនយោបាយក្នុងការកម្ទេចខ្មាំង ។

[១៣:៣៧:៤៩]

មុនពេលខ្ញុំធ្វើការសួរលោក ប្រហែលជាយើងអាចចាំថា ចាំនូវអ្វីដែលក្រឡាបញ្ជីបានអានកាលពីអាទិត្យមុន ។ ហើយខ្ញុំសូមសួរលោកប្រធាន ថាតើយើងអនុញ្ញាតឲ្យខ្ញុំគួរតែអានជាភាសាអង់គ្លេសឡើងវិញដែរឬទេ? ឬក៏លោកប្រធានចង់ឲ្យធ្វើការអានជាភាសាខ្មែរទៅលើអត្ថបទនោះសាជាថ្មី ។ ប្រហែលជាមានប្រាំបីឃ្លា ប្រាំបីបន្ទាត់ ដើម្បីឲ្យសាក្សីគាត់ធ្វើការបញ្ជាក់ទៅលើប្រាំបីបន្ទាត់នោះ ។

ប្រធានអង្គជំនុំ៖

ក្រឡាបញ្ជីមានឯកសារនុ៎ងទេ? រកឃើញនៅ?

លោក អាឡិចសាន់ឌឺ ប៊ែត៖

ខ្ញុំមានឯកសារនេះនៅក្នុងអេក្រង់របស់សហព្រះរាជអាជ្ញា ។ ហើយប្រសិនបើអង្គសវនាការបង្គាប់នោះ គឺអាចធ្វើការផ្លាស់ប្តូរចរន្តអេក្រង់ ពីខាងសោតទស្សន៍ ហើយធ្វើការបញ្ចាំងនៅអេក្រង់របស់កុំព្យូទ័រខ្ញុំ ។

ប្រធានអង្គជំនុំ៖

អ្នកបច្ចេកទេសគឺរៀបចំភ្ជាប់ប្រព័ន្ធមកជាមួយនឹងរបស់ខាងសហព្រះរាជអាជ្ញា ។

បង្គាប់ឲ្យខាងបច្ចេកទេសរៀបចំភ្ជាប់ប្រព័ន្ធនេះ មកជាមួយនឹងខាងកុំព្យូទ័ររបស់សហព្រះរាជអាជ្ញា ។ អាចធ្វើបានទេ?

លោក អាឡិចសាន់ឌឺ ប៊ែត៖

ខ្ញុំគិតថា យើងគួរតែរង់ចាំការភ្ជាប់ទៅលើកុំព្យូទ័រ បានន័យថា ឲ្យកុំព្យូទ័ររបស់ខ្ញុំគឺផ្តាច់ជាមុនសិនបន្ទាប់មក គឺថានឹងមានការភ្ជាប់ទៅលើកុំព្យូទ័រនេះឡើងវិញ ។ ដូច្នេះជាបឋម គឺខ្ញុំសូមធ្វើការផ្តាច់ចរន្តកុំព្យូទ័រនេះសិន បន្ទាប់មកនឹងមានការភ្ជាប់ពីខាងសោតទស្សន៍ ។

ដូច្នេះ នៅពេលនេះយើងអាចមើលឃើញហើយនៅលើអេក្រង់នេះ ខ្ញុំមិនស្នើឲ្យក្រឡាបញ្ជីអានគ្រប់ទៅលើចំណុចនៅក្នុងប្រអប់នេះទេ ។ ប្រហែលក្រឡាបញ្ជីអាចបង្គាប់ឲ្យអានកថាខណ្ឌបន្ទាប់ពីឈ្មោះ។ លោកប្រធាននឹងពិនិត្យឃើញ គឺមានសញ្ញាបាតដៃនៅជិតកថាខណ្ឌដែលខ្ញុំស្នើសុំឲ្យធ្វើការអាន។

ប្រធានអង្គជំនុំ៖

ក្រឡាបញ្ជីអាននូវកថាខណ្ឌដែលសហព្រះរាជអាជ្ញាបានស្នើសុំនេះ ចាប់ពីឈ្មោះស្នើនេះ រហូតដល់ក្រោម នៅក្នុងរង្វង់បន្ទាត់ក្រហម ។

[១៣:៤២:២៨]

លោកស្រី សែ កុលវុឌ្ឍី៖

ឈ្មោះស្នើនេះ គឺស-២១ និងកងពល១៧០ ប្រជុំគ្នាសម្រេច ក្រៅពីដប់មួយនាក់ ដែលប្រជុំសម្រេចពីថ្ងៃ១៥ ខែ៩ ។

១) ឈរលើហេតុផលបញ្ជាក់របស់ស-២១ និងកងពល ឃើញសកម្មភាពជាក់ស្តែងជាបន្តបន្ទាប់ ព្រមទាំងឈរលើគោលការណ៍អង្គការកំណត់ ពួកខ្សែស្រឡាយ អាចក្រី ត្រូវយកអង្គប្រជុំយល់ស្របសម្រេចយកឈ្មោះទាំងម្តែ--

អ្នកបកប្រែ៖

លោកប្រធាន អ្នកបកប្រែសូមអធ្យាស្រ័យ សូមឲ្យក្រឡាបញ្ជីអានម្ដងទៀត ព្រោះលឿនពេកទាន ។

លោក អាឡិចសាន់ឌឺ ប៊ែត៖

គឺថា--

ប្រធានអង្គជំនុំ៖

សូមក្រឡាបញ្ជីអានម្ដងទៀត ដោយសារមានបញ្ហាការបកប្រែ ហើយបើអានឲ្យយឺតជាងនេះ ដើម្បីឲ្យអ្នកបកប្រែហ្នឹងអាចបកទាន់ ។

លោកស្រី សែ កុលវុឌ្ឍី៖

ឈ្មោះស្នើនេះ គឺស-២១ និងកងពល១៧០ ប្រជុំគ្នាសម្រេច ក្រៅពីដប់មួយនាក់ ដែលប្រជុំសម្រេចពីថ្ងៃ១៥ ខែ៩ ។

១) ឈរលើហេតុផលបញ្ជាក់របស់ ស-២១ និងកងពល ឃើញសកម្មភាពជាក់ស្ដែងជាបន្តបន្ទាប់ ព្រមទាំងឈរលើគោលការណ៍អង្គការកំណត់ ពួកខ្សែស្រឡាយ អាចក្រី ត្រូវយកអង្គប្រជុំយល់ស្របសម្រេចយកឈ្មោះទាំងម្ភៃប្រាំបួននាក់នេះទៀត ។

លោក អាឡិចសាន់ឌឺ ប៊ែត៖

សូមអរគុណ ។ គឺលោកប្រធានសូមបង្គាប់ឲ្យក្រឡាបញ្ជីអាននូវប្រអប់ពណ៌ក្រហម ដែលមាននៅខាងក្រោមនេះ ។ ហើយខ្ញុំនឹងយកសញ្ញាដៃនោះ នឹងដាក់ចូលប្រអប់ណាដែលខ្ញុំស្នើសុំឲ្យអាន ។

ប្រធានអង្គជំនុំ៖

ក្រឡាបញ្ជីអាននូវប្រអប់ខាងក្រោម ចាប់ពីលេខមួយ ។

[១៣:៤៥:០០]

លោកស្រី សែ កុលវុឌ្ឍី៖

១) ត្រូវធ្វើតាមពិសោធន៍របស់យើងដែលបានធ្លាប់យកពួកនេះជាបន្តបន្ទាប់ ធ្វើម៉េចកុំឲ្យអង្គភាពជ្រួលច្របល់ ។ ក្ដាប់អង្គភាពឲ្យជាប់ក្នុងដៃ និងរក្សាការសម្ងាត់ឲ្យបានល្អ ។ ជាក់ស្ដែងពិគ្រោះពិភាក្សាវិធីដំណើរការជាមួយស-២១ ដើម្បីយក និងចាត់តាំងគ្រប់គ្រងអង្គភាពក្នុងពេលដកពួកវាចេញ ។

លោក អាឡិចសាន់ឌឺ ប៊ើត៖

សូមអនុញ្ញាតលោកប្រធាន ឲ្យបង្គាប់ក្រឡាបញ្ជីធ្វើការអានអត្ថបទនៅចុងក្រោយ ដែលមានសរសេរនៅក្នុងប្រអប់ពណ៌ក្រហម ។ សូមអរគុណ ។

ប្រធានអង្គជំនុំ៖

ក្រឡាបញ្ជី អាននូវអត្ថបទចុងក្រោយមួយទៀតចាប់ពីលេខមួយបន្ទាប់ពីលេខមួយ ក្នុងបន្ទាត់**រង្វង់ក្រហមនេះ ។**

លោកស្រី សៃ កុលវុឌ្ឍី៖

១) ខាងកងពល២៨០ ត្រូវស-២១ និងកងពលសហការគ្នាចាប់យកពីកន្លែងដាក់ឡានតែម្តង ។

២) ខាងកងពល១៧០ ត្រូវស-២១ និងកងពលពិគ្រោះគ្នាយកវិធានការល្បិតជាក់ស្តែង ដើម្បីយកពួកទាំងសៃសិបនាក់ ។

លោក អាឡិចសាន់ឌឺ ប៊ើត៖

សូមអរគុណលោកប្រធាន ។

ចៅក្រម ហ្សង់ម៉ាក ឡាវែន៖

វាបង្ហាញឲ្យឃើញថា អ្នកបកប្រែភាសាបារាំងគឺមានភាពលំបាកក្នុងការបកប្រែអ្វីដែលគាត់បកតមក បានន័យថា វាមានចំណុចមួយចំនួនដែលបានបាត់ ។ ដូច្នេះ អត្ថបទនេះគួរតែអានឡើងវិញ ហើយធ្វើការបកប្រែឡើងវិញ ។

លោក អាឡិចសាន់ឌឺ ប៊ើត៖

លោកចៅក្រមបើសិនជាយើងអាចធ្វើទៅបាននោះ យើងគួរតែមានឯកសារជាភាសាបារាំង ហើយធ្វើការអានដើម្បីធ្វើការកត់ត្រានៅក្នុងប្រតិចារឹក ។

[១៣:៤៧:៥២]

ប្រធានអង្គជំនុំ៖

អញ្ជើញលោកមេធាវីការពារក្តី ។

លោក ហ្វ្រង់ស្វ័រ រ៉ូ៖

លោកប្រធានជាទីគោរព! ជាការពិតការបកប្រែជាភាសាបារាំងដែលយើងទទួលបានគឺវាមិនស៊ីគ្នាបេះបិទទៅនឹងការបកប្រែដែលយើងទើបតែបានស្តាប់អម្បាញ់មិញនោះទេ ។

ដូច្នេះ ខ្ញុំមិនមានបំណងណាមួយដែលបានបកប្រែជាភាសាបារាំងហើយ ឲ្យអានឡើងវិញនោះទេ ។ ប៉ុន្តែ អ្វីដែលខ្ញុំស្នើសុំនិងចង់បាននៅទីនេះគឺគួរតែយើងអានជាភាសាខ្មែរ ហើយធ្វើការបកប្រែផ្ទាល់មាត់ទៅលើកថាខណ្ឌចុងក្រោយទាំងពីរ ។ ខ្ញុំចង់ឲ្យអានកថាខណ្ឌទីមួយ នៅក្នុងចំណុចទីមួយនោះ សូមឲ្យអានឡើងវិញដោយមានភាពមិនស៊ីគ្នាទៅនឹងការបកប្រែជាលក្ខណៈប្រដេញនេះ ។ ហើយអ្វីដែលខ្ញុំមាន ឯកសារដែលខ្ញុំមានគឺការបកប្រែឯកសារជាភាសាបារាំង ។ ដូច្នេះហើយ គឺខ្ញុំស្នើសុំលោកប្រធានឲ្យធ្វើការស្នើសុំឲ្យអានកថាខណ្ឌទីមួយ អម្បាញ់មិញនេះ គឺឡើងអានបញ្ជាក់ឡើងវិញទៅលើបញ្ហានេះ ។ សូមអរគុណលោកប្រធាន ។

ប្រធានអង្គជំនុំ៖

អញ្ជើញលោកសហព្រះរាជអាជ្ញា ។

លោក អាឡិចសាន់ឌឺ ប៊ែត៖

បញ្ហាលំបាកមួយនោះ បញ្ហាលំបាកចំពោះអ្នកបកប្រែនោះ គឺដោយសារតែវាជាការបកៗតគ្នាហើយត្រូវការបកភ្លាមៗ ។ ហើយប្រសិនបើមានឯកសារបកប្រែជាភាសាបារាំងនៅចំពោះមុខហើយនោះ គឺវាដូចទៅនឹងឯកសារដែលអ្នកបកប្រែមាននៅចំពោះមុខខ្លួន ។ ហើយខ្ញុំក៏មិនជំទាស់ទៅនឹងការស្នើឡើងដោយមេធាវីការពារក្តីនោះ ។ ហើយប្រសិនបើមេធាវីការពារក្តីសុំឲ្យអានចំណុចទីមួយឡើងវិញនោះ គឺខ្ញុំយល់ព្រមទៅលើបញ្ហានេះ ។

ប្រធានអង្គជំនុំ៖

ក្រឡាបញ្ជីអាននូវចំណុចទីមួយម្តងទៀត ។ ចាប់ផ្តើមអាន ។

[១៣:៥០:៣៤]

លោកស្រី សែ កុលវុឌ្ឍី៖

ឈ្មោះស្នើនេះ គឺស-២១ និងកលពល១៧០ ប្រជុំគ្នាសម្រេចក្រៅពីដប់មួយនាក់ ដែលប្រជុំសម្រេចពីថ្ងៃ១៥ ខែ៩ ។

១) ឈរលើហេតុផលបញ្ជាក់របស់ស-២១ និងកងពល ឃើញសកម្មភាពជាក់ស្តែងជាបន្តបន្ទាប់ ព្រមទាំងឈរលើគោលការណ៍អង្គការកំណត់ ។ ពួកខ្សែស្រឡាយ អាចក្រី ត្រូវយកអង្គប្រជុំយល់ស្របសម្រេចយកឈ្មោះទាំងម្ភៃប្រាំបួននាក់នេះទៀត ។

លោក ហ្វ្រង់ស្វ័រ រូ៖

មានបញ្ហាក្នុងការបកប្រែ វាជាបញ្ហាសំខាន់ អ្វីដែលខ្ញុំឮជាភាសាបារាំងនៅពេលនេះគឺថា ដើម្បីសម្រេច តើនឹងធ្វើអ្វីទៅលើឈ្មោះអស់ទាំងនុង់? ប៉ុន្តែ អត្ថបទដែលខ្ញុំមាននៅចំពោះមុខខ្ញុំនេះ និយាយថាអ្នកចូលរួមនៅក្នុងអង្គប្រជុំបានសម្រេចទៅលើការចាប់ឈ្មោះរបស់អ្នកម្ភៃប្រាំបួននាក់នោះ ។

ដូច្នេះ ចំណុចទាំងពីរនេះគឺមិនស៊ីគ្នាទេ ។ ទីមួយមានន័យថា ការចាប់នឹងបានឯកភាពហើយ ប៉ុន្តែពីរគឺថាតើគេនឹងធ្វើសេចក្តីសម្រេចយ៉ាងម៉េចទៅលើអ្នកអស់ទាំងនុង់?

ដូច្នេះ ខ្ញុំចង់ដឹងថាតើភាសាខ្មែរនឹងវាមានន័យយ៉ាងម៉េច? ខ្ញុំបានឮការបកប្រែប្រដេញដែលបង្ហាញថា ដើម្បីសម្រេចថាត្រូវធ្វើដូចម្តេចចំពោះអ្នកទាំងម្ភៃប្រាំបួននាក់នោះ ដែលការបកប្រែនេះ វាមិនស៊ីគ្នាទៅនឹងឯកសារបារាំងដែលខ្ញុំមាននៅក្នុងដៃរបស់ខ្ញុំនេះទេ ។ ហើយវាក៏មិនស៊ីគ្នាទៅនឹងការបកប្រែជាភាសាអង់គ្លេសដែលខាងសហព្រះរាជអាជ្ញាមានដែរ ។ នេះគ្រាន់តែជាការកត់សម្គាល់របស់ខ្ញុំ ។

លោក អាឡិចសាន់ឌឺ ប៊ែត៖

ក្នុងពេលដែលពិនិត្យមើលទៅលើឯកសារដើម យើងត្រូវតែចាត់ទុកឯកសារដើមគឺជាឯកសារដែលមានតម្លៃជាងគេ ។ ខ្ញុំបានឯកភាពជាមួយនឹងលោក ហ្វ្រង់ស្វ័រ រូ គឺមានភាពផ្សេងគ្នាបន្តិចនៅក្នុងការបកប្រែ ហើយនៅក្នុងអ្វីដែលយើងមានជាភាសាអង់គ្លេសនេះ គឺវាស៊ីគ្នាទៅការបកប្រែជាភាសាបារាំង ។ ឯកសារដែលខ្ញុំមានដែលមាននៅក្នុងសំណុំរឿង ជំនួសពាក្យស-២១ និងពាក្យកងពលដែលបានអាននោះ គឺខ្ញុំមានពាក្យស-២១ និងកងពល២៨០ វិញ ។ ប៉ុន្តែ សំណើររបស់ខ្ញុំគឺថាអត្ថបទជាភាសាខ្មែរគឺជាអត្ថបទគោល ហើយការបកប្រែនៅពេលនេះ យើងនឹងអាចពិភាក្សានៅពេលក្រោយបើសិនជាយើងមានការលំបាកនៅក្នុងការបកប្រែ យើងអាចត្រូវយកចំណុចនេះមកពិចារណា ទាក់ទងទៅនឹងសំណួររបស់អ្នកជំនាញដែលខ្ញុំនឹងសួរគាត់នៅពេលនេះ ។

[១៣:៥៤:៣៥]

ប្រធានអង្គជំនុំ៖

សូមអញ្ជើញលោកមេធាវី ។

លោក ហុង គីមសួន៖

សូមអរគុណលោកប្រធាន ។ ជាចម្ងល់ទេ ព្រោះខ្ញុំបាទមើលជាអក្សរខ្មែរនៅក្នុងការអានអម្បាញ់មិញហាក់ដូចជាអត់ដកឃ្លា ស្តាប់ន័យអត់បាន ។ ត្រង់នេះខ្ញុំបាទសូមបញ្ជាក់ឡើងវិញបន្តិច ដែលក្រឡា

បញ្ជីគាត់អានមិញ ខ្ញុំអានបន្តិចឡើងវិញ ដើម្បីដល់កន្លែងណាដកឃ្លាឲ្យយល់ទាំងអស់គ្នា ព្រោះខ្ញុំស្តាប់ហាក់ដូចជាមិនយល់ ។

១) ឈរលើហេតុផលបញ្ជាក់របស់ស-២១ និងកលពល ឃើញសកម្មភាពជាក់ស្តែងជាបន្តបន្ទាប់ ព្រមទាំងឈរលើគោលការណ៍អង្គការកំណត់ ពួកខ្សែស្រឡាយអាចក្រីត្រូវយក ។ ចំណុចត្រង់នេះឯងដែលដកឃ្លាបន្តិច មានន័យមិនដឹង ប៉ុន្តែខ្ញុំបាទអាន ។ ដកឃ្លា អង្គប្រជុំយល់ស្រប សម្រេចយកឈ្មោះទាំងម្ភៃប្រាំបួននាក់នេះទៀត ។ នេះតាមការយល់របស់ខ្ញុំគឺថា ដូចជាដាច់វគ្គគ្នា មិនច្រឡំទេ តែខាងលោកមេធាវីការពារគាត់លើកឡើងហាក់ដូចជា ពួកខ្សែស្រឡាយអាចក្រីត្រូវយក អង្គប្រជុំយល់ស្របទៅវិញ ។ នេះខ្ញុំបាទគ្រាន់តែបញ្ជាក់ទេ ហើយការយល់របស់ខ្ញុំបាទ តើត្រឹមត្រូវឬទេ?

សូមអរគុណ ។

ប្រធានអង្គជំនុំ៖

អញ្ជើញជនជាប់ចោទ ចង់មានយោបល់អីពាក់ព័ន្ធជាមួយនឹងខ្លឹមសារនៃអត្ថបទនេះ ។

ជនជាប់ចោទ៖

លោកប្រធានជាទីគោរព! ខ្ញុំចូលប្រជុំក្នុងឯកសារនេះ ។ ខ្ញុំដឹងរឿងល្អិតជាងគេ ហើយច្បាស់ជាងគេ ។ ខ្ញុំចង់បំភ្លឺអង្គប្រជុំនៅពេលនេះ ឲ្យយល់ដល់បញ្ហា ។ តាមកាលដែលខ្ញុំចាំ ហើយខ្ញុំដែលបានធ្វើ ។ ដំបូង ខ្ញុំសូមនិយាយអំពីគោលការណ៍ដែលមាននៅក្នុងឯកសារបក្សកុម្មុយនីស្តកម្ពុជាសិន ។ ការសម្រេចកម្ទេចកងទ័ពមជ្ឈិមត្រូវសេនាធិការសម្រេច នេះមានចែងនៅក្នុងឯកសារថ្ងៃ៣០ ខែមីនា ១៩៧៦ ។ ក្នុងកងទ័ពមជ្ឈិមត្រូវសេនាធិការសម្រេច ។ ឯចំណែក ស-២១ វាជាអ្វី? ស-២១ វាជាអង្គភាពមួយដែលអចិន្ត្រៃយ៍គ្រប់គ្រងផ្ទាល់ ឈរលើលក្ខន្តិកៈបក្សមាត្រា៨ ។

ដូច្នេះ ស-២១ វាបានឯកសារ វារាយការណ៍ឲ្យមេវា ។ មេវាគឺអ្នកណា? ឈរលើឯកសារថ្ងៃ០៩ តុលា ១៩៧៥ មេវាគឺ សុន សេន ។ វារាយការណ៍ទៅ ។ ដូច្នេះ សុន សេន បានអាឯកសារហ្នឹង កោះហៅប្រជុំ អាអង្គប្រជុំនេះ គេហៅថាអង្គប្រជុំគណៈកម្មាធិការសេនាធិការបើកទូលាយ ។ អ្នកតំណាងសេនាធិការមានពីរនាក់ គឺបង៨៩ គឺ សុន សេន ហើយនិងបង៨១ គឺ ទុំ ។ ហើយបន្ទាប់មកមានមិត្តសោម, មាន ណាត នេះអង្គប្រជុំពេលនុង ។ ដល់ប្រជុំបានមួយព្រឹកបង សុន សេន គាត់ចេញទៅ នៅសល់បង៨១ ដឹកនាំការប្រជុំ ។ មានបង៨១, មានមិត្តសោម, មាន ណាត, មានមិត្តសុខ, ហើយនិងអនុលេខាគាត់ មិត្តតាត ហើយនិងមិត្តតាល់ ២៩០ នៅប្រជុំ ។

បើលោកប្រធានអនុញ្ញាតឲ្យគេថយក្រោយបន្តិច អង្គភាពនេះឃើញ ឃើញបង៨១ ចាប់ផ្ដើមប្រជុំ ដឹកនាំអង្គប្រជុំ ។ អត្ថបទនេះថយក្រោយទៀត ថយទៅទៀត មួយទំព័រទៀត បាទ ឈប់ៗៗៗ អំ! លឿនណាស់ ទៅលើវិញៗ នេះៗ បង៨៩ ចេញហើយ ។ ឥឡូវប្រជុំបន្ត បង៨១ បើកការប្រជុំ ។ ពេលនឹងនៅសល់តែបង៨១ ធ្វើប្រធាន មានមិត្តសោម, មាន១៧០ គឺមិត្តសុខ ហើយនិងមិត្តតាត ហើយមាន២៩០ ។ កិច្ចប្រជុំដំណើរការដូចពីព្រឹក ។ បង៨១ គាត់ហៅឈ្មោះ គាត់សួរយោបល់មិត្ត ។ មើលមិត្តសុខ អានេះ!

អ្នកបកប្រែ៖

លោកប្រធានសូមឲ្យជនជាប់ចោទ គាត់និយាយយឺតបន្តិច អ្នកបកប្រែបកអត់ទាន់ទេ ។

ប្រធានអង្គជំនុំ៖

ឈប់ៗ! ម្ដងទៀត សូមនិយាយម្ដងទៀត សូមនិយាយម្ដងទៀត ហើយសូមនិយាយយឺតបន្តិច ព្រោះដូចជាបញ្ហាបកប្រែ ។ សូមឲ្យច្បាស់ ព្រោះបញ្ហាដូចជាមានបញ្ហាត្រង់នេះតាំងពីថ្ងៃមុនមក អ៊ីចឹងសូមឲ្យច្បាស់តែថ្ងៃនេះតែម្ដងទៅ កុំវាមានភាពមិនច្បាស់លាស់ ។

[១៤:00:0៥]

ជនជាប់ចោទ៖

ប្រជុំបន្ត បង៨១ បើកការប្រជុំ បើកវារៈប្រជុំ ពិនិត្យឈ្មោះ ត្រូវយកពីកងពល២៩០ ស្មើនឹងពួកខ្មែរតំបន់២៤ និងខ្មែរចក្រី ។ នេះចំណងជើងដែលបង៨១ គាត់ឧទ្ទេសនាម ។ ដូច្នេះបង៨៩ អញ្ជើញចេញទៅបាត់ហើយ នៅតែបង៨១ទេ គាត់ដឹកនាំការប្រជុំ ។

សូមអញ្ជើញបន្តទៅទៀត ។ ដល់ការប្រជុំដែលបង៨១ គាត់ដឹងនាំធ្វើដូចពីព្រឹកអ៊ីចឹង ។ ធ្វើដូចពីព្រឹក គាត់ហៅ ឈ្មោះនេះ ម៉េច មិត្តសុខ? មិត្តសុខ លេខាកងពល១៧០ ។ ឆ្នាំនេះម៉េចមិត្តសុខ? មិត្តសុខថា យកបង ។ គាត់តទៅទៀត ចុះឈ្មោះនេះ ម៉េចទៅមិត្តសុខ? មិត្តសុខថា អ្ហែ! ខ្មែរគេទេបង ។ អីអ៊ីចឹងមិនបាច់ទេ ទុកសិន ។

សរុបទៅអង្គប្រជុំសូមឯកភាពយល់ស្របយកឈ្មោះប្អូន ខាងលើរបស់កងពល២៩០ ។

អានេះសម្ដីរបស់បង៨១ទៀតហើយ ដែលគាត់សរុប។ ហើយបង៨១ គាត់ហៅសួរ គាត់ហៅខ្ញុំសួរ ម៉េចមិត្ត ឌុច? ខ្ញុំទៅមានមតិម៉េច បើខ្ញុំអត់នៅក្នុងគណៈកម្មាធិការបើកទូលាយសេនាធិការនោះផង ។ ឈ្មោះខ្ញុំអត់នៅនុំងទេ អត់នៅក្នុងគណៈកម្មាធិការបើកទូលាយនិងសេនាធិការទេ ។ ខ្ញុំថាអត់

មានទេបង ។ មិត្តសោម គាត់រុញខ្ញុំទៀត “មិត្តឌុច មានមតិនឹងគេទៅ” ខ្ញុំថា “អត់ទេ” ។

ដូច្នេះ បង៨១ មានប្រសាសន៍តទៅទៀត ក្រោយប្រជុំមិត្តសុខ, តាត កងពល១៧០ បានឯកភាពគ្នាត្រូវស្នើយកឈ្មោះម្ភៃប្រាំបួននាក់ទៀតគឺ នេះមតិបង៨១ ។ យកឈ្មោះខ្ញុំមកបញ្ចូលក្នុង*ការ៉េ* នេះមិនល្អទេ បើទាញភ្ជាប់អ៊ីចឹងមិនស្អាតទេ ខុសរឿងដែលកើតឡើងនៅពេលនោះ ។ រឿងដែលកើតឡើងនៅពេលនោះ គឺជាអង្គប្រជុំគណៈកម្មាធិការសេនាធិការបើកទូលាយ ។ ឯចំណែកខ្ញុំវាពិតថាមានឧក្រិដ្ឋកម្មក្នុងឈ្មោះទាំងសែសិបនាក់នេះហើយ ។ ឧក្រិដ្ឋកម្មរបស់ខ្ញុំនៅត្រង់ណា? នៅត្រង់ខ្ញុំរ៉ៃគេសួរចម្លើយ ខ្ញុំឲ្យគេរ៉ៃមនុស្សសួរចម្លើយ បានចម្លើយខ្ញុំរាយការណ៍ទៅបង៨៩ ជាមេខ្ញុំ តាមគោលការណ៍ដែលមានចែងក្នុងប្រជុំអចិន្ត្រៃយ៍ថ្ងៃ៩ ខែតុលា ឆ្នាំ១៩៧៥ ។ ខ្ញុំរាយការណ៍អ៊ីចឹងតាមខ្សែសង្វាក់របស់ខ្ញុំ តាមមាគ៌ាចាត់តាំងរបស់បក្ស ។

ដល់ឧក្រិដ្ឋកម្មរបស់ខ្ញុំ គឺខ្ញុំរុញឈ្មោះហ្នឹងទៅឲ្យគេសម្រេច ឥឡូវគេសម្រេចនេះ រឿងគេទេ គណៈកម្មាធិការបើកទូលាយ ដែលមានបង៨១ ជាប្រធាន ។ ហ្នឹង សរុបមកគឺអ៊ីចឹង ។

ដូច្នេះសេចក្តីសម្រេចនេះវាគេ តែឈ្មោះហ្នឹង គឺខ្ញុំពិតជាឲ្យ ពិតជាជាប់ដល់ឧក្រិដ្ឋកម្មរបស់ខ្ញុំនេះច្បាស់លាស់ ។

ឯចំណែក ចាត់តាំងពីឃ្លានេះមកសុទ្ធតែជាឃ្លាបង៨១ទាំងអស់ ។ ការបកប្រែវាខុសត្រូវបន្តិចបន្តួចវាជារឿងធម្មតាទេ ក៏ប៉ុន្តែក្រោយពេលប្រជុំសមមិត្តសុខ សមមិត្តតាត កងពល១៧០ បានឯកភាពគ្នាត្រូវស្នើយកឈ្មោះម្ភៃប្រាំបួននាក់ទៀត ។ ខ្ញុំណាទៅមានមតិប៉ុននុ៎ង មិនមែនមតិរបស់ខ្ញុំទេ ។ ដូច្នេះយកឈ្មោះខ្ញុំមកបញ្ចូលក្នុងឃ្លាខាងក្រោមនេះខុស ។ នេះជារឿងពិតដែលខ្ញុំបានអនុវត្ត នៅពេលនុ៎ង ។ បង៨៩ អញ្ជើញទៅបាត់ហើយ។ ដល់សរុបចុងបញ្ចប់ ខ្ញុំបានរាយការណ៍ជូនថៅក្រមស៊ើបអង្កេតហើយ ខ្ញុំគេហៅទៅរង់ចាំរៀបចំអាចុងក្រោយនេះ ។ យកពីកន្លែងណា ទៅយកពីកន្លែងនោះដាក់ឡានបន្ទាន់អីៗ គឺខ្ញុំទៅចាំអាត្រង់ហ្នឹង រួចមកដល់ខ្ញុំចាត់តែឲ្យមិត្តហ៊ី ទៅជួបទៅ ។ ចាត់ចែងតាមកិច្ចដំណើរនេះនេះមែន ។

ខ្ញុំសូមបំភ្លឺប៉ុណ្ណឹង រឿងដែលខ្ញុំបានអនុវត្តនៅពេលនុ៎ង គឺអ៊ីចឹង ។ ដូច្នេះចំណែកលោក ក្រេក អេតឆេសាន់ អ្នកជំនាញ លោកមានប្រសាសន៍ពីថ្ងៃមុនតែមួយមាត់ទេ កុំភ្លេច៨៩ នៅហ្នឹង ។ អ៊ីចឹងអត់មានអ្នកណាសម្រេចអីលើស៨៩ បានទេ ។ ឥឡូវ៨៩ ចេញទៅផ្ទេរអំណាចទៅឲ្យ៨១ នេះគឺច្បាស់ ។ ខ្ញុំសូមបញ្ជាក់ប៉ុណ្ណេះ។ សូមអរគុណលោកប្រធាន ដែលបានអនុញ្ញាតឲ្យខ្ញុំមានមតិបំភ្លឺក្នុងការណ៍នេះ ។

[១៤:០៤:៣៩]

ប្រធានអង្គជំនុំ៖

អញ្ជើញ លោក ហ្សង់ម៉ាក ។

សួរដោយចៅក្រម ហ្សង់ម៉ាក ឡាវែន៍៖

លោកអាចធ្វើការអានអត្ថបទជាភាសាខ្មែរ ដែលជាភាសាដើម ហើយអត្ថបទនេះគឺជាអត្ថបទដែលមានការត្រឹមត្រូវបំផុត ។ អ្វីដែលលោកបាននិយាយ អ្វីដែលគិត អ្វីដែលបានកើតឡើងនៅពេលនោះ ។ ប៉ុន្តែ តើលោកអាចអាននូវលើអត្ថបទនេះ ថាតើអត្ថបទនេះនិយាយថាសេចក្តីសម្រេចក្នុងការបញ្ចូលចំនួនមនុស្សមួយចំនួននៅក្នុងបញ្ជីឈ្មោះនៃអ្នកដែលនឹងត្រូវបានគេសម្រិតសម្រាំងនោះ ។ តើលោកអានថា សេចក្តីនេះគឺអាស្រ័យទៅលើមតិ ឬក៏គំនិតរបស់ស-២១ ឬក៏ហេតុផលដែលស-២១ ជាអ្នកលើកឡើង? អ៊ីចឹងខ្ញុំចង់ឲ្យលើកបញ្ជាក់ថា លោកបានឃើញអ្វីទៅដែលគេបញ្ជាក់យ៉ាងច្បាស់ដូច្នេះនៅក្នុងឯកសារនេះ ។

ជនជាប់ចោទ៖

ឆ៖ លោកចៅក្រមជាទីគោរព! ឈ្មោះទាំងអស់នេះៗគឺជាឈ្មោះនៅក្នុងបញ្ជី ដែលស-២១ រាយការណ៍ជូនទៅ សុន សេន ប៉ុន្មានថ្ងៃមុនរួចទៅហើយ ។ ដូច្នេះមតិការងាររបស់ស-២១ វានៅបញ្ជីនុ៎ង ។ ឯចំណែក ឈ្មោះទាំងសែសិបនាក់នៅក្នុងសម័យ *(ឮមិនច្បាស់)* ពីម្តៃប្រាំបួននាក់ គឺដកស្រង់ចេញពីបញ្ជីដែលខ្ញុំរាយការណ៍ជូន សុន សេន នុ៎ងឯង ។ បញ្ជីនេះអត់មាននៅក្នុងឯកសារនេះទេ ។

[១៤:០៧:០៣]

លោក ហុង គឹមសួន៖

សូមអនុញ្ញាតលោកប្រធាន សូមបន្តិច ។

សួរដោយចៅក្រម ហ្សង់ម៉ាក ឡាវែន៍៖

ស៖ ដើម្បីបញ្ជាក់ឲ្យបានច្បាស់អំពីចំណុចនេះ នៅក្នុងឯកសារជាភាសាខ្មែរ ដូចដែលធ្វើការបង្ហាញនៅពេលនេះ នៅលើអេក្រង់ នេះ តើឯកសារហ្នឹងមានបញ្ជាក់ដែរឬអត់ដែលថាសេចក្តីសម្រេចហ្នឹងត្រូវបានធ្វើឡើងដោយអាស្រ័យទៅលើមូលហេតុដែលបានលើកឡើងដោយស-២១ ឬក៏មិនដូច្នេះទេ? នេះគឺជាសំណួរដែលខ្ញុំចង់សួរទៅអ្នក ។

ជនជាប់ចោទ៖

ឆ៖ ខ្ញុំអត់មានមតិទេ ក៏ប៉ុន្តែស-២១ វាជូនបញ្ជីនេះទៅមិនរួចទៅហើយ ។ ដូច្នេះពេលអង្គុយនិយាយគ្នា ខ្ញុំអត់មានមតិ ។

ស៖ ខ្ញុំមិនសួរលោកនូវអ្វីដែលលោកចងចាំចំពោះការប្រជុំនោះទេ ប៉ុន្តែ ខ្ញុំចង់ឲ្យលោកពិនិត្យមើលទៅលើឯកសារនៅពេលនេះ គឺឯកសារដែលកំពុងតែបញ្ចាំងនៅលើអេក្រង់នេះ ។ តើលោកអាចបញ្ជាក់ប្រាប់ទេថា នៅក្នុងឯកសារនេះ តើមានការបញ្ជាក់ថា សេចក្តីសម្រេចចិត្តមួយចំនួនហ្នឹងត្រូវធ្វើឡើងដោយពឹងផ្អែកទៅលើហេតុផលដែលស-២១ បានលើកឡើង ។ តើឯកសារនេះមានបញ្ជាក់អំពីចំណុចនេះដែរឬអត់?

ឆ៖ ក្នុងបញ្ជីនេះ ដែលគេចាត់យកម្តែ-- ក្នុងបញ្ជីនេះៗ គេមានឈ្មោះមនុស្សម្តែប្រាំបួននាក់ ក៏ប៉ុន្តែឥឡូវយើងបន្តទៅទៀត ។ ឥឡូវសូមមើលបន្តទៅទៀត នេះសេចក្តីសរុបរបស់បង៨១ ។ សូមត្រឡប់ទៅអត្ថបទអម្បាញ់មិញហ្នឹង ខ្ញុំមិនទាន់បានជម្រាបលោកចៅក្រមចប់ផង ។ បានៗ, ឈ្មោះស្នើនេះ គឺស-២១ និងកងពល១៧០ ប្រជុំគ្នាសម្រេច ក្រៅពីដប់មួយនាក់ ដែលប្រជុំសម្រេចពីថ្ងៃ១៥ ខែកញ្ញា ។ ពីថ្ងៃ១៥ កញ្ញា គេប្រជុំគ្នាសម្រេចម្តងហើយ តាមបញ្ជី ។ ឥឡូវនេះ គេប្រជុំគ្នាម្តងទៀត ឈរលើៗបញ្ជីដែលខ្ញុំជូនទៅ ។ ដូច្នេះ នេះជាសេចក្តីសរុបរបស់បង៨១ ឈ្មោះខ្ញុំនេះ ឈ្មោះស-២១ នេះៗគាត់រំឭកដល់ការទទួលខុសត្រូវរបស់ស-២១ ដែលបញ្ជូនបញ្ជីទៅ ។ ខ្ញុំអត់មានបាននិយាយទេ នេះជាពាក្យសរុបរបស់បង៨១ ។ នេះជាមតិសរុបរបស់បង៨១ ពីព្រោះខ្ញុំមានមុខនៅទីនោះ បញ្ជីរបស់ខ្ញុំក៏នៅទីនោះ ថ្វីត្បិតតែខ្ញុំមិននិយាយក៏ដោយក៏មានមុខនៅទីនោះ ហើយបញ្ជីខ្ញុំក៏នៅទីនោះ ។

លោក អាឡិចសាន់ឌឺ ប៊ែត៖

(គ្មានការបកប្រែ)

[១៤:១១:៥៤]

ប្រធានអង្គជំនុំ៖

លោក ហុង គឹមសួន ចង់មាននិយាយរឿងអី?

លោក ហុង គឹមសួន៖

សូមអរគុណលោកប្រធាន អំមិញហ្នឹងខាងយើងខ្ញុំនេះ ឆ្ងល់ពីអក្សរកាត់ ចង់ឲ្យខាងលោក ឌុច ហ្នឹង គាត់មានប្រសាសន៍ឲ្យចំឈ្មោះជាតួអក្សរវិញ បើតួលេខអ៊ីចឹងយើងខ្ញុំនៅមានការភាន់ច្រឡំបាទ ។

៨៩ ហ្នឹងអ្នកណា? ៨១ អ្នកណា?

សូមអរគុណ ។

ប្រធានអង្គជំនុំ៖

ជនជាប់ចោទអាចបញ្ជាក់បានទេ ឲ្យច្បាស់លាស់ទាំងអស់គ្នា ព្រោះជាពាក្យសម្ងាត់ ឈ្មោះសម្ងាត់ឲ្យច្បាស់លាស់រវាង៨១ និង៨៩ ។ ៨១ អ្នកណាគេ? ហើយ ៨៩ ហ្នឹងអ្នកណាគេ?

ជនជាប់ចោទ៖

លោកប្រធានជាទីគោរព! គណៈអចិន្ត្រៃយ៍សេនាធិការ១មានបង៨៩ ជាលេខា ។ មានបង៨៩ ឈ្មោះបដិវត្ត ខៀវ ឈ្មោះដើម សុន សេន ជាសមាជិកអចិន្ត្រៃយ៍មជ្ឈិមបក្ស ។ ឯកចំណែក បង៨១ ឈ្មោះ ទុំ ឈ្មោះបដិវត្ត ឈ្មោះដើម សៀត ឆែ សមាជិកមជ្ឈិមត្រៀម ជាសមាជិកអចិន្ត្រៃយ៍មជ្ឈិមត្រៀម (សូមទោស) ជាសមាជិកមជ្ឈិមត្រៀម ជាអនុលេខាគណៈកម្មាធិការអចិន្ត្រៃយ៍សេនាធិការ ។ ឯចំណែក ក្នុងអង្គប្រជុំនេះមិនមានសមាជិកសេនាធិការចូលរួមទេ មានតែសមាជិកជំនួយការសេនា-ធិការមកចូលរួមពីរនាក់ ។ គឺ សោម ឈ្មោះដើម ពេជ ឆន ហើយនិង ណាត ឈ្មោះដើម អ៊ុន លន ។ ណាត ហ្នឹងអតីតលេខា ស-២១ ។ ដូច្នេះ សូមឆ្លើយទៅនឹងសំណួរលោក ហុង គឹមសួន ប៉ុណ្ណេះ ។ សូមចប់ ។

[១៤:១៥:១០]

ប្រធានអង្គជំនុំ៖

អញ្ជើញតំណាងសហព្រះរាជអាជ្ញា ។

លោក អាឡិចសាន់ឌឺ បេ៊ត៖

លោកប្រធាន គឺយើងហាក់ដូចជាមិនចូលទៅដល់បញ្ហា ដែលយើងចោទនៅទីនេះទេ ។ ហើយដោយគោរពលោក លោកស្រីចៅក្រម ជនជាប់ចោទ គឺមិនមែនជាអ្នកជំនាញនោះទេ ។ យើងមានការបកប្រែ មានអ្នកជំនាញដែលយើងត្រូវបកប្រែជាភាសាខ្មែរ និងអង់គ្លេស ហើយភាសាដើម ដែលថាយើងយកជាការបាននោះគឺភាសាខ្មែរ ។ ហើយវាមិនអ្វីជាការភ្ញាក់ផ្អើលចំពោះអង្គសវនាការ ដែលសហព្រះរាជអាជ្ញានឹងមានសំណួរជាច្រើន សម្រាប់ជនជាប់ចោទលើបញ្ហាឯកសារនេះ ។ ហើយសំណួរទាំងអស់នោះនឹងសួរនៅពេលណាមួយសមស្រប ។ ហើយនៅពេលនេះ យើងមានលោក អេតឆេសាន់ជាសាក្សីជំនាញដែលនឹងពិភាក្សាដេញដោលទៅលើបញ្ហាទំនាក់ទំនងនិងគោលនយោបាយ ។ ហើយ

លោកប្រធាន នឹងអនុញ្ញាតឲ្យខ្ញុំធ្វើការបន្តទៅលើសំណួរដែលខ្ញុំត្រៀម និងធ្វើការតាំងទៅកាន់សាក្សីជំនាញនេះ ។

ប្រធានអង្គជំនុំ៖

អញ្ជើញសហព្រះរាជអាជ្ញា បន្តការសួរដេញដោលតទៀត ។

សួរដោយលោក អាឡិចសាន់ឌឺ ប៊ែត៖

សូមអរគុណលោកប្រធាន ។ ហើយខាងសោតទស្សន៍អាចធ្វើការផ្លាស់ប្តូររូបភាព ទៅជារូបភាពដើមវិញបាន ។ សូមអរគុណ ។

ស៖ លោក អេតឆេសាន់ យើងបានឮការអាននូវអត្ថបទនេះមួយចំនួន ហើយខ្ញុំនឹងមិនអានឡើងវិញនោះទេ ។ នៅពេលដែលយើងនិយាយអំពីការអនុវត្តគោលនយោបាយបក្សកុម្មុយនីស្តកម្ពុជា ទាក់ទងនឹងការកម្ទេចខ្មាំង ថាតើឯកសារមួយនេះ ហើយនិងអត្ថបទដែលយើងបានគូសបញ្ជាក់អម្បាញ់មិញនេះ គឺជួយដល់លោកក្នុងការទាញការសន្និដ្ឋានណាមួយទាក់ទងទៅនឹងគោលគំនិតដើម ដែលថាគំនិតដើមនោះចេញពីណា ដែលនាំទៅដល់ការចាប់ខ្លួនបុគ្គលនៅក្នុងជួរយោធានោះ? ខ្ញុំសង្ឃឹមថា លោកនឹងស្តាប់ទាន់ទៅនឹងនូវសំណួររបស់ខ្ញុំ ។

[១៤:១៨:០៣]

ឆ៖ លោកសហព្រះរាជអាជ្ញា គឺខ្ញុំចាប់សំណួរនោះបាន ។ ចំពោះខ្ញុំ នៅពេលដែលមើលទៅលើបរិបទ នៅក្នុងលក្ខណៈទ្រង់ទ្រាយធំនៃឯកសារនេះ ដែលវាពាក់ព័ន្ធទៅនឹងការងាររបស់ចាន់ចក្រី ហើយចំណុចមួយនៅក្នុងនោះ គឺវាបានបង្ហាញអំពីដំណើរការ នៃការសម្រិតសម្រាំងលើយោធាកម្ពុជាប្រជាធិបតេយ្យ ។ ចំណុចនោះគឺថា នៅក្នុងមុខងាររបស់គាត់ជាលេខា ស-២១ ជនជាប់ចោទនឹងធ្វើការពិនិត្យសិក្សាទៅលើចម្លើយសារភាព ហើយបន្ទាប់មករៀបចំបញ្ជីឈ្មោះបុគ្គល ដែលត្រូវយកទៅសម្រិតសម្រាំង បន្ទាប់មកជនជាប់ចោទនឹងបញ្ជូនបញ្ជីឈ្មោះទាំងអស់នោះទៅថ្នាក់លើ ដែលថ្នាក់លើនឹងធ្វើការយល់ព្រម ឬក៏ក្នុងករណីមួយចំនួនបញ្ជូនត្រឡប់មកវិញ ឬព្យួរទុក ។ ហើយករណីមួយចំនួន គឺមិនបានយល់ស្របទៅលើការសម្រិតសម្រាំងទៅលើបុគ្គលទាំងអស់នោះ ឬក៏ណាមួយ ។ ហើយនៅក្នុងករណីទាំងអស់នេះ តាមសេចក្តីបង្គាប់របស់ថ្នាក់លើជនជាប់ចោទនឹងទៅធ្វើការជួបប្រជុំនៅក្នុងអគ្គសេនាធិការដែលមានគំរូ និងការពិភាក្សាទៅលើការសម្រិតសម្រាំងផ្សេងៗ ។ ហើយដែលនៅទីនោះ មេបញ្ជាការនឹងបញ្ជាឲ្យធ្វើការសហការជាមួយនឹងស-២១ ក្នុងធ្វើការចាប់ខ្លួន ដែលវាជាផ្នែកមួយនៃដំណើរការ

សម្រិតសម្រាំង ។

ស៖ សូមអរគុណ ។ ទាក់ទងទៅនឹងអ្វីដែលយើងហៅថា ការប្រឹក្សារវាងស-២១ និងកងពល គឺយើងបានឃើញនៅក្នុងឯកសារនេះ ។ ថាតើលោកយល់ចំពោះបញ្ហានេះយ៉ាងម៉េច ក្នុងលក្ខណៈទូទៅ ទាក់ទងទៅនឹងការសម្រិតសម្រាំងនៅក្នុងជួរយោធា? ជាពិសេសនោះថាតើវាបានបញ្ជាក់ និងប្រាប់លោកជាក់លាក់អំពីតួនាទីរបស់ស-២១ ជាក់ស្តែងដែរឬទេ?

ឆ៖ ខ្ញុំហាក់ដូចជាមិនតាមទាន់ទៅនឹងសំណួររបស់លោក ។

ស៖ ខ្ញុំនឹងរៀបចំសំណួរខ្ញុំក្នុងរបៀបមួយទៀត ។ នៅក្នុងរបាយការណ៍ស្រាវជ្រាវរបស់លោក ថាតើមានការប្រឹក្សាស្រដៀងៗគ្នានេះដែរឬទេ រវាងមន្ទីរសន្តិសុខផ្សេងៗ និងកងពលនៅក្នុងក្របខ័ណ្ឌនេះ ដូចដែលបានបង្ហាញនៅក្នុងឯកសារមួយនេះ ។

ឆ៖ ខ្ញុំអត់បានដឹងទេចំពោះបញ្ហាហ្នឹង ថាតើមន្ទីរសន្តិសុខផ្សេងៗ នឹងធ្វើការចូលរួមនៅក្នុងដំណើរការមួយនេះ ដែលនៅក្នុងដំណើរការនេះមានការពិភាក្សា ជាមួយនឹងអង្គការថ្នាក់លើខ្ពស់បំផុតនៅក្នុងរដ្ឋកម្ពុជាប្រជាធិបតេយ្យ និងនៅក្នុងជួរកងទ័ពបដិវត្តន៍ ជាពិសេសចំពោះអគ្គសេនាធិការ គឺខ្ញុំអត់បានដឹងទៅលើបញ្ហាហ្នឹងទេ ។

[១៤:២២:00]

ស៖ សូមអរគុណ ។ នៅពេលនេះ គឺខ្ញុំសូមចូលទៅដល់ឯកសារមួយចំនួនទៀត ។ ឯកសារបួនដែលលោកបានលើកឡើង នៅក្នុងរបាយការណ៍លាយលក្ខណ៍អក្សររបស់លោក គឺយើងឃើញមានឧទាហរណ៍ប្រាំបួនដែលនៅសល់ ហើយសហព្រះរាជអាជ្ញា បានដាក់ជូនអង្គសវនាការកាលពីអាទិត្យមុន ។ ខ្ញុំនិយាយអំពីលិខិតដែលបានបញ្ជូនមកពី ស៊ូ ម៉េត ដែលជាលេខាកងពល៥០២ ។ លិខិតបញ្ជូនមកពី ស៊ូ ម៉េត ជូន ឌុច នៅពេលនេះ លោកប្រធាន សហព្រះរាជអាជ្ញាមានបំណងស្របទៅនឹងសេចក្តីសម្រេចរបស់លោក កាលពីអាទិត្យមុនទាក់ទងទៅនឹងការអានឯកសារ សហព្រះរាជអាជ្ញាមានបំណងក្នុងការអានសេចក្តីសង្ខេប លើឯកសារចំនួន៩ ទាក់ទងទៅនឹងការទាក់ទងរវាង ស៊ូ ម៉េត មក ឌុច ។ ហើយខ្ញុំដឹងថាកាលពីអាទិត្យមុន គឺមានការរៀបចំឯកសារថតចម្លងនៅលើតារាងនោះ ដែលយើងបានរៀបចំឡើង ។ ហើយឯកសារនោះ គឺយើងរៀបចំនៅដំណាក់កាលចុងក្រោយ ដូច្នេះ មានតែភាសាអង់គ្លេសតែប៉ុណ្ណោះ ។ ដូច្នេះ ប្រសិនបើអង្គសវនាការនឹងអនុញ្ញាត ខ្ញុំនឹងអានអត្ថបទនេះចេញពីតារាងទាំងអស់នេះ ។

លោក ហ្វ្រង់ស្វ័រ រូ៖

លោកប្រធានជាទីគោរព! ខ្ញុំយល់ឃើញថា ឯកសារមួយចំនួនត្រូវបានបញ្ចូលនៅក្នុងរបាយ-ការណ៍របស់លោក ក្រេក អេតឆេសាន់ រួចហើយ គឺរបាយការណ៍ខែកក្កដា ឆ្នាំ២០០៧ ។ ហើយមេធាវីបានបញ្ជាក់ហើយ គឺយើងខ្ញុំមិនមានបញ្ហាទាក់ទងទៅនឹងឯកសារដែលបានបញ្ចូលនៅក្នុងរបាយការណ៍របស់លោក ក្រេក អេតឆេសាន់ ខែកក្កដា ឆ្នាំ២០០៧ នោះទេ ។ ប៉ុន្តែ មេធាវីការពារក្តីសូមធ្វើការរំឭកថា ចាប់ពីខែកក្កដា ឆ្នាំ២០០៧ លោក អេតឆេសាន់ គឺលោកបានជាប់ពាក់ព័ន្ធដោយផ្ទាល់ធ្វើការងារជាមួយនឹងសហព្រះរាជអាជ្ញា នៅក្នុងដំណាក់កាលស៊ើបអង្កេត ។ ដូច្នេះ មេធាវីការពារក្តីស្នើសុំថា ចម្លើយសក្ខីកម្មរបស់លោក អេតឆេសាន់ គឺមិនគួរផ្តោត ឬក៏សង្កត់ទៅលើដំណាក់កាលក្រោយខែកក្កដា ឆ្នាំ២០០៧នោះទេ ។ ដូច្នេះ យើងគួរតែធ្វើការពិនិត្យទៅលើរបាយការណ៍របស់គាត់នៅខែកក្កដា ឆ្នាំ ២០០៧ រួមទាំងឧបសម្ព័ន្ធ ។ ដូច្នេះ គឺខ្ញុំ គឺឃើញថាប្រសិនបើយើងមិនធ្វើផ្តោតទៅលើរបាយការណ៍របស់គាត់ គឺគាត់នឹងមិនមានជំហរយុត្តិធម៌ ឬក៏ត្រឹមត្រូវអត្តនោម័តិរបស់គាត់នោះទេ ។ ដូច្នេះ គឺយើងគួរតែយល់ស្របគ្នាទៅលើអ្វីដែលយើងបានលើកឡើង ។ មេធាវីការពារក្តីនឹងមិនលើកបញ្ហាអ្វីនោះទេ និងក៏មិនលើកជំទាស់ទៅលើបញ្ហានៃឯកសារដែរ ដរាបណាយើងផ្តោតនិងដេញដោលទៅលើឯកសាររបាយការណ៍របស់លោក ក្រេក អេតឆេសាន់ ខែកក្កដា ឆ្នាំ២០០៧ ។ អរគុណ ។

[១៤:២៥:៥៦]

លោក អាឡិចសាន់ឌឺ ប៉េត៖

លោកប្រធាន យើងនៅទីនេះ ដើម្បីធ្វើការស្វែងរកការពិត ។ យើងឃើញមានលិខិតចំនួន៩ ដែលបញ្ជូនមកពី ស៊ូ ម៉េត ទៅកាន់ ឌុច ហើយតាមសហព្រះរាជអាជ្ញាដែលបានដឹង គឺលិខិតទាំងអស់នេះមាននៅក្នុងសំណុំរឿងរួចហើយ ។ ហើយលិខិតទាំង៩នេះ គឺវាទាក់ទៅនឹងរយ:ពេល៦ខែ គឺចាប់ពីថ្ងៃ០១ ខែមេសា ឆ្នាំ១៩៧៧ ដល់ ថ្ងៃ០៤ ខែតុលា ឆ្នាំ១៩៧៧ ។ ហើយខ្ញុំគិតថា ជនជាប់ចោទនេះ បានបង្ហាញរួចហើយនៅក្នុងតារាងនិងដ្យាក្រាម ដែលបង្ហាញអំពីការសម្រិតសម្រាំងនៅក្នុងកងពល៥០២ ។ យ៉ាងហោចណាស់មានមូលហេតុចំនួនបី ហេតុអ្វីបានជាលិខិតទាំងអស់នេះវាពាក់ព័ន្ធ ហើយគួរតែដេញដោលនៅចំពោះមុខអង្គសវនាការ ។

ហេតុផលទីមួយ ដូចដែលលោក អេតឆេសាន់ បានលើកឡើងនៅក្នុងកថាខណ្ឌ១,២,៣ នៃរបាយការណ៍ជាលាយលក្ខណ៍អក្សររបស់លោក គឺវាបានបង្កើតអំពីគោលការណ៍ទូទៅថា លេខារបស់

កងពលមានអំណាចក្នុងការបញ្ជូនអ្នកទោសពីអង្គភាពរបស់ខ្លួនទៅស-២១ ។

ចំណុចទីពីរ របាយការណ៍នេះ បានបង្ហាញអំពីភាពញឹកញាប់ ដែលលេខារបស់កងពលមួយធ្វើការទាក់ទងជាមួយនឹងជនជាប់ចោទលើបញ្ហាសន្តិសុខ ។

ហើយចំណុចទីបី លោកប្រធាន គឺវាបានបញ្ជាក់តាមខ្លឹមសារ គឺមានការសហការណ៍គ្នា ក្នុងលក្ខណៈជ្រាលជ្រៅរវាងជនជាប់ចោទ និងលេខារបស់កងពលក្នុងការស្រាវជ្រាវ និងការចាប់ខ្លួនខ្មាំងនិងជនក្បត់ ។ ដោយសារតែចំណុចទីបីនេះហើយគឺសហព្រះរាជអាជ្ញាសូមលើកឡើងថា វាជាភស្តុតាងមួយដែលរឹងមាំក្នុងការបញ្ជាក់ថា គំនិតផ្តួចផ្តើមក្នុងការចាប់សមាជិកយោធា គឺកើតចេញពីជនជាប់ចោទដោយខ្លួនឯង ដោយគាត់ធ្វើការសហការរួមគ្នាជាមួយនឹងលេខារបស់យោធា ។ ដែលចំណុចនេះហើយ វាអាចជាចំណុចមួយសំខាន់នៅក្នុងរឿងក្តី ។ ជាការពិត វាផ្ទុយនឹងជំហររបស់ជនជាប់ចោទប្រសិនបើគាត់មិនលើកឡើងថា នៅពេលដែលចាប់ខ្លួនរបស់ជនរងគ្រោះ គឺជាការបញ្ជារបស់មេរបស់គាត់ ប៉ុន្តែគឺចំណុចនេះហើយ គឺដែលជនជាប់ចោទមិនអាចអំពីថាលិខិតនោះ វាមិនពាក់ព័ន្ធ ។

[១៤:២៩:០៣]

សហព្រះរាជអាជ្ញា គឺយល់ថា វាមានមូលដ្ឋានផ្លូវច្បាប់ គឺវាមិនមានមូលដ្ឋានផ្លូវច្បាប់ ចំពោះមេធាវីការក្តី ដែលជំទាស់ទៅលើលិខិតទាំងប្រាំបួននេះ ។ ហើយជាការពិត លោក រូ មិនបានលើកឡើងវិធានផ្ទៃក្នុងដែលពាក់ព័ន្ធ ដែលថា ឯកសារទាំងអស់នេះគួរតែដកចេញ និងមិនពិភាក្សាដេញដោល នៅពេលដែលយើងមានសាក្សីនៅទីនេះរួចហើយ ហើយដែលសាក្សីនេះគាត់អាចផ្តល់សក្ខីកម្ម ។ ប្រសិនបើមេធាវីការពារក្តីចង់លើកបញ្ហានេះ ដែលទាក់ទងទៅនឹងការិយាល័យ ដែលអ្នកជំនាញនេះធ្វើការ គឺគាត់អាចធ្វើបាន ។ ប៉ុន្តែ លិខិតនេះ គឺវាមិនបានលុបបំបាត់ទៅលើអង្គហេតុ ហើយវាស្របទៅនឹងសេចក្តីសម្រេចរបស់អង្គសវនាការទាក់ទងទៅនឹងវិធាន៨៣ ក្នុងការសួរទៅកាន់អ្នកជំនាញ។ ហើយនៅក្នុងករណីនេះហើយ សហព្រះរាជអាជ្ញាសូមលើកឡើងថា គឺភាគីគោរពទៅតាមសេចក្តីសម្រេចរបស់អង្គសវនាការ ដែលថាឯកសារបើសិនមិនពាក់ព័ន្ធ ឬក៏មិនជាប់ទាក់ទង ឬក៏វាជាន់គ្នានោះ យើងនឹងមិនធ្វើការពិភាក្សាទេ ។ មេធាវីការពារក្តីបានអះអាងសិទ្ធិមួយចំនួនក្នុងការមិនសួរអ្នកជំនាញអំពីភស្តុតាងដែលលេចចេញក្នុងពេលស៊ើបអង្កេត ។

ខ្ញុំសុំធ្វើការអភ័ទោសចំពោះបញ្ហានេះ នេះគឺជាភាពមិនច្បាស់លាស់ ។ ដូចដែលខ្ញុំបានរៀបរាប់ហើយ យើងមានអ្នកជំនាញដែលមានគុណសម្បត្តិគ្រប់គ្រាន់ដែលគាត់នឹងបង្ហាញជំនាញរបស់គាត់ដែល

បានសរសេរនៅក្នុងឯកសារ និងរបាយការណ៍របស់គាត់ដែលបានបញ្ចូលទៅក្នុងសំណុំរឿង ។ ហើយថាតើគាត់គួរតែសួរថាមិនឲ្យពិនិត្យមើលឯកសារនោះឬយ៉ាងម៉េច? ហើយយើងគួរតែធ្វើការចាត់ទុកឯកសារផ្សេងមិនមាន នេះគឺជាចំណុចមួយមិនមានចំណុចមួយពាក់ព័ន្ធតែម្តង ។ ហើយវាផ្ទុយទៅនឹងអ្វីដែលតុលាការនេះចង់បានការពិនិត្យគឺក្នុងការលាតត្រដាងនូវការពិត ។

ឥឡូវនេះ គឺថាយើងមានចំណុចដែលចេះតែអភិវឌ្ឍន៍ទៅមុខ ហើយវាគឺជាបញ្ហា ។ ហាក់បីដូចជាមានការបង្ហាញនូវភាពផ្តាច់គ្នាទាំងស្រុងពីការទទួលសារភាព ទទួលស្គាល់ជាទូទៅរបស់ជនចោទនេះជាចំណុចម្ខាង ហើយផ្នែកម្ខាងទៀត គឺយុត្តិសាស្ត្រនៃការការពាររបស់មេធាវីការពារក្នុងការលើកឡើងការជំទាស់ជាបន្តបន្ទាប់នៅពេលដែលមានព័ត៌មានដែលដាក់បន្ទុក ឬក៏សាក្សីដាក់បន្ទុកណាមួយជាក់លាក់ ត្រូវបានបង្ហាញនោះ ។ បង្ហាញអំពីអ្វីដែលជនចោទបាននិយាយ ឬក៏បានធ្វើនោះ ។ ប្រសិនបើជាមេធាវីការពារក្តីចង់ទទួលបានចំណុចសម្រាប់ការអនុវត្តន៍នៅក្នុងការពារកូនក្តីរបស់ខ្លួន និងសម្រាប់កិច្ចសហប្រតិបត្តិការ ឬក៏ភាពសោកស្តាយដែលខ្លួនបានធ្វើនោះ ។ ហេតុអ្វីបានជាមេធាវីការពារចេះតែទៅលើជំទាស់ឯកសារដែលមានសុពលភាពនេះ ។ លោកប្រធាន ខ្ញុំសុំទោសដែលខ្ញុំស៊ីពេលច្រើននៅក្នុងការលើកឡើងអំពីចំណុចនេះ ក៏ប៉ុន្តែ នេះគឺជាគោលការណ៍ទូទៅដែលខ្ញុំចង់លើកឡើង ។ ហើយគោលការណ៍ទូទៅនោះ គឺថានៅពេលដែលពាក់ព័ន្ធណាមួយនោះ គឺថាយើងត្រូវយកមកធ្វើ ដើម្បីធ្វើការវិភាគវាយតម្លៃ ហើយនិងមានឱកាសដើម្បីផ្តល់មតិទៅលើឯកសារនោះ ។ ហើយជាពិសេសនៅក្នុងករណីដែលគាត់ជាសាក្សីអ្នកជំនាញ ដើម្បីធ្វើការពន្យល់ ឬក៏វិភាគទៅលើឯកសារនោះ ហើយខាងមេធាវីការពារក្តីក៏មានឱកាសដើម្បីពិចារណាវាយតម្លៃទៅលើឯកសារនោះដែរ ។ ដូច្នេះហើយយើងនឹងអាចបន្តពេលដើម្បីស្វែងរកការពិតបាន ។ ខាងសហព្រះរាជអាជ្ញាសូមស្នើទៅលោកចៅក្រមថា ការជំទាស់ដែលលើកឡើងដោយមេធាវីការពារក្តីនោះ គឺមិនមានមូលដ្ឋានទេ ។ ហើយខ្ញុំចង់លោកប្រធានអនុញ្ញាតធ្វើការសួរសំណួរបន្តទៅទៀត ពីព្រោះឯកសារទាំងអស់នេះមិនមានចំនួនច្រើនទេ បើសរុបមានតែប្រាំបួនឯកសារតែប៉ុណ្ណោះ ហើយការស្នើឡើងរបស់សហព្រះរាជអាជ្ញា គឺជាចំណុចមួយដែលយើងត្រូវលើកឡើង ដើម្បីឲ្យសាធារណជនបានដឹងឮ និងដើម្បីឲ្យអង្គជំនុំជម្រះបានដឹងឮផងដែរ ។ សូមអរគុណ ។

ប្រធានអង្គជំនុំ៖

សូមអញ្ជើញ មេធាវីការពារតំណាងដើមបណ្តឹងរដ្ឋប្បវេណី ដែលមានបំណងចង់កត់សម្គាល់

ពាក់ព័ន្ធជាមួយនឹងការជំទាស់របស់មេធាវីការពារ ដែលជំទាស់ទៅនឹងការលើកឡើងនៃឯកសារចំនួនប្រាំបួនរបស់សហព្រះរាជអាជ្ញាមកដេញដោលនៅពេលនេះ ។

លោក អាឡាំង វែនណឺ៖

សូមអរគុណលោកប្រធាន ។ ខ្ញុំនឹងមិនស៊ីពេលយូរទេ ។ លោក ហ្វ្រង់ស្វ័រ រូ បានធ្វើការព្រមព្រៀងគ្នា ប្រហែលជារវាងខ្លួនគាត់ ឬក៏ជាមួយនឹងនៅក្នុងក្រុមរបស់គាត់ ប៉ុន្តែនៅក្នុងក្រុមយើងទេ គាត់បានធ្វើការព្រមព្រៀងអ្វីជាមួយលោកប្រធាន ឬក៏ជាមួយនឹងខាងសហព្រះរាជអាជ្ញាទេ ។

លោកប្រធានជាទីគោរព! លោកហ្វ្រង់ស្វ័រ រូ បានបង្ហាញពីតួនាទីរបស់គាត់ បានបំពេញពីជំហររបស់គាត់កាលពីសប្តាហ៍មុន ហើយយើងមិនបានឯកភាពទេ ហើយលោកប្រធានក៏មិនបានឯកភាពដែរ ។ ប្រសិនបើលោក អាឡិចប៊ែត គាត់មានឯកសារពាក់ព័ន្ធដែលមានសុពលភាព ហើយចង់សួរសំណួរទាក់ទងទៅលើឯកសារនោះ មានន័យថា គាត់ត្រូវតែមានសិទ្ធដើម្បីសួរ នេះទាក់ទងទៅនឹងសេចក្តីសម្រេចលោក ។ មានន័យថា ត្រូវដាក់ជូនឯកសារ ហើយនឹងសួរសំណួរដែលគាត់ចង់សួរប្រសិនបើជាសំណួរអស់ទាំងនេះ ជាសំណួរពាក់ព័ន្ធ ហើយនេះគឺជាចំណុចពិតប្រាកដ ជាក់ស្តែងដែលលោកបានមានប្រសាសន៍កាលពីថ្ងៃអង្គារ៍មុន នៅពេលដែលលោក ហ្វ្រង់ស្វ័រ រូ ដែលគាត់បានបញ្ជាដាក់កម្រិតទៅលើការសួរសំណួររបស់លោក លោកស្រីចៅក្រម ។ ហើយនេះគឺជាអ្វីដែលលោកចៅក្រមបាននិយាយ កាលពីថ្ងៃទី១៩ ខែឧសភា ទាក់ទងទៅនឹងទីទំព័រ៣១ ប្រតិចារឹកជាភាសាអង់គ្លេស ។ អង្គជំនុំជម្រះ គឺមិនជាប់កាតព្វកិច្ចទៅនឹងភាគីពាក់ព័ន្ធណាមួយទេ ទាក់ទងទៅនឹងការសួរទៅលើអ្នកជំនាញ ។ ហេតុផលនេះ គឺថាភាគីពាក់ព័ន្ធ និងអង្គសវនាការអាចសួរនូវសំណួរណាដែលជាសំណួរពាក់ព័ន្ធ ហើយលោកក៏និយាយបានទៀតថា នៅពេលដែលឆ្លើយនឹងសំណួរបែបនោះ គឺសាក្សីអ្នកជំនាញគឺថាគាត់មិនចាំបាច់ភ្ជាប់កាតព្វកិច្ចទៅនឹងសេចក្តីថ្លែងការណ៍ ឬក៏ឯកសារដែលគាត់មានពីមុនមកមុនទេ ។

ខ្ញុំសូមហៅថានេះគឺជាជំហរ ដែលយើងខ្ញុំបានលើកឡើង ។ បើសិនជាមានឯកសារណាពាក់ព័ន្ធដែលខាងសហព្រះរាជអាជ្ញាចង់លើកឡើង គឺថា គាត់ត្រូវគួរតែមានសិទ្ធិ ដើម្បីដាក់ឯកសារនេះនៅចំពោះមុខអង្គសវនាការ ហើយនឹងសួរសំណួរ បើសិនជាសំណួរនោះជាសំណួរពាក់ព័ន្ធ ។ ហើយគឺថាមិនមានកិច្ចព្រមព្រៀងអ្វីផ្សេងទៀតទេ រវាងភាគីពាក់ព័ន្ធនានានៅក្នុងអង្គសាលសវនាការនេះ ។ ខ្ញុំសូមអរគុណ លោកចៅក្រម ។

[១៤:៣៦:២៥]

ប្រធានអង្គជំនុំ៖

អញ្ជើញ មេធាវីអ្នកតំណាងឲ្យដើមបណ្តឹងក្រុមពីរ ។

លោកស្រី ស៊ីលឃឺស្ទូត ហ្សីនស្ទ៊ី៖

សូមអរគុណលោកប្រធាន ។ ខ្ញុំចង់រំឭកដល់ភាគីពាក់ព័ន្ធទាំងអស់គ្នាឲ្យបានដឹងថា កិច្ចព្រមព្រៀងគ្នា ដែលខាងមេធាវីការពារក្តីបានលើកឡើងនោះ ។ យើងបានយោងទៅលើឧបសម្ព័ន្ធនៃរបាយ-ការណ៍របស់អ្នកជំនាញលោកដុកទ័រ គ្រេក អេតធេសាន់ ។ ឧបសម្ព័ន្ធដែលមាន ឯកសារដែលមាននៅក្នុងឧបសម្ព័ន្ធអស់ទាំងហ្នឹង អាចចាត់ទុកថាឯកសារនុំងគឺដាក់នៅចំពោះមុខអង្គសវនាការដោយមិនធ្វើការអាន ឬក៏ធ្វើសេចក្តីសង្ខេប ។ នេះមិនមែនមានន័យថា ឯកសារផ្សេងទៀត ឬក៏ភស្តុតាងផ្សេងទៀត ដែលមាននៅក្នុងសំណុំរឿងរួចហើយនោះ អាចត្រូវដាក់នៅចំពោះមុខអង្គសាលសវនាការ ដោយធ្វើការអាន ឬមួយក៏ដោយធ្វើសេចក្តីសង្ខេប ។ ហើយនេះគឺជាអ្វីដែលខាងសហព្រះរាជអាជ្ញាបានសម្រេចចិត្តនៅក្នុងករណីនេះ គឺដាក់ឯកសារនោះ នៅចំពោះមុខអង្គសវនាការ ហើយនឹងធ្វើសេចក្តីសង្ខេបទៅលើឯកសារទាំងនោះ ។

ខ្ញុំមិនមានឃើញហេតុផលអ្វីដែលនាំឲ្យជឿថា យើងគួរតែកុំរាប់បញ្ចូល ឬក៏ដាក់បញ្ចូលនូវនីតិវិធីនេះ គឺនីតិវិធីខាងសហព្រះរាជអាជ្ញាបានធ្វើ ឬក៏ដែលមានបំណងចង់ធ្វើនោះ ។ គឺមានតែមេធាវីការពារក្តីទេ ដែលនៅតែទទូចថាពួកគេមិនឯកភាពទៅលើការងារផ្សេងៗទៀត ដែលសាក្សី និងសាក្សីអ្នកជំនាញផ្សេងៗទៀតបានធ្វើ បន្ទាប់ពីរបាយការណ៍នោះត្រូវបានបញ្ចប់កាលពីខែកក្កដា ឆ្នាំ២០០៧នោះ ។ ប៉ុន្តែ នេះគ្រាន់តែជាសេចក្តីលើកឡើងរបស់មេធាវីការពារក្តីតែប៉ុណ្ណោះ ហើយអង្គជំនុំជម្រះគឺមិនបានធ្វើសេចក្តីសម្រេចទៅលើការលើកឡើងរបស់មេធាវីការពារក្តីនោះទេ ។

ផ្ទុយពីនេះទៅវិញ អង្គជំនុំជម្រះបានបញ្ជាក់យ៉ាងច្បាស់ថា ជាទូទៅហើយនៅក្នុងករណីនេះទាក់ទងទៅនឹងឧបសម្ព័ន្ធនោះ គឺយើងអាចដោះស្រាយបានដោយចាត់ទុកថាឯកសារនៅក្នុងឧបសម្ព័ន្ធនោះគឺបានដាក់នៅចំពោះមុខអង្គសាលសវនាការរួចហើយ ។ ហើយគឺមេធាវីការពារក្តីអាចលើកឡើងនូវចំណុចណាមួយទាក់ទងទៅនឹងឯកសារណាមួយ បើសិនជាឯកសារនោះមិនអនុលោមទៅតាមវិធាន៨៧ ហើយត្រូវដកចេញនោះ ។ នោះគឺជាចំណុចមួយផ្សេងទៀត ។

ដូច្នេះហើយ សូមដាក់សំណើទៅអង្គសវនាការឲ្យធ្វើការទាត់ចោលនូវលើសេចក្តីជំទាស់របស់

មេធាវីការពារក្តី ។ សូមអរគុណ ។

[១៤:៤០:១០]

ប្រធានអង្គជំនុំ៖

មេធាវីតំណាងឲ្យដើមបណ្តឹងរដ្ឋប្បវេណីក្រុមបី ។

លោកស្រី រ៉ាបេសាន់ជ្រាតាណា៖

ខ្ញុំនិយាយតំណាងឲ្យដើមបណ្តឹងរដ្ឋប្បវេណីក្រុមបី ។ គោលបំណងក្នុងការដាក់ឯកសារនៅចំពោះអង្គសវនាការ ដើម្បីធានា ឬក៏ស្វែងរកការពិតអ្វីទាំងអស់ដែលយើងអាចធ្វើបាន ដើម្បីស្វែងរកការពិតនោះ គឺជាផលប្រយោជន៍សម្រាប់ជនរងគ្រោះ ហើយនិងសម្រាប់ដើមបណ្តឹងរដ្ឋប្បវេណីផង ។

យើងមានបំណងចង់ដឹងថា នឹងចង់ដឹងនឹងចង់យល់ នឹងដើម្បីទទួលបាននូវសេចក្តីពន្យល់ណាមួយ ហើយលើសពីនេះទៅទៀត គឺយើងមានបំណងចង់មើលឃើញវប្បធម៌នៃការរក្សាភាពសម្ងាត់ ដែលការបិទបាំងនៅរយៈពេលប៉ុន្មានឆ្នាំ ដែលស្ថិតនៅក្នុងភាពស្ងៀមស្ងាត់នេះ ។ ប៉ុន្តែ ភាពបិទបាំងនេះគឺបានបើកត្រដាងហើយនៅថ្ងៃនេះ ។ ហើយវិធានដែលមិនមានសរសេរ ពីព្រោះវិធាននៃភស្តុតាងទាំងអស់គឺអាចទទួលយកបាន គឺដើម្បីព្យាយាមបង្ហាញនូវការពិត ពីព្រោះនៅពេលក្រោយ ប្រសិនបើគោលបំណងក្នុងការឈានទៅដល់ដំណាក់កាលណាមួយទៀត ។ មានន័យថា ដំណាក់កាលនៃការពិភាក្សាគ្នា ខ្ញុំមិនចង់និយាយអំពីការផ្សះផ្សាគ្នានោះទេ គឺខ្ញុំនិយាយចង់អំពីការពិភាក្សាគ្នា ការពិតគឺត្រូវតែបង្ហាញឲ្យពេញលេញ ។

បុគ្គលគ្រប់រូបអាចបញ្ចេញមតិរបស់ខ្លួន។ ដូច្នេះ ខ្ញុំយល់ថានេះគឺជាចំណុចសំខាន់ណាស់ ដែលឯកសារជាភស្តុតាងទាំងប្រាំបួននេះ ដែលអាចមានសារសំខាន់បំផុត ចំពោះជនរងគ្រោះនោះ គួរតែដាក់នៅចំពោះមុខនីតិវិធីនៅក្នុងតុលាការនេះ ។

[១៤:៤២:១១]

ប្រធានអង្គជំនុំ៖

មេធាវីតំណាងឲ្យដើមបណ្តឹងរដ្ឋប្បវេណីក្រុមបួន ចង់មានការកត់សម្គាល់អ្វីដែរទេ?

សូមអញ្ជើញ លោក ហ្វ្រង់ស្វ័រ រូ ។ មានបញ្ហាអ្វីចង់តបទេ? លោកហ្វ្រង់ស្វ័រ រូ ។

លោក ហ្វ្រង់ស្វ័រ រូ៖

សូមអរគុណលោកប្រធាន ។ ទៅតាមការសង្កេត ខ្ញុំមានការសង្កេតមួយចំនួនខ្លីៗ ។ គ្រប់ៗគ្នា

យើងមានការសង្កេតថា នៅពេលណាមួយដែលមេធាវីការពារក្ដីលើកឡើងនូវការជំទាស់គឺយើងមិនចង់បានគូបដិបក្ខដ៏ច្រើននោះទេ ។ ខ្ញុំចាប់ផ្ដើមមានចម្ងល់ ថាតើ តើសិទ្ធិនៃភាពស្មើគ្នាហ្នឹង វាកើតឡើងយ៉ាងណានៅក្នុងសាលសវនាការនេះ នៅពេលដែលសាក្សីត្រូវបានសួរសំណួរ យ៉ាងហោចណាស់ ក៏មានការសួរពិនិត្យដេញដោលចំនួនពីរ ឬក៏បីក្រុមទៀតដែរ ។ ហើយនៅពេលដែលមេធាវីការពារក្ដីលើកឡើងនូវជំទាស់ណាមួយ គឺតែងតែមានយោបល់មតិជំទាស់បី ឬក៏បួន ។

ដូច្នេះ យើងអាចធ្វើការវិនិច្ឆ័យបានដោយខ្លួនឯងហើយ នៅត្រង់ចំណុចនេះ គឺថាមានការឆ្លើយតបចំនួនបី ហើយខ្ញុំមិននិយាយអត់ន័យនោះទេ ។ ប៉ុន្ដែទីមួយ គឺថា ឌុច គាត់រៀបរាប់រួចហើយក្នុងការឆ្លើយតបទៅនឹងសំណួរអ្វីទាំងអស់ទាក់ទងទៅនឹងសេចក្ដីថ្លែងការណ៍ទាំងប្រាំបួននោះ ឬក៏ឯកសារទាំងប្រាំបួននោះ ហើយគាត់ក៏បានបញ្ជាក់ផងដែរថា គាត់បានឯកភាពក្នុងការនិយាយអំពីឯកសារទាំងប្រាំបួននោះ ។

ខ្ញុំចង់ធ្វើបញ្ជាក់ការធានាដល់មេធាវីដើមបណ្ដឹងរដ្ឋប្បវេណី មេធាវីរបស់ពួកគេទាំងអស់ថា ឌុច នឹងនិយាយអំពីឯកសារទាំងប្រាំបួននេះ ។ លោក លោកស្រី ត្រឹមត្រូវហើយឯកសារអស់ទាំងហ្នឹង គឺជាឯកសារ គឺជាមូលដ្ឋានដើម្បីស្វែងរកការពិត ជាពិសេសខ្ញុំចង់ធ្វើការចង្អុលបង្ហាញថា គាត់បានសម្ភាសន៍រួចមកហើយ ដោយសហចៅក្រមស៊ើបអង្កេត ហើយដែលគាត់បានផ្ដល់ចម្លើយដល់ពួកគាត់ ហើយនៅក្នុងដំណើរការនីតិវិធីនេះ យើងកំពុងតែពិភាក្សាទៅលើចម្លើយដែលគាត់បានប្រគល់ឲ្យពីមុនមក។ហើយព័ត៌មានបន្ថែមទេ ដែលបានទទួលបាននៅក្នុងបរិបទនេះ ប៉ុន្ដែ អ្វីដែលខ្ញុំជំទាស់នោះ គឺមិនមែនទៅលើចំណុចនេះទេ ។

[១៤:៤៥:០៧]

កាលពីថ្ងៃមុន យើងមានការពិភាក្សាគ្នាដំបូងនៅក្នុងកិច្ចប្រជុំរៀបចំសវនាការ ហើយបន្ទាប់មកទៀតនៅក្នុងសាលសវនាការជាសាធារណៈ ទៅលើសេចក្ដីសម្រេចចិត្តនៃភាពដែលគួរឲ្យជឿបាន ទៅលើសាក្សីលោក ក្រេក អេតធេសាន់ ដែលជាអ្នកជំនាញនោះ ។ ហើយខ្ញុំបាននិយាយដូច្នេះ ជាការច្បាស់ណាស់ដែលថា ខ្ញុំមិនធ្វើការការតវ៉ាទៅលើភាពគួរឲ្យជឿបានរបស់លោកបណ្ឌិត អេតធេសាន់ ហើយនិងឧបសម្ព័ន្ធផ្សេងៗដែលគាត់ភ្ជាប់ទៅលើរបាយការណ៍របស់គាត់នោះទេ ។ ប៉ុន្ដែ នៅក្នុងបរិបទនេះ គាត់បានឆ្លើយសំណួរទាក់ទងទៅនឹងសំណួររបស់គាត់នោះ ។ ហើយខ្ញុំបាននិយាយចំណុចនេះ យ៉ាងច្បាស់លាស់នៅក្នុងសវនាការសាធារណៈ ហើយខ្ញុំយល់ថា គឺយើងមានកិច្ចឯកភាពព្រមៗគ្នាទៅលើ

ចំណុចនេះ ។ ក៏ប៉ុន្តែ បើនៅពេលនេះ ទោះបីជាការជំទាស់របស់ខ្ញុំ និងការរក្សាសិទ្ធិរបស់ខ្ញុំ ហើយអង្គសវនាការពិចារណាថាសំណួរអាចសួរទៅលើលោក ក្រេក អេតធេសាន់ បានទៅលើមូលដ្ឋាននៃឯកសារដែលគាត់បានដឹង នៅពេលដែលគាត់ធ្វើការជាមួយការិយាល័យសហព្រះរាជអាជ្ញា នៅក្នុងអំឡុងពេលនៃដំណាក់កាលស៊ើបអង្កេត នោះជាសេចក្តីសម្រេចរបស់អង្គសវនាការ ។

ខ្ញុំមិនមានមន្ទិលសង្ស័យអ្វីសោះទៅលើសេចក្តីសម្រេចនេះ ប្រសិនបើមានសេចក្តីសម្រេចបែបនោះមែន ។ ហើយមិនមានអ្វីទាក់ទងទៅនឹងយុត្តិសាស្ត្រនោះទេ ទៅតាមការយល់ដឹងរបស់ខ្ញុំ នេះគឺជាលើកទីមួយហើយ ដែលសាក្សីជាអ្នកជំនាញត្រូវបានកោះហៅមកផ្តល់សក្ខីកម្មក្នុងនាម នៅក្នុងពេលដែលគាត់ជាបុគ្គលិកម្នាក់របស់ខាងសហព្រះរាជអាជ្ញា ។ ក៏ប៉ុន្តែ បើសិនជាអង្គជំនុំជម្រះធ្វើសេចក្តីសម្រេចចិត្តបែបនេះ អ្វីដែលខ្ញុំចង់និយាយ គឺគ្រាន់តែខ្ញុំបង្ហាញអំពីការរក្សាសិទ្ធិរបស់ខ្ញុំទាក់ទងទៅនឹងច្បាប់ ហើយនិងភាពយុត្តិធម៌ ។

ចំណុចចុងក្រោយ ដែលជាចំណុចទីបីរបស់ខ្ញុំ គឺថាប្រសិនបើខាងសហព្រះរាជអាជ្ញា ប្រាថ្នាឲ្យពួកយើងនិយាយអំពីឯកសារ ឬក៏លិខិតទាំងប្រាំបួន ដែល ស៊ូ ម៉េត បានសរសេរមកឲ្យ ឌុច នោះ តើសហព្រះរាជអាជ្ញាមកអង្គសវនាការបានទេ ថាតើហេតុអ្វីបានជាពួកគេមិនស្នើឲ្យសហចៅក្រមស៊ើបអង្កេតធ្វើការដេញដោលជាមួយ ឌុច ទាក់ទងទៅនឹងលិខិតរបស់ ស៊ូ ម៉េត អស់ទាំងនេះ? ហើយឥឡូវនេះ ខ្ញុំគាំទ្រសំណើដែលធ្វើឡើងដោយដើមបណ្តឹងរដ្ឋប្បវេណី ថាតើសហព្រះរាជអាជ្ញាអាចពន្យល់ប្រាប់យើងបាននៅពេលនេះ ថាតើហេតុអ្វីបានជាពួកគេមិនព្យាយាមឲ្យធ្វើការកោះហៅលោក ស៊ូ ម៉េត នៅចំពោះមុខសហចៅក្រមស៊ើបអង្កេតនោះ? ហើយហេតុអ្វីបានជាសហព្រះរាជអាជ្ញា មិនធ្វើការកោះហៅលោក ស៊ូ ម៉េត នៅចំពោះមុខអង្គជំនុំជម្រះនេះ? គឺថាយើងអាចសួរសំណួរទៅលើជនជាប់ចោទបាននៅថ្ងៃនេះ ទាក់ទងទៅនឹងមនុស្សម្នាក់ ដែលជាអ្នកសរសេរសំបុត្រអស់ទាំងនោះ ។

[១៤:៤៨:៣៥]

តួនាទីរបស់មេធាវីការពារក្តីនៅក្នុងនីតិវិធីណាក៏ដោយ គឺដើម្បីរក្សានូវសិទ្ធិមនុស្ស នេះគឺជាភារកិច្ចដែលខ្ញុំបាននិយាយពីមុនមកហើយ ដែលសហព្រះរាជអាជ្ញា រីឆាត ហ្គោស្តុន បាននិយាយមេធាវីការពារណា ដែលអាចធ្វើបានដូច្នោះគឺមានន័យថា ដើម្បីការពារសិទ្ធិ ។ ហើយខាងសហព្រះរាជអាជ្ញារបស់យើងនៅទីនេះ បើសិនជាគាត់មានបំណងប្រាថ្នាចង់សួរសំណួរទៅលោក ឌុច គាត់អាចសួរបាន ក៏ប៉ុន្តែ ដំបូងគឺត្រូវធ្វើ ដោយមិនមានវត្តមានរបស់សហសេវិករបស់គាត់គឺលោក ក្រេក អេតធេ

សាន់ ។ ហើយប្រសិនបើអាចធ្វើដូច្នោះ គឺត្រូវធ្វើនៅពេលដែលធ្វើការកោះអញ្ជើញលោក ស៊ូ ម៉េត ជាមុនសិន ។

ប្រធានអង្គជំនុំ៖

ឥឡូវនេះ ដល់ម៉ោងឈប់សម្រាកហើយ អង្គជំនុំជម្រះប្រកាសសម្រាកកន្លះម៉ោង ហើយឆ្លៀតក្នុងពេលនៃការសម្រាកនោះ អង្គជម្រះនឹងចេញសេចក្តីសម្រេច ដើម្បីបានដំណើរការនីតិវិធី គឺនឹងចេញសេចក្តីសម្រេចលើបណ្តឹង លើការជំទាស់របស់មេធាវីការពារក្តី ដែលបានលើកឡើងដែលជំទាស់នឹងឯកសារទាំងប្រាំបួន ដែលការសហព្រះរាជអាជ្ញាប៉ុនប៉ងនឹងលើកយកមកពិភាក្សាដេញដោល ។

[សវនាការសម្រាកពីម៉ោង ១៤:៥០ នាទី ដល់ម៉ោង ១៥:៥១នាទី]

ប្រធានអង្គជំនុំ៖

សូមអញ្ជើញអង្គុយចុះ ។

អង្គជំនុំជម្រះប្រកាសបន្តដំណើរការនីតិវិធីសវនាការតទៅទៀត ។ ដោយលក្ខណៈនៃបញ្ហាមានភាពស្មុគស្មាញ ហើយមិនទាន់ច្បាស់លាស់មុននឹងសម្រេចសេចក្តីអំពីការជំទាស់របស់មេធាវីការពារក្តី អង្គជំនុំជម្រះសូមអញ្ជើញសហព្រះរាជអាជ្ញាឡើងបង្ហាញអំពីខ្លឹមសារនៃឯកសារទាំងប្រាំបួន ពីព្រោះមេធាវីការពារក្តីមិនជំទាស់ទៅនឹងការដាក់ឯកសារទាំងប្រាំបួននេះនៅចំពោះមុខអង្គជំនុំជម្រះទេ ដើម្បីឲ្យមានមូលដ្ឋាននៅក្នុងការពិភាក្សាសម្រេចនៅចុងក្រោយ ។

សូមអញ្ជើញតំណាងសហព្រះរាជអាជ្ញាអន្តរជាតិ ។

លោក អាឡិចសាន់ឌឺ ប៊េត៖

សូមអរគុណលោកប្រធាន ។

ចៅក្រម ហ្សង់ម៉ាក ឡាវែន៖

ខ្ញុំចង់ធ្វើការបំភ្លឺនូវអ្វីដែលអនុញ្ញាតឲ្យសហព្រះរាជអាជ្ញាធ្វើឃើញថា គឺយើងសង្កេតឃើញថាគ្មានការជំទាស់ទៅនឹងឯកសារទាំងប្រាំបួនដែលលើកឡើងមុននេះ ហើយស្នើសុំដាក់ចំពោះមុខអង្គសវនាការពីខាងសហព្រះរាជអាជ្ញា ។ ដូច្នេះ សហព្រះរាជអាជ្ញាអាចធ្វើជាសេចក្តីសង្ខេបឬក៏ធ្វើការអានបញ្ជាក់ទៅលើបញ្ហានេះជូនអង្គសវនាការបាន ។

លោក អាឡិចសាន់ឌឺ ប៊ែត៖

គឺខ្ញុំសូមធ្វើការបំភ្លឺមួយចំណុចប្រសិនបើអនុញ្ញាត ។ តើខ្ញុំយល់ថា អង្គសវនាការអនុញ្ញាតឲ្យសហព្រះរាជអាជ្ញាជាជាងសង្ខេបឯកសារនីមួយៗ គឺអនុញ្ញាតឲ្យសហព្រះរាជអាជ្ញាធ្វើការពន្យល់ទៅលើឯកសារទាំងប្រាំបួននោះក្នុងពីរបីប្រយោគដើម្បីបង្ហាញអង្គសវនាការ តើនេះគឺជាអ្វីដែលខ្ញុំយល់ត្រឹមត្រូវដែរឬទេ? សូមអរគុណ ។ ដូច្នេះ សេចក្តីសង្ខេបចំពោះឯកសារទាំងប្រាំបួននោះ ។ ឯកសារនេះគឺជាឯកសារដើមដែលហាក់ដូចជាសរសេរឡើងដោយលេខាកងពល៥០២ គឺ ស៊ូ ម៉េត ហើយលិខិតនេះផ្ញើជូនទៅកាន់ជនជាប់ចោទដែលមានឈ្មោះនៅក្នុងហ្នឹង ។

ឯកសារលិខិតទាំងប្រាំបួននេះ គឺមានកាលបរិច្ឆេទចាប់ពីថ្ងៃ១ ខែមេសា ឆ្នាំ១៩៧៧ ទៅដល់ថ្ងៃ៤ ខែតុលា ឆ្នាំ១៩៧៧ ។ ហើយឯកសារនេះ គឺវាជាប់ពាក់ព័ន្ធទៅនឹងសំណើសុំចម្លើយសារភាពពីស-២១ ហើយស្នើសុំចម្លើយសារភាពពី ស-២១ បញ្ជូនទៅ ស៊ូ ម៉េត ហើយការពិភាក្សាគឺវាបានធ្វើឡើងចំពោះអ្នកជនក្បត់ ឬក៏ខ្មាំងដែលត្រូវបានចាប់ខ្លួនមកពីកងពល៥០២ ហើយត្រូវបានបញ្ជូនទៅ ស-២១។ នៅក្នុងពេលមួយចំនួននោះ យើងឃើញមានចំណារបន្ថែមដែលបានចារនៅលើលិខិតទាំងប្រាំបួននេះ ។

[១៥:៥៥:២៤]

ចំណារទាំងអស់នោះ គឺវាហាក់ដូចជាធ្វើឡើងដោយជនជាប់ចោទ ហើយចំណារមួយចំនួនគឺបានធ្វើការបង្គាប់ និងបញ្ជាទៅដល់អ្នកថ្នាក់ក្រោមលើបញ្ហាសួរចម្លើយ និងបញ្ហាផ្សេងៗទៀត ។

ថាតើអង្គសវនាការយល់ឃើញថា គ្រប់គ្រាន់ដែរ ឬទេ ចំពោះសេចក្តីសង្ខេបរបស់ខ្ញុំលើឯកសារទាំងប្រាំបួននេះ?

ប្រធានអង្គជំនុំ៖

អញ្ជើញលោកចៅក្រម ហ្សង់ម៉ាក ។

ចៅក្រម ហ្សង់ម៉ាក ឡាវែន៖

វាហាក់ដូចជាបង្ហាញឲ្យឃើញថា ឯកសារមួយចំនួនដែលបានបង្ហាញថា វាជាទូរលេខ ហើយវាជាឧបសម្ព័ន្ធដែលមាននៅក្នុងរបាយការណ៍របស់លោក អេតធេសាន់ ។ ថាឯកសារដែលលោកបានលើកឡើងនេះ គឺវារួមទាំងឯកសារដែលភ្ជាប់ទៅនឹងរបាយការណ៍របស់ អេតធេសាន់ ឬយ៉ាងណា? ប្រសិនបើឯកសារនោះ វាខុសពីឯកសារដែលមាននៅក្នុងឧបសម្ព័ន្ធសូមឲ្យលោកផ្តល់នូវលេខ ERN ឬក៏លេខយោងទៅលើឯកសារនេះ ។

លោក អាឡិចសាន់ឌឺ ប៊ែត៖

ជាការពិត ឯកសារនេះគឺវាភ្ជាប់ទៅនឹងរបាយការណ៍របស់លោក អេតឆេសាន់ ហើយវាឯកសារទាំងប្រាំបួននេះ គឺវាមានបញ្ចូលនៅក្នុងហ្នឹង ដែលសហព្រះរាជអាជ្ញាមានបំណងក្នុងការដាក់ជូនអង្គសវនាការ ។

ចៅក្រម ហ្សង់ម៉ាក ឡាវែន៖

តើឯកសារទាំងប្រាំបួននេះ វាឆ្លើយបតទៅនឹងលេខយោងចុងទំព័រ២៨៥ និង២៨៦ ដែរឬទេ? លេខយោង២៨៥ ទាក់ទងទៅនឹងឯកសារពីរ ហើយលេខយោង២៨៦ ទាក់ទងទៅនឹងឯកសារមួយទៀត ។

លោក អាឡិចសាន់ឌឺ ប៊ែត៖

គឺពិតជាដូច្នោះមែន ។

យើងហាក់ដូចជាឃើញថា វាមានការវ៉ែច្រឡំបន្តិចបន្តួចនៅក្នុងឧបសម្ព័ន្ធនោះ គឺនៅក្នុងឯកសារលេខ E551 ដែលបានផ្តល់បង្ហាញកាលបរិច្ឆេទនៅក្នុងលិខិតនោះ គឺថ្ងៃទី៤ ខែតុលា ឆ្នាំ១៩៧៧ តាមពិតទៅគឺ ថ្ងៃ៣ នោះទេ ។ គឺខ្ញុំនិយាយនេះ គឺយោងជាក់លាក់ឯកសារលេខ៤១ ដែលបានប្រើប្រាស់សរសេរនៅចុងខាងស្តាំ-- ចុងខាងឆ្វេង ហើយថ្ងៃចុះនោះ គឺថ្ងៃ៤ តុលា ឆ្នាំ១៩៧៧ តែតាមពិតទៅគួរតែថ្ងៃ៣ ទៅវិញទេ ។

[១៥:៥៨:៣០]

ខ្ញុំសូមបន្ថែមថា គឺវានៅក្នុងលេខទំព័រ និងលេខឧបសម្ព័ន្ធដែលបានបញ្ជាក់យ៉ាងច្បាស់លាស់ ។ គឺវាជាលិខិតបី-បួន ដែលបានបញ្ជូនទៅ ឌុច ពី ស៊្វ ម៉េត ហើយវាជារបាយការណ៍ដែលមាននៅក្នុង--វាជាឯកសារដែលមាននៅក្នុងរបាយការណ៍ ។

ប្រធានអង្គជំនុំ៖

សូមអញ្ជើញលោកស្រីចៅក្រម ខាតរ៉ាយច៍ ។

ចៅក្រម ស៊ីលយ៉ា ខាតរ៉ាយច៍៖

សូមអរគុណ ។ លិខិតនេះ គឺគួរតែចុះថ្ងៃទី៣ ខែតុលា ឆ្នាំ១៩៧៧ គឺជាឯកសារដែលសរសេរយោងនៅក្នុងលេខជើងទំព័រ លេខចុងទំព័រ២៨៦ ឬក៏យ៉ាងម៉េច?

លោក អាឡិចសាន់ឌឺ ប៉េត៖

ប្រសិនបើអនុញ្ញាត គឺខ្ញុំនឹងធ្វើការត្រួតពិនិត្យមើលទៅលើបញ្ហានេះបន្តិច ។ បាទ,គឺត្រឹមត្រូវហើយ គឺលេខ២៨៦ ។

ចៅក្រម ស៊ីលយ៉ា ខាតវ៉ាយធ៌៖

ជាថ្មីម្តងទៀត ដើម្បីធ្វើការបំភ្លឺបន្ថែមទៅលើចំណុចហ្នឹង ឯកសារបីដែលមានយោងនៅក្នុងលេខយោង២៨៥ និង២៨៦ គឺរៀបរាប់អំពីទូរលេខ មិនមែនជាលិខិតទេ តើត្រឹមត្រូវដែរឬទេ?

លោក អាឡិចសាន់ឌឺ ប៉េត៖

គឺត្រឹមត្រូវ ។

ចៅក្រម ស៊ីលយ៉ា ខាតវ៉ាយធ៌៖

ជាទូទៅបញ្ហាចោទដែលខ្ញុំលើកឡើងចំពោះលោក អេតឆេសាន់ ប៉ុន្មានថ្ងៃមុននោះ នៅពេលដែលខ្ញុំសួរថា តើអ្នកដែលត្រូវបានគេចាប់ខ្លួននិងបញ្ជូនទៅ ស-២១ ពីអង្គភាពយោធា តើមានអមទៅជាមួយនឹងឯកសារដែលមានការបង្គាប់ផ្សេងៗ ហើយនិងស្តីអំពីបទល្មើស និងការប្រព្រឹត្តិខុសរបស់អ្នកទាំងអស់នោះដែរ ឬទេ? ថាតើនេះគឺភ្ជាប់ទៅនឹងឯកសារត្រឹមត្រូវដែរ ឬទេ?

[១៥:០០:៥៨]

លោក អាឡិចសាន់ឌឺ ប៉េត៖

គឺត្រឹមត្រូវ ។

ចៅក្រម ស៊ីលយ៉ា ខាតវ៉ាយធ៌៖

សូមអរគុណលោកប្រធាន ។

ប្រធានអង្គជំនុំ៖

ពាក់ព័ន្ធទៅនឹងការជំទាស់របស់មេធាវីការពារក្តី ដើម្បីឱ្យបានច្បាស់លាស់ហ្នឹង អង្គជំនុំជម្រះសូមប្រគល់ភារៈនេះទៅលោក ហ្សង់ម៉ាក ដើម្បីមានសំណួរឱ្យបានជាក់លាក់ លម្អិតច្បាស់លាស់អំពីការជំទាស់នេះ តើវាយ៉ាងដូចម្តេច?

ចៅក្រម ហ្សង់ម៉ាក ឡាវែន៖

ខ្ញុំគិតថា ជាដំបូងចំណុចសំខាន់បំផុតនោះ គឺត្រូវនិយាយអំពីស្ថានភាពពិសេសមួយគឺថាយើងចាប់ផ្តើមធ្វើការសួរចម្លើយ សួរដាក់សំណួរទៅអ្នកជំនាញមុននឹងសួរទៅលើជនជាប់ចោទ ។ អ៊ីចឹង

នៅក្នុងដំណាក់កាលនីតិវិធីនេះ ហើយមិនទាន់មានការជំទាស់ទៅលើឯកសារ ការបង្ហាញជូនឯកសារនោះទេ ខ្ញុំយល់ថា នេះគឺជាពេលវេលាមួយសមរម្យដើម្បីធ្វើការសួរទៅលើជនជាប់ចោទ មុននឹងយើងសួរទៅលើលោកសាក្សីដែលជាអ្នកជំនាញនោះ ។ បើអ៊ីចឹងលោកប្រធានអាចពិភាក្សាទៅលើបញ្ហានេះបន្ថែមទៀតនៅពេលក្រោយ ក៏ប៉ុន្តែ អ្វីដែលជាការបញ្ជាក់នោះគឺថាឯកសារដែលជាឧបសម្ព័ន្ធនៅក្នុងរបាយការណ៍នោះត្រូវបានចាត់ទុកថា ត្រូវបានដាក់នៅចំពោះមុខអង្គសវនាការរួចហើយ ។

ឯកសារទាំងហ្នឹងអាចត្រូវបានប្រើជាឯកសារគាំទ្រទៅលើរបាយការណ៍របស់លោក ក្រេក អេតឆេសាន់ តើខាងមេធាវីការពារក្តីអាចប្រាប់យើងបានទេ ថាតើគេមានបំណងដូចម្តេច? នៅក្នុងពេលធ្វើការជំទាស់ទៅលើការសួរ ទៅលើ ឬក៏ទៅលើសំណួរដែលខាងសហព្រះរាជអាជ្ញាបានសួរទាក់ទងទៅនឹងឯកសារអស់ទាំងហ្នឹងដែលជាឯកសារភ្ជាប់ទៅនឹងឧបសម្ព័ន្ធរបស់របាយការណ៍ ។ បើពុំដូច្នោះទេ តើមានហេតុផលអ្វីដែលជាកត្តាអត្តនោម័តក្នុងការលើកឡើងនូវការជំទាស់ទៅលើការប្រើឯកសារដទៃទៀតដែលមានលក្ខណៈដូចគ្នានេះ?

ដើម្បីប្រើជាមូលដ្ឋាននៅក្នុងការសួរទៅលើអ្នកជំនាញ ឬក៏តើមានការមិនយល់ ឬក៏ការភ័ន្តច្រឡំគ្នា ឬទាក់ទងទៅនឹងចំណុចនេះ? ឬតើអ្វីទៅជាគោលបំណងពិតប្រាកដនៃសំណើរបស់លោកនោះ?

[១៥:០៣:៥០]

លោក ហ្វ្រង់ស្វ័រ រូ៖

សូមអរគុណលោកចៅក្រម ។ មេធាវីការពារក្តីសូមធ្វើការបញ្ជាក់ចំណុចទាក់ទងទៅនឹងឯកសារដែលភ្ជាប់ជាឧបសម្ព័ន្ធទៅក្នុងរបាយការណ៍អ្នកជំនាញរបស់លោក ក្រេក អេតឆេសាន់ គឺថាយើងមិនមានការជំទាស់ទៅលើចំណុចនេះទេ ។ គឺមិនមានជំទាស់ គឺមិនជំទាស់ទៅលើការសួរសំណួរទាក់ទងទៅនឹងឯកសារនៅក្នុងឧបសម្ព័ន្ធនោះទេ ពីព្រោះអីឯកសារទាំងហ្នឹងគឺជាផ្នែកមួយនៃរបាយការណ៍របស់គាត់។ ក៏ប៉ុន្តែទាក់ទងទៅនឹងឯកសារដទៃទៀត មេធាវីការពារក្តីបានថ្លែងថា "បញ្ហានោះគឺកើតចេញមកពីការពិតដែលថាលោក អេតឆេសាន់ បានដឹងអំពីឯកសារថ្មីអស់ទាំងនោះ គឺនៅពេលដែលគាត់កំពុងតែធ្វើការរួមគ្នាជាមួយនឹងក្រុមរបស់សហព្រះរាជអាជ្ញា ហើយជាមន្ត្រីម្នាក់នៅក្នុងការិយាល័យសហព្រះរាជអាជ្ញានៅក្នុងដំណាក់កាលស៊ើបអង្កេត ។ ខ្ញុំមិនមើលឃើញគាត់ ថាទុកគាត់ជាទីប្រឹក្សាសម្រាប់ការិយាល័យសហព្រះរាជអាជ្ញាទេ បើសិនជាគាត់ជាទីប្រឹក្សាសម្រាប់ការិយាល័យសហព្រះរាជអាជ្ញាវិញ ទាក់ទងទៅនឹងឯកសារអស់ទាំងហ្នឹង ហើយនៅពេលដែលយើងធ្វើការពិភាក្សាឯកសារអស់ទាំង

ហ្នឹង នៅពេលដំណាក់កាលស៊ើបអង្កេតនោះ ។

ខ្ញុំមិនគិតថាតើហេតុអ្វីបានជាឯកសារថ្មីអស់ទាំងហ្នឹង ថាតើអ្នកជំនាញនេះអាចបង្ហាញនូវភាពអនីកតិបានទេ? ពីព្រោះអីគាត់ គឺគាត់ធ្វើការចូលរួមដោយផ្ទាល់ក្នុងនាមជាសមាជិកម្នាក់របស់ការិយាល័យសហព្រះរាជអាជ្ញា ។ នេះគឺជាបញ្ហារបស់ខ្ញុំ ខ្ញុំអត់មានបញ្ហាអ្វីផ្សេងទៀតទេ នេះគឺជាបញ្ហាតែមួយគត់ ដែលខ្ញុំមាន ។

ចៅក្រម ហ្សង់ម៉ាក ឡាវែន៖

ដើម្បីធ្វើឲ្យបានយល់ច្បាស់ជាងនេះទៅទៀតនោះ អ្វីដែលខ្ញុំយល់នោះ ប្រហែលជាខ្ញុំអាចភ័ន្តច្រឡំ ។ អ្វីដែលលោកប្រាប់នោះ គឺថានេះគឺជាចម្លើយទៅលើចំណុចទាក់ទងទៅនឹងអ្នកជំនាញនោះទេ? អ្វីដែលលោកចង់ប្រាប់មកពួកខ្ញុំនោះ គឺថាចម្លើយទៅលើសំណួរអស់ទាំងនោះ គឺជាសំណួរដែលគេបានសួរទៅលើអ្នកជំនាញនោះ គឺត្រូវធ្វើការវាយតម្លៃទៅតាមវិធីមួយផ្សេងទៀត ដោយហេតុថា តួនាទីរបស់គាត់ហ្នឹង និយាយអំពីតួនាទីរបស់គាត់ ពីព្រោះនៅពេលដែលឯកសារហ្នឹងឯង ត្រូវបានបញ្ចូលនៅក្នុងសំណុំរឿង ប៉ុន្តែ លោកបានជំទាស់ទៅនឹងអង្គហេតុដែលថា សំណួរហ្នឹង នឹងត្រូវបានគេសួរ ឬក៏លើកឡើងនោះ ។

លោក ហ្វ្រង់ស្វ័រ រូ៖

ខ្ញុំមានបំណងចង់បាន បញ្ជាក់ឲ្យបានច្បាស់លាស់ថា បញ្ជាក់នូវភាពខុសគ្នាឲ្យបានច្បាស់លាស់អំពីឯកសារទាំងពីរនោះ ។ ដូច្នេះហើយ គឺខ្ញុំចង់ឲ្យមានបង្ហាញឲ្យមានភាពច្បាស់លាស់សម្រាប់គ្រប់ៗគ្នាដែលពាក់ព័ន្ធនៅក្នុងនីតិវិធីនេះ ។ ឯកសារដែលគាត់ទទួលបាននៅពេលក្រោយ ហើយដែលឯកសារហ្នឹង ត្រូវបានយកមកជាផ្នែកមួយសម្រាប់ជាការសួរ ឬក៏ដែលខាងអង្គសវនាការនឹងសួរទៅលើជនជាប់ចោទ ដោយមិនមានវត្តមានរបស់ជនជាអ្នកជំនាញនោះ ខ្ញុំយល់ថានេះ គឺជាដំណោះស្រាយមួយសមរម្យជាង ។ ក៏ប៉ុន្តែ ខ្ញុំអាចទទួលយកនូវការបង្ហាញឯកសារអស់ទាំងនោះ ប្រសិនបើខាងសហព្រះរាជអាជ្ញាធ្វើការសួរទៅលើលោក អេតឆេសាន់ ទាក់ទងទៅលើឯកសារមួយចំនួននេះ ដែលគាត់បានដឹងនៅក្នុងដំណាក់កាលស៊ើបអង្កេត ។ ចម្លើយរបស់លោក អេតឆេសាន់ ទៅលើសំណួរអស់ទាំងនុ៎ង គឺថាមិនគួរឲ្យតម្លៃពេកនោះទេ ។

[១៦:០៨:៤៥]

ដូច្នេះមានន័យថា គឺថាបើសិនជាយើងមិនឲ្យតម្លៃពេកទៅលើចម្លើយរបស់គាត់ ចំពោះសំណួរ

អស់ទាំងហ្នឹង គឺថាយើងអាចទទួលយកបាន ។ មានន័យថា គឺដើម្បីឲ្យយើងដំណើរការទៅមុខបាន ។ ខ្ញុំចង់បញ្ជាក់ឲ្យបានច្បាស់អំពីតួនាទីរបស់មេធាវីការពារក្តី គឺថាយើងឯកភាពទៅឯកសារដែលមាននៅក្នុងឧបសម្ព័ន្ធនោះ ប៉ុន្តែ អ្វីដែលមេធាវីការពារក្តីចង់លើកឡើង គឺចង់លើកឡើងអំពីបញ្ហាដែលជាមូល-ដ្ឋានទាក់ទងដែលថា តើអ្វីទៅជាមូលដ្ឋាននៃការកាត់ក្តីដោយយុត្តិធម៌នោះ? គឺមេធាវីការពារក្តីឯកភាពយ៉ាងពេញលេញ សម្រាប់ឲ្យយើងធ្វើការនិយាយគ្នាអំពីឯកសារអស់ទាំងហ្នឹង ហើយនឹងអាចសួរទៅលើជនជាប់ចោទអំពីឯកសារអស់ទាំងនេះ ។ ហើយខ្ញុំចង់រំឭកផងដែរ ទាក់ទងទៅនឹងឯកសារថ្មីអស់ទាំងនេះ ជនជាប់ចោទត្រូវបានសួររួចហើយដោយខាងសហចៅក្រមស៊ើបអង្កេតទាក់ទងទៅនឹងសំណួរអស់ទាំងហ្នឹង ។ ដូច្នេះ គឺថាគាត់នៅក្នុងស្ថានភាពមួយ ដែលគាត់អាចឆ្លើយទៅនឹងសំណួរផ្សេងៗទៀតបាន ប៉ុន្តែ គឺសំណួរទាក់ទងទៅនឹងគោលការណ៍ទេដែលខ្ញុំចង់លើកឡើងនៅក្នុងពេលនេះ គឺទាក់ទងទៅនឹងតួនាទីបច្ចុប្បន្នរបស់លោក ក្រេក អេតឆេសាន់ ។ គឺថា យើងមានការគោរពយ៉ាងខ្ពង់ខ្ពស់បំផុតសម្រាប់កិច្ចការរបស់លោក ក្រេក អេតឆេសាន់ ដែលគាត់បានធ្វើអស់រយៈពេលជាច្រើនឆ្នាំ ។ យើងមានការគោរពយ៉ាងខ្ពង់ខ្ពស់សម្រាប់សមត្ថភាពរបស់គាត់ជាអ្នកជំនាញ ក៏ប៉ុន្តែ នៅពេលនេះនៅពេលដែលគាត់ចូលរួមដោយផ្ទាល់ជាមួយនឹងការិយាល័យសហព្រះរាជអាជ្ញា នៅក្នុងការចោទប្រកាន់មកលើឌុច គឺពិបាកណាស់សម្រាប់ខ្ញុំ ។ បើសិនជាខ្ញុំមិនចង់និយាយថា អ្វីដែលគាត់និយាយហ្នឹង គឺជាកត្តាអត្តនោម័តិនោះ ។ ប៉ុន្តែ អ្វីៗ គឺវាអាស្រ័យទៅលើសេចក្តីសម្រេចរបស់លោកចៅក្រមតែប៉ុណ្ណោះ ។

ចៅក្រម ហ្សង់ម៉ាក ឡាវែន៖

ដូច្នេះ ដើម្បីសង្ខេបឡើងវិញ ប្រសិនបើអង្គសវនាការកត់សម្គាល់ទៅលើការរក្សាសិទ្ធិរបស់លោក ទៅលើតម្លៃនៃចម្លើយរបស់លោក ក្រេក អេតឆេសាន់ ។ មានន័យថា យើងអាចចាត់ទុកថាលោកដកឡើងវិញនូវសេចក្តីជំទាស់ ដែលលោកបានធ្វើពីមុនមកឬ?

[១៦:១០:៥២]

លោក ហ្វ្រង់ស្វ័រ រូ៖

បាទ, ពិតណាស់ ខ្ញុំបាននិយាយចំណុចនេះបានច្បាស់លាស់ណាស់ ។ ដូច្នេះគឺថាកុំឲ្យមានភ័ន្តច្រឡំគ្នាទៀត ។

លោក អាឡិចសាន់ឌឺ ប៊ើត៖

លោកប្រធាន! ខ្ញុំសូមឆ្លើយដោយខ្លីទៅលើចំណុចមួយចំនួន ដែលខ្ញុំមិនមានឱកាសក្នុងការឆ្លើយ

តបកាលពីពេលមុន ។ ទាក់ទងទៅនឹងសំណើរបស់មេធាវីការពារក្ដី ដែលថាភស្ដុតាងរបស់ អេត ឆេសាន់ គឺមានភាពចម្លុតាសាមញ្ញបំផុតនៅក្នុងតុលាការព្រហ្មទណ្ឌអន្តរជាតិនោះ ។ ខ្ញុំចង់ធ្វើការកែសម្រួលទៅលើចំណុចនេះ ដោយដកស្រង់ពីយុត្តិសាស្ត្រ ដែលបានបង្កើតនៅក្នុងតុលាការព្រហ្មទណ្ឌអន្តរជាតិសម្រាប់អតីតប្រទេសយូហ្គោស្លាវី គឺសហព្រះរាជអាជ្ញានឹងប្រឆាំងនឹង ប្រជីនិន*(Brdjanin)* ។ ការពិតដែលថាសាក្សី ភស្ដុតាងរបស់សាក្សី ដែលភាគីណាមួយយកមកបម្រើការនោះ គឺមិនមែនមានន័យថា យើងមិនអាចចាត់ទុកគាត់ជាសាក្សីជំនាញនៅក្នុងការផ្ដល់សក្ខីកម្មបានទេ ។ ចំណុចនេះក៏ទាក់ទងទៅនឹងវិធាន 90D នៃវិធាននីតិវិធីរបស់ អាយស៊ីធីវ៉ាយ ផងដែរ ដែលបញ្ជាក់យ៉ាងច្បាស់លាស់ឲ្យអ្នកស៊ើបអង្កេតទទួលបន្ទុកទៅលើការស៊ើបអង្កេតនោះ ធ្វើការផ្ដល់សក្ខីកម្មក្នុងនាមជាសាក្សីនៅក្នុងដំណើរការនីតិវិធីហើយបំពេញនូវចំណុចផ្សេងៗ ដែលថា សេចក្ដីបារម្ភផ្សេងៗដែលភាគីណាមួយបានលើកឡើងទាក់ទងទៅនឹងអនីគតិនៃសាក្សីជាអ្នកជំនាញ អាចនឹងត្រូវលើកឡើងដោយភាគីនោះនៅក្នុងសំណួររបស់ខ្លួន ហើយនិងនៅក្នុងសិទ្ធិដែលខ្លួន ឬក៏ភាគីមាននៅពេលដែលខ្លួនកោះហៅសាក្សីជំនាញដោយខ្លួនឯង ។ ហើយខ្ញុំបានដឹងថា មេធាវីការពារក្ដីបានកោះហៅអ្នកជំនាញ រ៉ូលចូណាល់ ទាក់ទងទៅនឹងបញ្ហាស្រដៀងគ្នានេះដែរ ហើយការយោងទៅលើចំណុចដែលបានលើកឡើងនេះ គឺតុលាការព្រហ្មទណ្ឌអន្តរជាតិរបស់ប្រទេសរ្វ៉ាន់ដា ក្នុងការប្រឆាំងរបស់សហព្រះរាជអាជ្ញា ដែលខ្ញុំអាចឲ្យលេខយោងពេញលេញបាននៅពេលក្រោយបន្តិចទៀតនោះ ។ នេះគឺជាការអនុវត្តជាទម្លាប់នៅក្នុងតុលាការពិសេសដទៃៗទៀត នៅពេលដែលសាក្សីជាអ្នកជំនាញត្រូវបានបម្រើការនៅក្នុង ជាមួយភាគីណាមួយ គឺថាអាចផ្ដល់សក្ខីកម្ម និងបានធ្វើសក្ខីកម្មបាន ហើយក៏មានសិទ្ធិធ្វើសក្ខីកម្មបែបនេះដែរ ហើយភាគីផ្សេងៗគឺថាអាចមានសិទ្ធិសួរសំណួររបស់គាត់ សួរសំណួរទៅលើជននោះ ដោយសមស្រប ។

ប្រធានអង្គជំនុំ៖

អញ្ជើញមេធាវី ។

[១៦:១៤:00]

លោកស្រី ស៊ីលឃីស្ទូត ហ្សីនស្ដី៖

សូមអរគុណលោកប្រធាន ។ ខ្ញុំចង់ធ្វើការបញ្ជាក់បន្តិចថា តើបើសិនជាខ្ញុំយល់បានច្បាស់លាស់មានន័យថា នេះគឺអាស្រ័យទៅលើការដឹងអំពីឯកសារនោះមែនទេ បញ្ជាក់អំពីពេលវេលានៃការដឹងនោះ ។ ប្រសិនបើដូច្នេះមែននឹងអាចជាប្រយោជន៍ បើសិនជាយើងអាចសួរសាក្សីថា តើនៅពេលណា

ទៅដែលគាត់បានដឹងអំពីឯកសារអស់ទាំងនេះ? ដែលមិនមានការបញ្ចូលទៅក្នុងរបាយការណ៍ ហើយដែលវាមានភាពប្រហាក់គ្នា ឬមួយដែលគាត់ប្រហែលជាបានដឹងពីឯកសារអស់នុ៎ងរួចទៅហើយ នៅពេលដែលគាត់សរសេររបាយការណ៍របស់គាត់នោះ ឬនៅក្នុងអំឡុងពេលនៃការស្រាវជ្រាវរបស់គាត់មុនពេលដែលគាត់មកធ្វើការនៅជាមួយការិយាល័យសហព្រះរាជអាជ្ញានោះ ។ សូមអរគុណ ។

លោក ហ្វ្រង់ស្វ័រ រូ៖

លោកប្រធាន! ខ្ញុំនឹងឆ្លើយទៅលើសំណួររបស់ខាងសហព្រះរាជអាជ្ញា ហើយបន្ទាប់ទៀតនឹងឆ្លើយនូវសំណួររបស់មេធាវី ។

ប្រសិនបើលោក អេតឆេសាន់ បានដឹងឯកសារអស់ទាំងហ្នឹងមុនពេលដែលគាត់សរសេររបាយ-ការណ៍ ហើយប្រសិនបើគាត់មិនប្រើរបាយការណ៍ ឯកសារអស់ទាំងហ្នឹងទេ មានន័យថា ការគាំទ្រដែលខ្ញុំចង់និយាយហ្នឹង គឺថាគាត់ជឿថាឯកសារហ្នឹងមិនចាំបាច់ដើម្បីបញ្ចូលទៅក្នុងរបាយការណ៍របស់គាត់ទេ ។ ដូចនេះដែរ ខ្ញុំមើលទៅថាតើយើងនឹងជជែកគាត់អំពីអ្វីទេ បើសិនជាករណីបែបនេះកើតមាននោះ? យើងត្រូវផ្តោតអារម្មណ៍ទៅលើឯកសារ ដែលលោក ក្រេក អេតឆេសាន់ បានជ្រើសរើសបញ្ចូលទៅក្នុងរបាយការណ៍របស់គាត់ ហើយពិនិត្យមើលលើឯកសារអស់ទាំងនុ៎ង ។

ឥឡូវនេះ ខ្ញុំចង់ឆ្លើយទៅនឹងសំណួររបស់លោក អាឡិចសាន់ឌឺ ប៊ែត ។ ខ្ញុំក៏មានសកម្មភាពដែរនៅក្នុងតុលាការព្រហ្មទណ្ឌអន្តរជាតិ ហើយអ្វីដែលបានលើកឡើងដោយសហព្រះរាជអាជ្ញា គឺជាការពិតណាស់នៅក្នុងតុលាការព្រហ្មទណ្ឌអន្តរជាតិ ។ ខ្ញុំសូមទោស ដែលខ្ញុំនិយាយអំពីចំណុចនេះឡើងវិញគឺតុលាការព្រហ្មទណ្ឌអន្តរជាតិអាស្រ័យទៅលើប្រព័ន្ធខំមិនឡូ ប៉ុន្តែសហព្រះរាជអាជ្ញាជាទៀងទាត់បាននាំយកសាក្សីរបស់គាត់ គឺមានន័យថា បានយកអ្នកស៊ើបអង្កេតរបស់គាត់ជាសាក្សី គឺអ្នកដែលបានចុះតាមមូលដ្ឋាន បានធ្វើការស៊ើបអង្កេត ។ ហើយជាទូទៅនៅពេលចាប់ផ្តើមនៃសវនាការ អ្នកស៊ើបអង្កេតអស់ទាំងហ្នឹងឯង ត្រូវបានគេសួរសំណួរ ហើយនឹងត្រូវបានគេសួរសំណួរឆ្លងពីចៅក្រមផងដែរ ។ ក៏ប៉ុន្តែយើងមិនមែនស្ថិតនៅក្នុងប្រព័ន្ធសវនាការបែបនេះទេ ។

នៅក្នុងសវនាការដែលយើងមានកំពុងតែមានបច្ចុប្បន្ននេះ គឺយើងមិនមែនប្រឈមមុខនឹងការសួរទៅលើអ្នកស៊ើបអង្កេតទេ គឺថាគាត់ជាមនុស្សម្នាក់ដែលជាអ្នកជំនាញ ហើយដែលបានធ្វើការទៅលើបញ្ហាទាក់ទងទៅនឹងប្រទេសកម្ពុជាអស់រយៈពេលជាច្រើនឆ្នាំមកហើយ ឯការិយាល័យសហព្រះរាជអាជ្ញាបានជ្រើសរើសអ្នកជំនាញនេះ ដែលគាត់មានភាពល្បីល្បាញនោះឲ្យមកធ្វើការនៅក្នុងការិយាល័យ

របស់សហព្រះរាជអាជ្ញា ។ ដូច្នេះ ក្នុងនាមសហសេវិកនោះ គឺគាត់នឹងផ្តល់អនុសាសន៍ដល់លោកអ្នក ដែលនេះជាវិធីសាស្ត្រធម្មតា ហើយនឹងផ្តល់ឱកាសឲ្យការិយាល័យសហព្រះរាជអាជ្ញាធ្វើការរួមគ្នាក្នុង រយៈពេលមួយឆ្នាំនៅក្នុងដំណាក់កាលនៃការស៊ើបអង្កេត ។ នេះគឺជាបញ្ហាដែលខ្ញុំយល់ថាវាកើតមាន ។

អ៊ីចឹងប្រសិនបើយើងលើកបញ្ហានេះ អំពីចំណុចផ្សេងវិញ ខ្ញុំចង់ធ្វើការនិយាយលើកឡើង តែទៅ លើចំណុចដែលថា លោក អេតឆេសាន់ និងតំណែងរបស់គាត់ មុនពេលដំណាក់កាលនៃការស៊ើបអង្កេត មានន័យថារហូតដល់ខែកក្កដា ឆ្នាំ២០០៧នោះ តួនាទីនោះ ទោះបីជាគាត់ជាផ្នែកមួយរបស់ការិយាល័យ សហព្រះរាជអាជ្ញាក៏ដោយ ក៏គាត់មិនមានឥទ្ធិពលអ្វីទៅលើជំនាញរបស់គាត់ដែរ ប៉ុន្តែនៅខណៈនេះ នៅ ពេលដែលគាត់ចូលរួមនៅក្នុងការិយាល័យរបស់សហព្រះរាជអាជ្ញា ហើយគាត់ចូលរួមនៅក្នុងការចោទ ប្រកាន់នៅក្នុងករណីនេះ សូមកុំប្រាប់ខ្ញុំថា មិនមានការបារម្ភទាក់ទងទៅនឹងអំឡុងពេល ដែលគាត់ ធ្វើការនោះ ហើយគាត់ជាអ្នកជំនាញដែលមានអនីគតិនោះ ។ ខ្ញុំឯកភាពទៅនឹងអ្វីដែលលោកចៅក្រម ឡាវែន៍ បានលើកទាក់ទងទៅនឹងអំឡុងពេលនៃដំណាក់កាលស៊ើបអង្កេត ហើយខ្ញុំក៏បានព្រមព្រៀងផង ដែរថា យើងចាត់ទុកចម្លើយដែលបានផ្តល់ដោយលោក ក្រេក អេតឆេសាន់ ដោយមិនឲ្យតម្លៃខ្ពស់ពេក។ ប៉ុន្តែនេះ គឺមិនមែនមានន័យថា យើងវាយបង្អាប់ទៅលើគាត់នោះទេ ។ ប៉ុន្តែ គ្រាន់តែយើងត្រូវធ្វើការ ពិចារណាថា នៅក្នុងដំណាក់កាលស៊ើបអង្កេត គាត់គឺជាទីប្រឹក្សាឲ្យការិយាល័យសហព្រះរាជអាជ្ញា ហើយយើងត្រូវធ្វើការបង្ហាញអ្វីដែលថាជាដំណាក់កាលដំណើរការរបស់គាត់នោះ ។ គឺថាគាត់បានជួយ ការិយាល័យសហព្រះរាជអាជ្ញា ដើម្បីផ្តល់ការគាំទ្រដល់ការចោទប្រកាន់មកលើជនជាប់ចោទ ហើយខ្ញុំ អត់មានបញ្ហាទៅលើចំណុចនេះទេ ឲ្យតែធ្វើការបញ្ជាក់ឲ្យបានច្បាស់ ។ ហើយនៅទីនេះ គឺថាខ្ញុំបាន បញ្ជាក់យ៉ាងច្បាស់កាលពីសប្តាហ៍មុន ថាគាត់ជាផ្នែកមួយរបស់ការិយាល័យសហព្រះរាជអាជ្ញា កាល ពីសប្តាហ៍មុន ។ ដូច្នេះ គឺថាយើងមិនត្រូវលាក់មុខនៅពីក្រោយអង្គហេតុនេះទេ ។

[១៦:២០:១៥]

ប្រធានអង្គជំនុំ៖

សូមអញ្ជើញមេធាវី ហុង គឹមសួន ។

លោក ហុង គឹមសួន៖

សូមអរគុណលោកប្រធាន ។ ខ្ញុំបាទមានការកត់សម្គាល់បន្តិចដោយសារ ការជជែកថ្ងៃនេះ តាម ការយល់ឃើញរបស់ខ្ញុំបាទ ហាក់ដូចជាចំណាយពេលឥតប្រយោជន៍ច្រើន ។ ដោយហេតុថាកាលពីថ្ងៃ

ទី២១ ខែឧសភា ឆ្នាំ២០០៩ មានន័យថាសប្តាហ៍មុនេះ យើងបានជជែកគាត់រួចហើយអំពីបញ្ហានេះ រហូតលោកប្រធានធ្វើការប្រជុំនិងចេញសេចក្តីសម្រេចថែមទៀត ។ អ៊ីចឹង ការយល់ឃើញរបស់ខ្ញុំបាទ យល់ឃើញថា ការជជែកឡើងវិញ គឺនាំឲ្យខាតពេលវេលា តែចំណុចដែលសំខាន់មេធាវីការពារជំទាស់ មិនឲ្យខាងលោកព្រះរាជអាជ្ញាលើកឡើងលើឯកសារដែលលោកប្រធានសម្រេចហើយនេះឬយ៉ាងម៉េច?

អ៊ីចឹង ខ្ញុំបាទចង់ដឹងថាសេចក្តីសម្រេចពីមុនរួចហើយ ឬក៏វាមានសេចក្តីប្លែកទៅទៀត លើការបកប្រែជួនកាលខ្ញុំបាទស្តាប់មិនបានពេញលេញទេ តែការយល់ឃើញរបស់ខ្ញុំបាទ យល់ឃើញថា ការជជែកនេះ គឺជាការជជែកឡើងវិញដដែល ។ ជាការកត់សម្គាល់របស់ខ្ញុំបាទ គឺឃើញប៉ុណ្ណឹង ។ សូមអរគុណ ។

(ចៅក្រមពិភាក្សាគ្នា)

[១៦:២៣:០៩]

ប្រធានអង្គជំនុំ៖

ឥឡូវនេះ ដល់ម៉ោងត្រូវសម្រាកពេលរសៀលហើយ អ៊ីចឹងអង្គជំនុំជម្រះប្រកាសផ្អាកសវនាការដំណើរការសវនាការថ្ងៃនេះត្រឹមនេះ ហើយសវនាការនឹងលើកទៅបន្តទៅថ្ងៃស្អែកចាប់ពីម៉ោងប្រាំបួនទៅ ។ ហើយអនុរក្សមន្ទីរឃុំឃាំងនាំជនជាប់ចោទទៅកាន់មន្ទីរឃុំឃាំងវិញ ហើយនិងឲ្យនាំគាត់មកកាន់បន្ទប់សវនាការនៅថ្ងៃស្អែកវេលាម៉ោងប្រាំបួនព្រឹក ។ ហើយលោក ក្រេក អេតឆេសាន់ ដោយសារនីតិវិធីនៅបន្តទៀត អ៊ីចឹងអង្គជំនុំជម្រះសូមអញ្ជើញមកផ្តល់សក្ខីកម្មនៅថ្ងៃស្អែកជាបន្ត ៕

[សវនាការផ្អាកនៅម៉ោង ១៦:២៤នាទី]